Кыргыз Республикасынын Улуттук статистика комитети

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН АЯЛДАРЫ ЖАНА ЭРКЕКТЕРИ

2010-2014

Бишкек – 2015

Кыргыз Республикасынын аялдары жана эркектери
Гендердик белгилер боюнча бөлүштүрүлгөн статистика жыйнагы

Редакциялык-басмалык кеңеш:

Төрага	-	А.Ш. Осмоналиев
Мүчөлөр	-	Д.Б. Байжуманов
	-	Б.К. Касымбеков
	-	Л.А. Текеева
	-	Т.Т. Токтобеков
	-	Ч.С. Турдубаева
	-	А.Т. Оросбаев
	-	В.И. Бирюкова

© Басылма менен байланышкан маалыматтар үчүн төмөнкү дарек боюнча кайрылыңыздар:
Бишкек ш., Фрунзе к., 374
телефон: 996(312) 32-46-52, 66-40-42, 66-40-40
факс: 996 (312) 66-01-38
e-mail: nsc_mail@stat.kg
интернет: http://www.stat.kg
Кыргыз Республикасынын Улуттук статистика комитети
социалдык статистика бөлүмү

"Кыргыз Республикасынын аялдары жана эркектери" статистикалык жыйнагы республиканын социалдык-саясий жашоосунун бардык чөйрөлөрүндөгү аялдар менен эркектердин абалы жөнүндөгү 2000, 2010-2014-жж. динамикасындагы маалыматтарды камтыйт.

Жогорку башкаруу персоналдары, ишканалардын жана уюмдардын, илимий, ишкердик жана банктык чөйрөлөрдүн, профессордук-окутуучулук курамдын жетекчилери жана жумушчулары, аспиранттар, студенттер жана башка кызыкдар колдонуучулар үчүн арналды.

Шарттуу белгилер:

-	**-**	**кубулуш жок;**
…	**-**	**маалымат жок;**
0,0	**-**	**көрсөткүчтүн мааниси өлчөө бирдигинен аз.**

Басылма магниттик алып жүрүүчүлөрдө да бар.

Статистикалык маалыматтарды жалпыга маалымдоо каражаттарында жана илимий эмгектерде пайдаланууда, маалыматтык тарамдарда кагаз түрүндө, магниттик жана башка алып жүрүүчүлөрдө жайылтууда колдонуучу маалыматтын булагына шилтеме берүүгө милдеттүү (КРнын "Мамлекеттик статистика жөнүндө" Мыйзамынын 17-беренеси)

БУУнун Кыргызстандагы Калк фондунун финансылык колдоосу менен басылып чыгарылды.

Бөлүмдөрдүн авторлору:

		Телефондор
Миң жылдыктын өнүктүрүү максаттары	Г.Ж. Джайлобаева	32-47-22
	Г. Мурсабекова	32-46-41
	Ж.Ж. Рахманова	32-46-52
	Э.А. Мамбеталиева	32-46-50
	Р.К. Чыныбаева	32-53-36
	Г.Я. Самохлеб	62-55-91
Калк	Р.К. Чыныбаева	32-53-36
Калктын саламаттыгы	Ж.Ж. Рахманова	32-46-52
Калктын билими	Ж.Ж. Рахманова	32-46-52
Жумуштуулук жана жумушсуздук	Г.Ж. Джайлобаева	32-47-22
	Г.Б. Ермекбаева	62-56-39
Мамлекеттик бийлик жана башкаруу органдары	Г.Ж. Джайлобаева	32-47-22
Калктын жашоо деңгээли	Г.Я. Самохлеб	62-55-91
	Ж.Ж. Рахманова	32-46-52
	В.Т. Мамбеталиева	32-46-91
Убакыт бюджети	Г.Я. Самохлеб	62-55-91
Кылмыштуулук	Ж.Ж. Рахманова	32-46-52

Чыгарууга жооптуулар: **К.Д. Койчуманова**
Ж.Ж. Рахманова

Компьютердик калып: **Д.К. Сооромбаева**

Улуттук статистика комитетинин башка негизги басылмалары

“Кыргыз Республикасынын социалдык-экономикалык абалы”

Реалдуу, мамлекеттик, тышкы жана социалдык секторлорду кошкондо, айлык ыкчам маалыматтардын негизинде өлкөнүн экономикасынын жана социалдык чөйрөсүнүн абалын талдоону камтыйт. Тиражы: 35 нуска.

“Кыргызстан сандарда”

Ыкчам маалыматтардын негизинде өлкөнүн 2014-ж. социалдык-экономикалык абалын мүнөздөөчү негизги көрсөткүчтөр мурдагы жылдар менен салыштырылып берилди. Калк, анын жумуштуулугу жана жашоо деңгээли, социалдык чөйрөнүн өнүгүүсү, ошондой эле экономиканын айрым тармактарынын абалдары жөнүндө маалыматтар берилди. Жыйнак ишканалардан, уюмдардан, калктан каттоолорду, тандалма изилдөөлөрдү жана башка статистикалык байкоолордун түрлөрүн өткөрүү жолу менен алынган маалыматтардын, Кыргыз Республикасынын министрликтеринин жана ведомстволорунун маалыматтарынын негизинде даярдалды. Тиражы: 240 нуска.

“Кыргыз Республикасынын статистикалык жылдыгы - 2010-2014”

Жалпысынан республика жана анын региондору боюнча такталган дайындарга негизделген кеңири маалыматты камтыйт. Социалдык чөйрө, илим жана инновациялар, маалыматтык-коммуникациялык технологиялар, баалар жана тарифтер жөнүндө дайындар көрсөтүлдү. Улуттук эсептер тутуму, республиканын чарба жүргүзүүчү субъектилери, чакан жана орто ишкердик, инвестициялар жөнүндө маалыматтар камтылды. Экономиканын айрым тармактарындагы абал чагылдырылды. Тышкы экономикалык ишмердик республиканын төлөм теңдеми жана тышкы соодасы жөнүндө маалыматтар менен берилди. Тиражы: 180 нуска.

“Кыргыз Республикасынын социалдык тенденциялары”

Бир нече жылдардын ичиндеги республиканын социалдык чөйрөсүндө болуп жаткан көрүнүштөрдү жана процесстерди толук чагылдыруучу аналитикалык басылма. Басылмага түшүндүрүүчү текст менен толукталган 70тен ашык график жана 100гө жакын таблица камтылган. Берилген маалыматтар эл аралык методологияга ылайык эсептелди. Тиражы: 150 нуска.

“Кыргыз Республикасынын улуттук эсеби - 2010-2014”

Улуттук эсеп тутумундагы көрсөткүчтөрдү түзүүнүн жана өз ара байланышуунун принциптери, негизги түзүмдөрү жана алардын айрым компоненттери баяндалат, республиканын ички дүң продуктун өндүрүү, түзүү, бөлүштүрүү жана пайдалануу жөнүндөгү жалпыланган маалыматтарды камтыган эсеп тутуму берилди. Тиражы: 70 нуска.

“Кыргыз Республикасынын демографиялык жылдыгы - 2010-2014”

Жыйнак административдик-аймактык түзүлүш, калктын санынын өзгөрүлүшү, жыныстык-куракттык жана улуттук курам, Кыргыз Республикасынын аймагы боюнча жайгашышы тууралуу, төрөт жана өлүм, никелешүү жана ажырашуу, миграциясы ж.б. жөнүндө маалыматтарды камтыйт. Тираж 120 нуска.

“Кыргыз Республикасынын өнөр жайы - 2010-2014”

Басылмада 2014-ж. өнөр жайдын жалпы республика боюнча өнүгүшүн мүнөздөөчү негизги көрсөткүчтөр мурдагы жылдарга салыштырылып берилди. Продукциянын айрым түрлөрүнүн өндүрүлүшү жана аймактар боюнча маалыматтар берилди. Тиражы: 140 нуска.

“Кыргыз Республикасынын айыл чарбасы - 2010-2014”

Көрсөтүлгөн мезгилде айыл чарбасында түзүлгөн тенденциялардын талдоосун камтыйт. Айыл чарба продукциясынын республика жана аймактар боюнча өндүрүлүшү жана сатып өткөрүлүшү жөнүндө маалыматтар берилди. Тиражы: 100 нуска.

“Кыргыз Республикасындагы инвестициялар - 2010-2014”

2013-ж. республиканын инвестициялык жана курулуш ишмердиги боюнча статистикалык маалыматтар мурунку жылдарга салыштырып берилди. Тиражы: 90 нуска.

“Кыргыз Республикасынын керектөө рыногу - 2010-2014”

Жыйнакта Кыргыз Республикасынын жана региондорунун ички соодасынын абалы жөнүндө статистикалык маалыматтар, ошондой эле методологиялык түшүндүрмөлөр берилди. Тиражы: 70 нуска.

“Кыргыз Республикасындагы баалар - 2010-2014”

Керектөө товарларына жана кызмат көрсөтүүлөргө, өндүрүүчүлөрдүн продукцияларына болгон баалардын (тарифтердин) деңгээли жана индекси тууралуу маалыматтарды, ошондой эле КМШнын айрым өлкөлөрү боюнча эл аралык салыштырууларды камтыйт. Тиражы: 35 нуска.

“Кыргыз Республикасынын маалыматтык-коммуникациялык технологиялары - 2010-2014”

Жалпысынан республика жаан анын региондору боюнча юридикалык жактардын маалыматтык-коммуникациялык технологияларынын абалын жана пайдаланылышын талдоону камтыйт. Тиркемелерде экономикалык ишмердиктин түрлөрү жана менчик формалары боюнча МКТнын абалы тууарасында толук маалыматтар берилди. Тиражы: 70 нуска.

“Кыргыз Республикасынын ишканаларынын финансысы - 2010-2014”

Экономиканын реалдуу жана финансы секторундагы ишканалардын финансылык көрсөткүчтөрүнүн кыскача талдоосун камтыйт. Тиркемелерде кеңири маалыматтар жана аларга методологиялык түшүндүрмөлөр берилди. Тиражы: 85 нуска.

“Кыргыз Республикасынын тышкы соодасы - 2010-2014”

Мезгилдеги тышкы сооданын өнүгүшүндө түзүлгөн тенденциялардын талдоосун камтыйт. Тиркемелерде кеңири статистикалык маалыматтар жана аларга методологиялык түшүндүрмөлөр берилди. Тиражы: 75 нуска.

“Кыргыз Республикасынын калкынын жашоо деңгээли - 2010-2014”

Улутстатком тарабынан үй чарбаларга жыл сайын өткөрүлүүчү текшерүүлөргө ылайык, кедейчилик көрсөткүчтөрүнүн, калктын кирешелери жана чыгымдары, тамактануунун энергетикалык баалуулугу жөнүндө маалыматтардын талдоосун камтыйт. Калкты социалдык жактан камсыздоо жөнүндө маалыматтар көрсөтүлдү. Тиркемелерде кеңири статистикалык маалыматтар жана аларга методологиялык түшүндүрмөлөр берилди. Тиражы: 120 нуска.

“Жумуштуулук жана жумушсуздук”

Басылма 2014-ж. өткөрүлгөн үй чарбаларынын жана жумушчу күчүнүн интеграцияланган тандап изилдөөсүнүн жыйынтыктары боюнча даярдалды. Аймагы, жынысы, билим деңгээли, экономикалык ишмердигинин түрү, иштеген жумушу ж.б. боюнча бөлүштүрүлгөн экономикалык активдүү, иштеген жана жумушсуз калк жөнүндө маалыматтарды камтыйт. Тиражы: 90 нуска.

“Кыргыз Республикасындагы чакан жана орто ишкердик - 2010-2014”

Чакан жана орто ишканалардын, дыйкан (фермер) чарбаларынын жана жеке ишкерлердин ишмердиктеринин негизги экономикалык көрсөткүчтөрү боюнча статистикалык маалыматтар берилди. Тиражы: 90 нуска.

“Кыргыз Республикасындагы чет өлкөлүк инвестициялары бар ишканалардын ишмердиги - 2010-2014”

2014-ж. чет өлкөлүк инвестициялары бар ишканалардын ишмердиктеринин негизги экономикалык көрсөткүчтөрү боюнча кыскача талдоо жана статистикалык маалыматтар мурунку жылдарга салыштырылып берилди. Тиражы: 80 нуска.

“Кыргыз Республикасынын аялдары жана эркектери”

Калктын саны жана түзүмү, жашоонун узактыгы, оорулар, билим берүү, экономикалык ишмердиктин түрлөрү боюнча жумуштуулук, башкаруу органдарындагы өкүлчүлүк жөнүндө маалыматтар гендерлик өңүттө берилди. Тиражы: 100 нуска.

“Кыргызстандагы туризм - 2010-2014”

Республикадагы туризм чөйрөсүндөгү жумуштуулук, туристтердин агымы, эс алуу кызмат көрсөтүүлөрү жана туризм мекемелер тарамы жөнүндө маалыматтар берилди. Тиражы: 90 нуска.

“Кыргыз Республикасындагы айлана-чөйрө - 2010-2014”

Жыйнакта айлана-чөйрөнүн абалын, ага экологиялык таасир этүүнүн динамикасын, ошондой эле аны коргоо боюнча жүргүзүлгөн иш-чараларды мүнөздөгөн маалыматтар берилди. Тираж 70 нуска.

МАЗМУНУ

1. КАЛК 13

1.1-график	2015-жылдын 1-январына карата калктын жаш курактык түзүлүшү	13
1.1-таблица	Туруктуу калктын саны	14
1.2-таблица	Туруктуу калктын жаш курактык топтор боюнча саны	15
1.3-таблица	Аялдар менен эркектердин санынын жаш курактык топтор боюнча катышы	18
1.4-таблица	2015-жылдагы туруктуу калктын негизги жаш курактык топтор жана аймактар боюнча саны	19
1.5-таблица	Төрөлгөндөгү жашоонун күтүлгөн узактыгы	20
1.6-таблица	Төрөлгөндөрдүн саны	20
1.7-таблица	Төрөлгөндөрдүн жыныс боюнча саны	21
1.2-график	Төрөттүн жалпыланган коэффициенти	21
1.3-график	20-29 жаштагы аялдардын орточо жылдык саны, никенин саны жана бул жаш курактык топтогу аялдарда төрөлгөн балдардын саны	22
1.4-график	15-19 жаштагы аялдарда төрөлгөн балдардын саны	22
1.8-таблица	Эненин бала төрөөдөгү орточо жаш курагы	23
1.9-таблица	Төрөттүн кезектүүлүгү боюнча тирүү төрөгөндөр	23
1.10-таблица	Төрөлгөндөрдүн эненин нике абалы боюнча саны	24
1.11-таблица	Никелешүүлөр жана ажырашуулар	24
1.5-график	2014-жылдагы алгачкы жолу никеге тургандардын жаш курактык топтор боюнча саны	25
1.12-таблица	Никеге туруудагы орточо жаш курак	25
1.13-таблица	Аймактар боюнча энелик өлүм	26
1.14-таблица	2014-жылдагы наристелердин өлүү себептеринин негизги класстары боюнча өлүмү	26
1.15-таблица	2014-жылдагы балдардын өлүү себептеринин негизги класстары боюнча өлүмү	27
1.16-таблица	2014-жылдагы өлүү себептеринин негизги класстары боюнча өлгөндөр	27
1.17-таблица	Аймактар боюнча кургак учук оорусунан өлгөндөр	29
1.18-таблица	Калктын өлүмүнүн стандартташтырылган коэффициенти	29
1.19-таблица	Калктын тышкы миграциясы	30
1.20-таблица	Качкындардын жыныс жана жаш курак боюнча саны	30

2. КАЛКТЫН САЛАМАТТЫГЫ 31

2.1-таблица	Жыныс жана жаш курак боюнча зыяндуу шишик оорулары менен оору	31
2.1-график	Зыяндуу шишик оорулары менен оорунун деңгээли	32
2.2-таблица	2014-жылдагы зыяндуу шишик оорулары менен оору	32
2.3-таблица	Жыныс жана жаш курактык топтор боюнча активдүү кургак учук оорусу менен оору	33
2.4-таблица	2014-жылдагы активдүү кургак учук оорусу менен оору	33
2.2-график	Алкоголдук көз карандуулук оорусунун деңгээли	34
2.5-таблица	2014-жылдагы алкоголдук көз карандуулук оорусу	34
2.6-таблица	2014-жылдагы наркотикалык көз карандуулук менен оору	35
2.3-график	Наркотикалык көз карандуулук ооруларынын деңгээли	35
2.4-график	Сифилис оорусу менен оорунун деңгээли	36
2.5-график	Гонорея оорусу менен оорунун деңгээли	36

2.7-таблица	АИВ жуккан жана ЖИКС оорусу менен катталгандардын аймактар боюнча саны	37
2.8-таблица	Бойдон алдыруулар (аборт)	37
2.6-график	Төрөттөрдүн жана бойдон алдырууларды н саны	38
2.9-таблица	Аз кандуулук оорусу	38
2.7-график	Дарты биринчи жолу аныкталган аз кандуулук оорусу менен оору	38
2.10-таблица	2014-жылдагы медицина кызматкерлеринин адистештирүү боюнча саны	39
2.11-таблица	Алгачкы жолу майып деп таанылгандардын саны	40
2.12-таблица	Майыптуулук себеби боюнча алгачкы жолу майып деп таанылгандардын саны	40

3. КАЛКТЫН БИЛИМИ **41**

3.1-таблица	Мектепке чейинки уюмдардагы балдардын жашаган жери боюнча саны	41
3.2-таблица	Биринчи класска кабыл алынган окуучулардын саны	41
3.3-таблица	Күндүзгү билим берүү уюмдарында окугандардын жыныс жана аймактар боюнча саны	42
3.4-таблица	Күндүзгү жалпы билим берүү уюмдарында окугандардын класстар боюнча саны	43
3.5-таблица	Окугандардын жана студенттердин саны	43
3.6-таблица	Күндүзгү жалпы билим берүү уюмдарынын мугалимдеринин саны	44
3.7-таблица	Билим берүү уюмдарындагы окутуучулардын саны	44
3.8-таблица	Окугандардын жана студенттердин бүтүрүүлөрү	45
3.9-таблица	Орто кесиптик билим берүү уюмдарындагы студенттердин адистигинин тобу боюнча бөлүнүшү	46
3.10-таблица	Жогорку кесиптик билим берүү уюмдарынын студенттеринин адистигинин тобу боюнча бөлүнүшү	47
3.1-график	Жогорку кесиптик билим берүү уюмдарындагы студенттердин окуунун багыттары боюнча бөлүнүшү	48
3.11-таблица.	Аспиранттардын жана докторанттардын саны.	48

4. ЖУМУШТУУЛУК ЖАНА ЖУМУШСУЗДУК **49**

4.1-таблица	Экономикалык активдүү калктын, иштегендердин жана жумушсуздардын бөлүнүшү	50
4.1-график	2014-жылдагы калктын жумуштуулугунун жаш курактык топтор боюнча деңгээли	50
4.2-таблица	Иштеген калктын жалпы санындагы аялдар менен эркектердин аймактар боюнча үлүшү	51
4.3-таблица	Экономикалык активдүү калктагы аялдардын үлүшү	51
4.4-таблица	2014-жылдагы экономикалык активдүүлүктүн, иштегендердин жана жумушсуздуктун аймактар боюнча деңгээли	52
4.5-таблица	Жумушу бар калктын бир жуманын ичиндеги негизги иштеринде анык иштеген сааттарынын саны боюнча бөлүнүшү	52
4.2-график	2014-жылдагы жумушу бар калктын жыныс жана билим деңгээли боюнча бөлүнүшү	54
4.3-график	2014-жылдагы жумушу бар калктын кесиптик топтор жана жыныс боюнча бөлүнүшү	55
4.6-таблица	Жумушу бар калктын жалпы санындагы аялдардын экономикалык ишмердиктин түрү боюнча үлүшү	56
4.7-таблица	2014-жылдагы жумушу бар калктын иштин макамы, экономикалык ишмердиктин түрү жана жыныс боюнча бөлүнүшү	56

4.8-таблица	Чакан ишканалардын жумушчуларынын санынын аймактар боюнча бөлүнүшү	59
4.9-таблица	Чакан ишканалардын жумушчуларынын санынын экономикалык ишмердиктин түрү боюнча бөлүнүшү	60
4.10-таблица	2014-жылдагы жумушчулардын санынын ишкананын тиби, экономиканын сектору жана жыныс боюнча бөлүнүшү	61
4.11-таблица	Жумушчулардын санынын ишкананын тиби жана аймактар боюнча бөлүнүшү	62
4.12-таблица	Иштеп жаткан чарбачылык жүргүзүүчү субъекттердин жетекчилеринин экономикалык ишмердиктин түрү боюнча саны	63
4.13-таблица	Чарбачылык жүргүзүүчү субъекттердин жетекчилеринин жеке менчиктин формасы боюнча саны	64
4.14-таблица	Иштеп жаткан чарбачылык жүргүзүүчү субъекттердин жетекчилеринин менчиктин формасы боюнча саны	64
4.15-таблица	Иштеп жаткан ишканалардын жетекчилеринин аймактар боюнча саны	65
4.16-таблица	Иштеп жаткан жеке ишкерлердин жетекчилеринин аймактар боюнча саны	65
4.17-таблица	Иштеп жаткан дыйкан (фермер) чарбаларынын жетекчилеринин аймактар боюнча саны	65
4.18-таблица	Дыйкан (фермер) чарбалардын жана жеке ишкерлердин чарбаларынын башчыларынын жыныс жана аймактар боюнча бөлүнүшү	66
4.19-таблица	Расмий катталган жумушсуздардын аймактар боюнча саны	66
4.4-график	Расмий катталган жумушсуздардын саны	67
4.20-таблица	Мамлекеттик иш менен камсыз кылуу кызматынын органдарында расмий катталган жумушсуздардын жумушсуздук себептери боюнча бөлүнүшү	67
4.21-таблица	Мамлекеттик иш менен камсыз кылуу кызматынын органдарында расмий катталган жумушсуздардын билим деңгээли боюнча бөлүнүшү	68
4.5-график	2014-жылдагы мамлекеттик иш менен камсыз кылуу кызматынын органдарында расмий катталган жумушсуздардын жаш курактык топтор боюнча бөлүнүшү	69
4.22-таблица	Мамлекеттик иш менен камсыз кылуу кызматынын органдарында расмий катталган жумушсуздардын жумушсуздуктун узактыгы боюнча бөлүнүшү	69
4.23-таблица	Иш менен камсыз кылуу кызматтарынын органдары тарабынан ишке орношкон жарандардын саны	70

5. МАМЛЕКЕТТИК БИЙЛИК ЖАНА БАШКАРУУ ОРГАНДАРЫ **71**

5.1-таблица	Жогорку Кенештин депутаттарынын курамы	71
5.2-таблица	2015-жылдын 1-январына карата мамлекеттик кызмат орундарын ээлеген мамлекеттик кызматкерлердин саны	71
1-график	Мамлекеттик бийлик жана башкаруу органдарында иштеген мамлекеттик кызматкерлердин үлүшү	71
5.3-таблица	2015-жылдын 1-январына карата жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдарында иштеген жумушчулардын саны	72

5.4-таблица	2015-жылдын 1-январына карата Кыргыз Республикасынын мамлекеттик бийлик жана башкаруу органдарында иштеген мамлекеттик кызматкерлердин ээлеген кызмат орундары боюнча бөлүнүшү	73

6. КАЛКТЫН ЖАШОО ДЕҢГЭЭЛИ **75**

Калктын жашоо деңгээлинин негизги индикаторлору

6.1-график	Жакырчылыктын аймактар боюнча деңгээли	76
6.1-таблица	Калктын жакырчылыгынын жыныстар боюнча деңгээли	77
6.2-график	2014-жылдагы жакырчылыктын үй чарба башчысынын жынысы боюнча деңгээли	78
6.2-таблица	Жашоо минимуму	79
6.3-таблица	2014-жылдагы тамак-аш азыктарынын жакырчылыктын деңгээли жана жыныстар боюнча энергетикалык баалуулугу	79
6.4-таблица	2014-жылдагы чоңдор үчүн дененин салмагынын жаш курак боюнча индекси	80
6.5-таблица	Аялдар менен эркектердин экономикалык ишмердүүлүктүн түрлөрү боюнча орточо эмгек акылары	81
6.3-график	Аялдар менен эркектердин аймактар боюнча орточо эмгек акылары	82

Улгайган жана эмгекке жөндөмсүз калкты социалдык коргоо **83**

6.6-таблица	Пенсия алуучулардын саны жана дайындалган пенсиянын орточо өлчөмү	83
6.7-таблица	2014-жылдагы аймактар боюнча пенсия алуучулардын саны жана дайындалган пенсиянын орточо өлчөмү	83
6.8-таблица	2014-жылдагы мамлекеттик айлык жөлөкпулдарды алуучулардын аймактар боюнча саны	84
6.4-график	Жашоо минимуму менен пенсионерлердин пенсияларынын орточо өлчөмүнүн катышы	84
6.5-график	Мамлекеттик бюджеттен социалдык коргоолор үчүн кеткен чыгымдар	85
6.9-таблица	Калкты социалдык коргоо мекемелери	85

Калкты чакан насыялоо

6.10-таблица	Чакан насыя алуучулардын аймактар боюнча саны	86

7. УБАКЫТ БЮДЖЕТИ **87**

7.1-таблица	2015-жылдагы 12 жана андан улуу жаш курактагы адамдардын убакыттарынын суткалык фондунун чыгымынын жыныс жана жашаган жери боюнча түзүмү	88
7.2-таблица	2015-жылдагы иштегендердин убакыттарынын суткалык фондунун жашаган жери боюнча бөлүнүшү	89
7.3-таблица	2015-жылдагы иштегендердин үй чарбасын жүргүзүүгө кетирген убакытынын чыгымдын түрү боюнча бөлүнүшү	90
7.4-таблица	2015-жылдагы 12 жана андан улуу жаштагы үй чарба мүчөлөрүнүн бош убакыттарынын чыгымдын түрү жана жашаган жери боюнча бөлүнүшү	91
7.5-таблица	2015-жылдагы 12 жана андан улуу жаштагылардын физиологиялык муктаждыктарды канааттандырууга кетирген убакыт чыгымдарынын чыгымдын түрү жана жашаган жери боюнча бөлүнүшү	92

8. КЫЛМЫШТУУЛУК **93**

8.1-таблица	Кылмыш кылгандардын саны	93
8.1-график	Кылмыш кылгандардын санынын өзгөрүү динамикасы	93
8.2-таблица	2014-жылдагы кылмыш кылгандардын жасалган кылмыштардын түрү боюнча саны	94
8.3-таблица	Кылмыш кылган өспүрүмдөрдүн (14-17 жаш) иши боюнча бөлүнүшү	94
8.4-таблица	Соттолгондордун саны	95
8.2-график	Соттолгондордун санынын өзгөрүү динамикасы	95

Аялдарга жана балдарга карата жасалган кылмыштар **96**

8.5-таблица	Аялдарга жана өспүрүмдөргө карата жасалып каттоого алынган кылмыштардын саны	96
8.6-таблица	Калктын кризистик борборлорго, акчакалдар сотторуна жана башка адистештирилген мекемелерге кайрылууларынын саны	97
8.7-таблица	2014-жылдагы калкка социалдык-психологиялык жардам көрсөткөн кризистик борборлордун жана мекемелердин жумушчуларынын курамы	98
8.8-таблица	Калкка социалдык-психологиялык жардам көрсөткөн кризистик борборлорго жана мекемелерге кайрылгандардын жыныс жана жаш курагы боюнча саны	98
8.9-таблица	Калкка социалдык-психологиялык жардам көрсөткөн кризистик борборлорго жана мекемелерге кайрылгандардын жыныс жана билим деңгээли боюнча саны	100
8.10-таблица	Калкка социалдык-психологиялык жардам көрсөткөн кризистик борборлорго жана мекемелерге кайрылгандардын социалдык макамы жана жыныс боюнча саны	100
8.11-таблица	Калкка социалдык-психологиялык жардам көрсөткөн кризистик борборлорго жана мекемелерге кайрылгандардын үй-бүлөлүк абалы жана жыныс боюнча саны	101
8.12-таблица	Калкка социалдык-психологиялык жардам көрсөткөн кризистик борборлорго жана мекемелерге кайрылгандардын жасалган зомбулуктун формасы жана жыныс боюнча саны	102
8.13-таблица	Калкка социалдык-психологиялык жардам көрсөткөн кризистик борборлорго жана мекемелерге кайрылгандарга көрсөтүлгөн жардамдардын түрлөрү	103
8.14-таблица	Үй-бүлө зомбулугунун катталган фактыларынын саны жана алар боюнча иш-чараларды жүргүзүү	103
8.15-таблица	Үй-бүлө зомбулугун жасагандардын (убактылуу коргоо ордерлери берилген) жыныс жана аймактар боюнча саны	104
8.16-таблица	Үй-бүлө зомбулугун жасагандардын (убактылуу коргоо ордерлери берилген) жыныс, жаш курак, билим деңгээли жана иштин түрлөрү боюнча бөлүнүшү	104
8.17-таблица	Үй-бүлө зомбулугунан жабыркагандардын жыныс, жаш курак, билим деңгээли жана иштин түрү боюнча бөлүнүшү	105
8.18-таблица	Соттордун үй-бүлө зомбулугуна байланышкан административдик укук бузуулар жана кылмыш иштери боюнча иштери жөнүндө маалыматтар	106
8.19-таблица	Зомбулуктун түрү боюнча үй-бүлө зомбулугун жасоого сот тарабынан күнөлүү деп табылган жактар жөнүндө маалыматтар	106

8.20-таблица	Үй-бүлө зомбулугун жасоого сот тарабынан күнөлүү деп табылган жактардын жаш курак, билим деңгээли жана иштин түрү боюнча бөлүнүшү	107
8.21-таблица	2014-жылы үй-бүлө зомбулугун жасагандыгы үчүн сот тарабынан күнөлүү деп табылгандардын жабыркагандар менен болгон тууганчылыгы жана аймактар боюнча бөлүнүшү	107
8.22-таблица	Соттордун үй зомбулугунан жабыркагандар жөнүндөгү зомбулуктун түрү, билим деңгээли жана иштин түрлөрү боюнча маалыматтары	108
8.3-график	2014-жылы жасалган үй-бүлө зомбулугунун түзүмү	108
8.23-таблица	2014-жылдагы үй-бүлөдөгү зомбулуктун натыйжасында жаралган оорулар (жаракаттар) боюнча дарылангандардын жыныс, жаш курак жана зомбулуктун түрлөрү боюнча бөлүнүшү	109
8.24-таблица	2014-жылдагы үй-бүлөдөгү зомбулук фактысы боюнча соттук-медициналык экспертизага кайрылгандардын жыныс, жаш курак жана зомбулуктун түрү боюнча бөлүнүшү	109
8.25-таблица	2014-жылдагы үй-бүлөдөгү зомбулук фактысы боюнча фельдшердик-акушердик пунктка кайрылгандардын жыныс, жаш курак жана зомбулуктун түрү боюнча саны	110
8.26-таблица	2014-жылдагы үй-бүлөдөгү зомбулук фактысы боюнча алгачкы медициналык жардамды көрсөтүүчү саламаттыкты сактоо уюмдарына жана ҮМБ алдын алуу жардамдарына кайрылгандардын жыныс, жаш курак жана зомбулуктун түрү боюнча саны	110
8.27-таблица	2014-жылдагы үй-бүлөдөгү зомбулук фактысы боюнча медициналык тез жардам станцияларына (бөлүмдөр, ооруканалар) кайрылгандардын жыныс, жаш курак жана зомбулуктун түрү боюнча саны	111

МИҢ ЖЫЛДЫКТЫН ӨНҮКТҮРҮҮ МАКСАТТАРЫ **112**

1-максат.	**Чектен ашкан жакырчылыкты кескин кыскартуу**	**112**
	1.1. Чектен ашкан жакырчылыктын деңгээли	112
	График: Чектен ашкан жакырчылыктын аймактар боюнча деңгээли	112
	1.2. Жакырчылыктын үй чарба башчысынын жынысы боюнча деңгээли	113
	1.3. Чектен ашкан жакырчылыктын толук жана толук эмес үй-бүлөлөрдүн арасындагы үй чарба башчыларынын жынысы боюнча деңгээли	113
	1.4. Мамлекеттик жөлөкпулдардын алуучулардын санындагы аялдар менен эркектердин катышы	113
	1.5. Жумушчулардын санындагы эркектер менен аялдардын экономикада иштеген ишканалардын, экономикалык ишмердиктин түрү жана иштин макамы боюнча катышы Жумушсуздуктун деңгээли. Жаштардын арасындагы жумушсуздуктун деңгээли	114
	1.6. Күнүнө 1 доллардан аз кирешеси бар калктын үлүшү	121
	1.7. Жакырчылыктын бөлүнүшүнүн коэффициенти	121
	1.8. Эң төмөн камсыздалган квинтилдин калктын кирешесиндеги үлүшү	122
	1.9. 1-6 жаштагы жетишсиз салмактагы балдардын үлүшү	122
	1.10. Күнүнө 2100 ккал дан аз тамактанган калктын үлүшү	123

2-максат. Жалпы толук эмес орто билим берүүнү камсыздоо **124**
2.1. Башталгыч, толук эмес орто жана орто жалпы билим берүү уюмдарындагы кыздар менен эркек балдардын катышы 124
2.2. Башталгыч билим берүүнү аяктоонун деңгээли 124
2.3. Негизги билим берүү менен камсыздалган жалпы билим берүү уюмдарында окугандардын тийиштүү жаш курактагы балдардын жалпы санындагы үлүшү 125
2.4. 15-24 жаштагы калктын билим деңгээли 126

3-максат. Эркектер менен аялдардын теңдигин сыйлоо жана аялдардын укуктарын жана мүмкүнчүлүктөрүн кеңейтүү **127**
3.1. Жогорку кесиптик билим берүү уюмдарындагы студенттердин арасындагы аялдардын үлүшү 127
3.2. Орто кесиптик билим берүү уюмдарындагы студенттердин окуунун багыттары боюнча бөлүнүшү 128
3.3. Өндүрүштө жабыркаган аялдар менен эркектердин экономикалык ишмердиктин түрү боюнча үлүшү 129
3.4. Аялдар менен эркектердин мамлекеттик башкаруу жана өз алдынча башкаруу органдарына тартылышы 130
3.5. Парламенттеги аялдардын үлүшү 130

4-максат. Балдар өлүмүн кыскартуу **131**
4.1. Беш жашка чейинки балдардын өлүмү 131
4.2. Наристелердин өлүмүнүн коэффициенти 131
4.3. Мектепке чейинки уюмдарга баруучу балдардын жыныс боюнча пайызы 132
4.4. Балдарды (кызамыкка каршы) иммунизациялоонун деңгээли 132

5-максат. Энеликти коргоону жакшыртуу **133**
5.1. Энелик өлүмдүн коэффициенти 133
5.2. Аз кандуулук менен ооруган кош бойлуу аялдардын пайызы 135
5.3. Квалификациялуу медицина персоналынын катышуусундагы төрөттөрдүн үлүшү 135
5.4. Контрацептивдерди пайдалануучу аялдардын үлүшү 136

6-максат. АИВ/ЖИКС, безгек жана башка оорулар менен күрөшүү **136**
6.1. АИВ/ЖИКС жуккандардын жыныс жана жаш курак боюнча саны 136
6.2. ЖИКС/АИВ инфекцияларынан өлүү 137
6.3. Безгек оорусу менен оору 138
6.4. Бруцеллез оорусу менен оору 139
6.5. Кургак учук оорусу менен оору 140
6.6. Кургак учук оорусунан өлүү 140
6.7. Наркомандардын саны 141

7-максат. Экологиялык туруктуулукту камсыздоо **141**
7.1. Экологиялык туруктуулуктун негизги көрсөткүчтөрү 141

8-максат. Өнүктүрүү максатында глобалдуу өнөктөштүктү түзүү **142**
8.1. Калктын жалпы колдонуудагы телефон тарамдарынын телефон аппараттары менен же аларга чыгуусунун камсыздуулугу 142

1. КАЛК

“Калк” бөлүмүндө аялдар менен эркектердин саны жана жаш курактык курамы, төрөт жана өлүм, никелешүүлөр жана ажырашуулар, өлгөндөрдүн жыныс жана өлүмдүн негизги себептери тууралуу статистикалык маалыматтар берилет. Ошондой эле жалпысынан калктын жаңылануу процесстерин мүнөздөөчү жалпыланган демографиялык көрсөткүчтөр - төрөттүн жалпыланган коэффициенти жана төрөлгөндөгү жашоонун күтүлгөн узактыгынын көрсөткүчү, миграциялык агым жөнүндө маалыматтар берилет.

Кыргыз Республикасынын туруктуу калкынын саны 2015-жылдын 1-январына карата 5 млн. 895 миң адамды түздү, алардын 2 млн. 978 миңи – аялдар, 2 млн. 857 миңи – эркектер.

Республикадагы калктын жыныс боюнча бөлүнүшү бирдей эмес. Шаар жеринде аялдардын үлүшү эркектерге караганда көп жана 52,6 пайызды түзөт, ал эми төрөт жогору болгон айыл жеринде эркектер тескерисинче, бир аз (50,5 пайызга) басымдуулук кылышат.

1.1-график: 2015-жылдын 1-январына карата калктын жаш курактык түзүлүшү

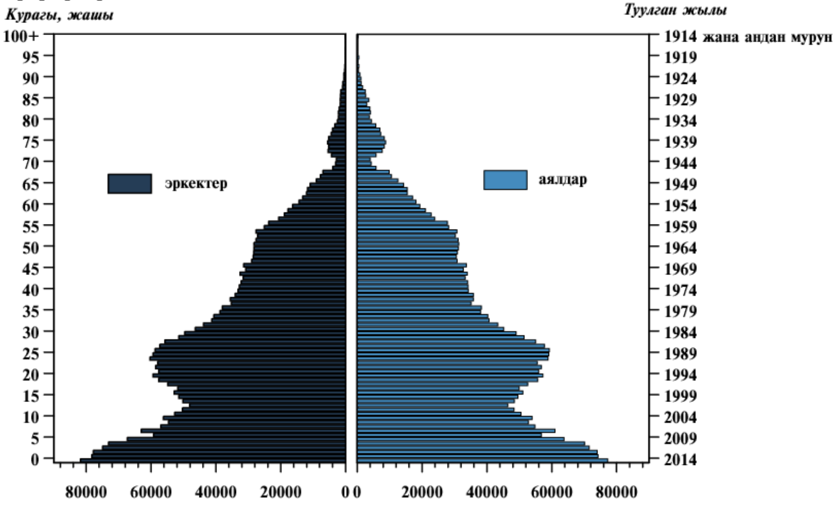

Кыргыз Республикасынын калкынын курамы жаш курактык түзүлүштүн графигине ылайык бир маанилүү эмес курамга ээ. 5 жашка чейинки балдардын саны 20-24 жана 25-29 жаштагы (т.а., 1985-1994-жылдары төрөлгөндөр) жаштардын санынан бир кыйла көп, бул 2000-жылдардагы төрөттүн олуттуу өсүшү менен шартталды. Аялдардын басымдуулук кылуусу 35 жаштан жогорку жаш курактарда башталат жана 80 жана андан улуу жаш курактык топто аялдардын саны эркектерге караганда дээрлик 2 эсеге көп. Бул басымдуулук кылуу негизинен эркектер менен аялдардын жаш курактык өлүмдөрүндөгү айырмачылыктар менен шартталат.

БУУнун классификациясына ылайык, эгерде 65 жаштан улуу адамдардын үлүшү 7,0 пайыздан көп болсо, анда калк улгайган калк деп эсептелинет. 2015-жылдын башына карата кыргызстандыктардын 4,3 пайызы жогоруда айтылган жаш куракта болгон.

Демографиялык картаюу процесси эркектерге караганда аялдар үчүн көбүрөөк мүнөздүү. Демек, 2015-жылдын башында аялдардын жалпы санындагы 65 жаштан улуу аялдардын үлүшү 5,2 пайызды түзсө, эркектердин үлүшү 3,4 пайызды түзгөн.

Бирок Кыргыз Республикасынын калкынын жаш курактык түзүмүнүн бардык эле диаграммасы калкынын саны эмгекке жөндөмдүү жаш курактан жаш болгон башка өнүгүп келе жаткан өлкөлөргө (мисалы, Африка өлкөлөрүнө) жана эмгекке жөндөмдүү жаш курактан улуу калктын үлүшү жогору болгон өнүккөн өлкөлөргө салыштырмалуу салыштырмалуу оң бойдон эмес.

1.1-таблица: Туруктуу калктын саны
(жылдын башына баалоо; миң адам)

Жылдар	Калктын бардыгы	анын ичинде	
		шаардыктар	айылдыктар
2010	5 418,3	1 846,8	3 571,5
2011	5 477,6	1 861,7	3 615,9
2012	5 551,9	1 884,4	3 667,5
2013	5 663,1	1 900,2	3 762,9
2014	5 776,6	1 943,6	3 833,0
2015	5 895,1	1 986,7	3 908,4

Шаар калкынын 2013-жылдагы 2012-жылга салыштырмалуу анчалык олуттуу эмес көбөйүүсү 2012-жылдагы 13 шаар тибиндеги кыштактарды айылдык калктуу пункттарга кайра түзүү менен байланыштуу болду.

1.2-таблица: Туруктуу калктын жаш куракттык топтор боюнча саны

(жылдын башына баалоо; адам)

	2011			2015		
	эки жыныс	аялдар	эркектер	эки жыныс	аялдар	эркектер
Калктын бардыгы	**5 477 620**	**2 773 932**	**2 703 688**	**5 895 062**	**2 978 091**	**2 916 971**
анын ичинде жаш куракттагылар, жаш:						
0-4	627 320	307 006	320 314	752 957	367 079	385 878
5-9	514 945	252 604	262 341	590 172	289 004	301 168
10-14	514 642	252 464	262 178	505 039	247 630	257 409
15	114 439	56 252	58 187	101 036	49 545	51 491
16-19	468 248	230 709	237 539	426 386	209 272	217 114
20-24	598 084	298 771	299 313	578 214	284 367	293 847
25-29	475 799	236 151	239 648	565 211	282 601	282 610
30-34	386 457	192 109	194 348	440 277	218 517	221 760
35-39	345 272	175 456	169 816	364 783	183 036	181 747
40-44	323 470	165 129	158 341	332 158	169 716	162 442
45-49	306 028	159 038	146 990	306 723	158 628	148 095
50-54	263 765	139 191	124 574	293 620	154 658	138 962
55-59	178 436	96 305	82 131	229 842	123 677	106 165
60-64	121 410	68 075	53 335	153 090	85 290	67 800
65-69	55 927	31 539	24 388	91 627	53 191	38 436
70-74	81 629	48 537	33 092	50 846	30 024	20 822
75-79	49 488	30 525	18 963	59 453	37 115	22 338
80-84	35 371	22 268	13 103	29 433	19 034	10 399
85-89	12 581	8 510	4 071	17 996	11 576	6 420
90-99	3 884	2 921	963	5 895	3 914	1 981
100 жаш жана андан улуу	425	372	53	304	217	87
Калктын жалпы санынын ичинен жаш куракттагылар, жаш:						
эмгекке жөндөмдүү жаш куракка чейинкилер	1 771 346	868 326	903 020	1 949 204	953 258	995 946
эмгекке жөндөмдүү жаш куракттагылар[1]	3 347 052	1 658 160	1 688 892	3 537 478	1 740 720	1 796 758
эмгекке жөндөмдүү жаш курактан улуулар[1]	359 222	247 446	111 776	408 380	284 113	124 267
Калктын орточо жаш курагы	27,2	28,1	26,3	27,3	28,2	26,4

1.2-таблицанын уландысы

	2011			2015		
	эки жыныс	**аялдар**	**эркектер**	**эки жыныс**	**аялдар**	**эркектер**
Шаар калкы	**1 861 717**	**982 156**	**879 561**	**1 986 740**	**1 045 218**	**941 522**
анын ичинде жаш курактагылар, жаш:						
0-4	197 832	97 038	100 794	252 529	122 999	129 530
5-9	148 183	73 276	74 907	178 578	87 787	90 791
10-14	144 819	71 214	73 605	142 385	70 289	72 096
15	33 006	16 283	16 723	28 402	13 693	14 709
16-19	143 992	72 379	71 613	118 291	58 715	59 576
20-24	239 001	127 202	111 799	189 884	97 588	92 296
25-29	168 665	87 518	81 147	223 699	119 875	103 824
30-34	138 639	72 119	66 520	157 274	82 268	75 006
35-39	123 544	67 109	56 435	130 392	69 005	61 387
40-44	118 794	64 070	54 724	119 826	65 890	53 936
45-49	109 950	59 733	50 217	111 039	60 608	50 431
50-54	95 717	52 903	42 814	103 810	57 151	46 659
55-59	65 366	37 050	28 316	81 345	45 972	35 373
60-64	48 145	28 518	19 627	55 389	32 567	22 822
65-69	21 313	12 909	8 404	36 063	22 183	13 880
70-74	30 783	19 463	11 320	18 822	12 048	6 774
75-79	16 353	10 885	5 468	22 033	14 634	7 399
80-84	11 856	8 241	3 615	9 373	6 535	2 838
85-89	4 388	3 191	1 197	5 733	4 091	1 642
90-99	1 291	985	306	1 778	1 240	538
100 жаш жана андан улуу	80	70	10	95	80	15
Калктын жалпы санынын ичинен жаш курактагылар, жаш:						
эмгекке жөндөмдүү жаш куракка чейинкилер	523 840	257 811	266 029	601 894	294 768	307 126
эмгекке жөндөмдүү жаш курактагылар[1]	1 203 517	626 699	576 818	1 234 032	640 869	593 163
эмгекке жөндөмдүү жаш курактан улуулар[1]	134 360	97 646	36 714	150 814	109 581	41 233
Калктын орточо жаш курагы	28,5	29,8	27,1	28,5	29,8	27,0

1.2-таблицанын уландысы

	2011			2015		
	эки жыныс	**аялдар**	**эркектер**	**эки жыныс**	**аялдар**	**эркектер**
Айыл калкы	**3 615 903**	**1 791 776**	**1 824 127**	**3 908 322**	**1 932 873**	**1 975 449**
анын ичинде жаш курактагылар, жаш:						
0-4	429 488	209 968	219 520	500 428	244 080	256 348
5-9	366 762	179 328	187 434	411 594	201 217	210 377
10-14	369 823	181 250	188 573	362 654	177 341	185 313
15	81 433	39 969	41 464	72 634	35 852	36 782
16-19	324 256	158 330	165 926	308 095	150 557	157 538
20-24	359 083	171 569	187 514	388 330	186 779	201 551
25-29	307 134	148 633	158 501	341 512	162 726	178 786
30-34	247 818	119 990	127 828	283 003	136 249	146 754
35-39	221 728	108 347	113 381	234 391	114 031	120 360
40-44	204 676	101 059	103 617	212 332	103 826	108 506
45-49	196 078	99 305	96 773	195 684	98 020	97 664
50-54	168 048	86 288	81 760	189 810	97 507	92 303
55-59	113 070	59 255	53 815	148 497	77 705	70 792
60-64	73 265	39 557	33 708	97 701	52 723	44 978
65-69	34 614	18 630	15 984	55 564	31 008	24 556
70-74	50 846	29 074	21 772	32 024	17 976	14 048
75-79	33 135	19 640	13 495	37 420	22 481	14 939
80-84	23 515	14 027	9 488	20 060	12 499	7 561
85-89	8 193	5 319	2 874	12 263	7 485	4 778
90-99	2 593	1 936	657	4 117	2 674	1 443
100 жаш жана андан улуу	345	302	43	209	137	72
Калктын жалпы санынын ичинен жаш курактагылар, жаш:						
эмгекке жөндөмдүү жаш куракка чейинкилер	1 247 506	610 515	636 991	1 347 310	658 490	688 820
эмгекке жөндөмдүү жаш курактагылар[1]	2 143 535	1 031 461	1 112 074	2 303 446	1 099 851	1 203 595
эмгекке жөндөмдүү жаш курактан улуулар[1]	224 862	149 800	75 062	257 566	174 532	83 034
Калктын орточо жаш курагы	26,5	27,2	25,9	26,7	27,4	26,1

[1] Мында жана мындан ары эмгекке жөндөмдүү жаш курактагы калктын санына 16-62 жаштагы эркектер, 16-57 жаштагы аялдар кирет; эмгекке жөндөмдүү жаш курактан улууларга 63 жана андан улуу жаштагы эркектер, 58 жана андан улуу жаштагы аялдар кирет. (Кыргыз Республикасынын Эмгек, миграция жана жаштар министрлигинин 2011-жылдагы түшүндөрмөсү).

1.3-таблица: Аялдар менен эркектердин санынын жаш курактык топтор боюнча катышы

(жылдын башына баалоо)

	Калктын жалпы санындагы аялдардын салыштырма салмагы, пайыз менен		1000 аялга туура келген эркектер, адам	
	2011	2015	2011	2015
Калктын бардыгы	**50,6**	**50,5**	**975**	**979**
анын ичинде жаш курактагылар, жаш:				
0-4	48,9	48,8	1 043	1 051
5-9	49,1	49,0	1 039	1 042
10-14	49,1	49,0	1 038	1 039
15	49,2	49,0	1 034	1 039
16-19	49,3	49,1	1 030	1 037
20-24	50,0	49,2	1 002	1 033
25-29	49,6	50,0	1 015	1 000
30-34	49,7	49,6	1 012	1 015
35-39	50,8	50,2	968	993
40-44	51,0	51,1	959	957
45-49	52,0	51,7	924	934
50-54	52,8	52,7	895	899
55-59	54,0	53,8	853	858
60-64	56,1	55,7	783	795
65-69	56,4	58,1	773	723
70-74	59,5	59,0	682	694
75-79	61,7	62,4	621	602
80 жаш жана андан улуу	65,2	64,7	534	546
Калктын жалпы санынын ичинен				
жаш курактагылар, жаш:				
эмгекке жөндөмдүү жаш куракка чейинкилер	49,0	48,9	1 040	1 045
эмгекке жөндөмдүү жаш курактагылар[1]	49,5	49,2	1 019	1 032
эмгекке жөндөмдүү жаш курактан улуулар[1]	68,9	69,6	452	437

2015-жылдын башына карата республиканын калкы үчүн мүнөздүү болгон аялдардын санынын жогорулоосу сакталып, 61 миң адамдан (2011-жылы 70 миң адамга жакын) ашты. 1000 аялга 975 эркек туура келсе, 2015-жылы 979 эркек туура келди.

1.4-таблица: 2015-жылдагы туруктуу калктын негизги жаш курактык топтор жана аймактар боюнча саны

(жылдын башына баалоо; адам)

	Эки жыныс	Аял-дар	Эркек-тер	Салыштырма салмак, пайыз менен	
				аял-дар	эркек-тер
Кыргыз Республикасы	**5 895 062**	**2 978 091**	**2 916 971**	**50,5**	**49,5**
эмгекке жөндөмдүү жаш куракка чейинкилер	1 949 204	953 258	995 946	48,9	51,1
эмгекке жөндөмдүү жаш курактагылар	3 537 478	1 740 720	1 796 758	49,2	50,8
эмгекке жөндөмдүү жаш курактан улуулар	408 380	284 113	124 267	69,6	30,4
Баткен облусу	**480 687**	**236 296**	**244 391**	**49,2**	**50,8**
эмгекке жөндөмдүү жаш куракка чейинкилер	169 250	82 032	87 218	48,5	51,5
эмгекке жөндөмдүү жаш курактагылар	283 446	135 889	147 557	47,9	52,1
эмгекке жөндөмдүү жаш курактан улуулар	27 991	18 375	9 616	65,6	34,4
Жалал-Абад облусу	**1 122 398**	**559 218**	**563 180**	**49,8**	**50,2**
эмгекке жөндөмдүү жаш куракка чейинкилер	392 493	191 863	200 630	48,9	51,1
эмгекке жөндөмдүү жаш курактагылар	667 206	324 523	342 683	48,6	51,4
эмгекке жөндөмдүү жаш курактан улуулар	62 699	42 832	19 867	68,3	31,7
Ысык-Көл облусу	**463 894**	**233 475**	**230 419**	**50,3**	**49,7**
эмгекке жөндөмдүү жаш куракка чейинкилер	153 327	75 823	77 504	49,5	50,5
эмгекке жөндөмдүү жаш курактагылар	272 920	131 193	141 727	48,1	51,9
эмгекке жөндөмдүү жаш курактан улуулар	37 647	26 459	11 188	70,3	29,7
Нарын облусу	**274 544**	**135 289**	**139 255**	**49,3**	**50,7**
эмгекке жөндөмдүү жаш куракка чейинкилер	99 089	48 814	50 275	49,3	50,7
эмгекке жөндөмдүү жаш курактагылар	154 893	72 550	82 343	46,8	53,2
эмгекке жөндөмдүү жаш курактан улуулар	20 562	13 925	6 637	67,7	32,3
Ош облусу	**1 228 346**	**609 119**	**619 227**	**49,6**	**50,4**
эмгекке жөндөмдүү жаш куракка чейинкилер	440 886	215 506	225 380	48,9	51,1
эмгекке жөндөмдүү жаш курактагылар	718 684	347 582	371 102	48,4	51,6
эмгекке жөндөмдүү жаш курактан улуулар	68 776	46 031	22 745	66,9	33,1
Талас облусу	**247 226**	**122 538**	**124 688**	**49,6**	**50,4**
эмгекке жөндөмдүү жаш куракка чейинкилер	92 731	45 505	47 226	49,1	50,9
эмгекке жөндөмдүү жаш курактагылар	137 804	65 689	72 115	47,7	52,3
эмгекке жөндөмдүү жаш курактан улуулар	16 691	11 344	5 347	68,0	32,0
Чүй облусу	**870 319**	**441 851**	**428 468**	**50,8**	**49,2**
эмгекке жөндөмдүү жаш куракка чейинкилер	263 522	128 308	135 214	48,7	51,3
эмгекке жөндөмдүү жаш курактагылар	526 713	256 989	269 724	48,8	51,2
эмгекке жөндөмдүү жаш курактан улуулар	80 084	56 554	23 530	70,6	29,4
Бишкек шаары	**937 356**	**500 218**	**437 138**	**53,4**	**46,6**
эмгекке жөндөмдүү жаш куракка чейинкилер	256 870	125 957	130 913	49,0	51,0
эмгекке жөндөмдүү жаш курактагылар	602 389	316 841	285 548	52,6	47,4
эмгекке жөндөмдүү жаш курактан улуулар	78 097	57 420	20 677	73,5	26,5
Ош шаары	**270 292**	**140 087**	**130 205**	**51,8**	**48,2**
эмгекке жөндөмдүү жаш куракка чейинкилер	81 036	39 450	41 586	48,7	51,3
эмгекке жөндөмдүү жаш курактагылар	173 423	89 464	83 959	51,6	48,4
эмгекке жөндөмдүү жаш курактан улуулар	15 833	11 173	4 660	70,6	29,4

Өлкөнүн калкынын маанилүү мүнөздөмөсү үч негизги жаш курактык топтун катышы болуп саналат: балдар жана өспүрүмдөр (0-15 жаш куракта), эмгекке жөндөмдүү жаш курактагылар жана эмгекке жөндөмдүү жаш курактан улуулар.

Кыргыз Республикасынын калкынын демографиялык катыштагы жаш курактык түзүмү жаштар категориясына кирет: балдар жана өспүрүмдөр 2015-жылдын башына - 33 пайызды, эмгекке жөндөмдүү жаш курактагылар – 60 пайызды, эмгекке жөндөмдүү жаш курактан улуулар – 7 пайызды түзүштү.

Эмгекке жөндөмдүү жаш курактагы калктын санынын динамикасында айрым төмөндөөлөрдүн тенденциясы белгиленди, бул 1990-жылдын ортолорундагы 16 жаштагы өспүрүмдөрдүн эмгекке жөндөмдүү жаш куракка кириши менен шартталды, бул мезгилде өлкөдө төрөттүн кыскарышы белгиленген.

Эмгекке жөндөмдүү жаш курактагы калктын үлүшүнүн азайышынын натыйжасында 2015-жылдын башына 666 адамды (2011-ж. башына карата - 636 адам) түзгөн демографиялык жүктөмдүн коэффициенти (эмгекке жөндөмдүү жаш курактагы калктын 1000ине алгандагы эмгекке жөндөмдүү жаш курактан жаш калк менен эмгекке жөндөмдүү жаш курактан улуу калктын санынын катышы) бир нече жогорулады.

Эмгекке жөндөмдүү жаш курактан улуулардын жаш курактык топторунун негизги бөлүгүн аялдар түзөт, анткени алардын жашоо узактыгы эркектерге караганда узак. Мындан сырткары аялдардын пенсиялык жаш курагы 5 жылга эрте. Демек, аялдардын арасындагы эмгекке жөндөмдүү жаш курактан улуу адамдардын үлүшү 2015-жылдын башына 9,5 пайызды, эркектердин арасында 4,3 пайызды түздү.

Төрөлгөндөгү жашоонун күтүлгөн узактыгы же ымыркайдын өлүмдүн жаш курактык көрсөткүчтөрү анын бардык кийинки жашоосунда өзгөрүүсүз калган шартта жашай ала турган жашынын орточо саны.

1.5-таблица: Төрөлгөндөгү жашоонун күтүлгөн узактыгы

(жаш)

Жылдар	Эки жыныс	Кыздар	Эркек балдар
2010	69,3	73,5	65,3
2011	69,6	73,7	65,7
2012	70,0	74,1	66,1
2013	70,2	74,3	66,3
2014	70,4	74,5	66,5

2014-жылы эркек балдардагы төрөлгөндөгү жашоонун күтүлгөн узактыгы 66,5 жылды, кыздарда – 74,5 жылды түздү. Эркек балдар менен кыздардагы төрөлгөндөгү жашоонун күтүлгөн узактыгынын айырмачылыгы 8 жылды түзөт. Бул айырмачылык убакыт менен кыскарат. 15 жаштагы жигиттер менен кыздардагы айырмачылык 8 жашка жакынды, активдүү жумушчу жаш курактагы чоңдор (45 жаш) үчүн – 6 жашты түзөт. Азыркы аялдар 60 жашта дага 20 жылга жакын, эркектер 15-16 жыл гана жашоо ыктымалдуулугуна ээ болушат. Бул жашоо узактыгындагы айырмачылык жыныстардын өлүмүнүн деңгээлиндеги айырмачылыктар менен байланышкан: эркектердеги өлүм аялдардагы өлүмгө караганда 1,5-1,6 эсе жогору.

1.6-таблица: Төрөлгөндөрдүн саны

Жыл-дар	Адам			Калктын 1000ине		
	калктын бардыгы	шаар калкы	айыл калкы	калктын бардыгы	шаар калкы	айыл калкы
2010	146 123	49 905	96 218	26,8	26,9	26,8
2011	149 612	48 906	100 706	27,1	26,1	27,7
2012	154 918	53 770	101 148	27,6	28,6	27,1
2013	155 520	53 855	101 665	27,2	28,0	26,8
2014	161 813	55 463	106 350	27,7	28,2	27,5

2000-жылдын башынан бери өлкөдө төрөттүн өсүүсү белгиленүүдө. 2014-жылы 162 миңге жакын бала төрөлгөн. Төрөттүн жалпы коэффициенти (төрөлгөндөрдүн калктын 1000ине саны) 27,7 промиллени түздү.

1.7-таблица: Төрөлгөндөрдүн жыныс боюнча саны

(адам)

Жылдар	Төролгөндөрдүн бардыгы	анын ичинде	
		кыздар	эркек балдар
2010	146 123	71 325	74 798
2011	149 612	72 859	76 753
2012	154 918	75 345	79 573
2013	155 520	75 596	79 924
2014	161 813	78 473	83 340

Республикада жыл сайын 100 кызга 105-106 эркек бала төрөлөт.

1.2-график: Төрөттүн жалпыланган коэффициенти

(төрөлгөн балдардын бир аялга карата орточо саны)

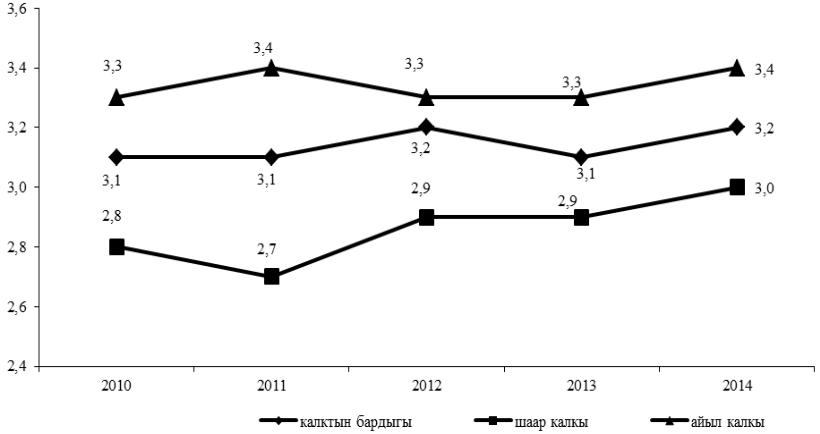

Төрөттүн жалпыланган коэффициенти же аялдардын фертилдүүлүк коэффициенти (бир аялдын репродуктивдүү мезгил ичинде төрөгөн балдарынын орточо саны) 2010-жылдагы 3,1 баладан 2014-жылдагы 3,2 балага чейин өстү. Калктын жөнөкөй көбөйүүсүн камсыздоо үчүн бул көрсөткүчтүн белгиси 2,1 деңгээлинен төмөн болбошу керек. Демек, Кыргызстанда башка КМШ өлкөлөрүнөн айырмаланып, төрөт жөнөкөй көбөйүү деңгээлине чейин түшкөн жана калктын кеңири көбөйүшү камсыздалууда.

1.3-график: 20-29 жаштагы аялдардын орточо жылдык саны, никенин саны жана бул жаш курактык топтогу аялдарда төрөлгөн балдардын саны

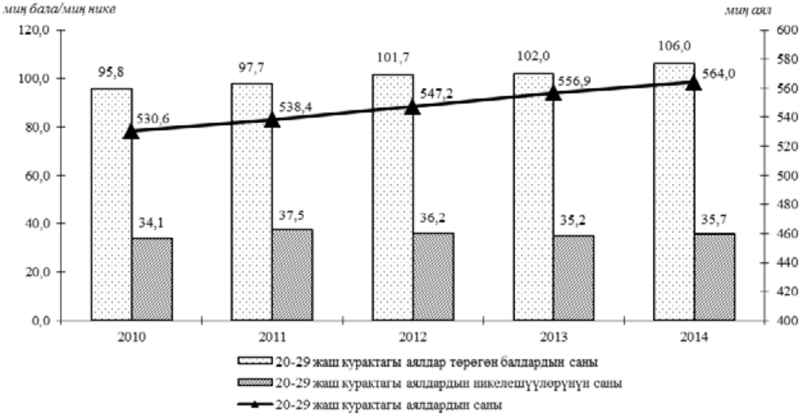

Мүнөздүү өзгөрүүлөр төрөттүн түзүмүндө да байкалат. Салттуу түрдө наристелердин эң көп саны 20 жаштан 30 жашка чейинки аялдарда төрөлөт (бир жыл ичинде төрөлгөн балдардын балдардын 65 пайызына чейин), бирок акыркы жылдары бир топ жаш куракгагы аялдарда да, бир топ улуу жаш куракгык топтогу аялдарда да төрөттүн өскөнү белгиленүүдө. Ошентип, 2014-ж. 30-34 жаш куракгагы аялдардын 1000ине алгандагы тирүү төрөлүүлөрдүн саны 2010-ж. салыштырмалуу 4 пайызга, 15-17 жаш куракта, ошондой эле 18-19 жаш куракта – дээрлик төрттөн бирге көбөйдү.

1.4-график: 15-19 жаштагы аялдарда төрөлгөн балдардын саны
(тийиштүү жаштагы 1000 аялга)

Кыргыз Республикасындагы никеге туруудагы минималдуу жаш курак Үй-бүлө кодекси менен (2003-ж.) эркектер үчүн да, аялдар үчүн да 18 жаш деп бекитилген. Ошондуктан аялдардын 18 жашка чейинки жаш курагы бала төрөө үчүн эрте жаш курак деп аныкталган.

Жаш муундун жашоо стилинин жана ыңгайынын өзгөрүшү никеге чейинки жаш курактагы (15-17 жаш) аялдардын төрөттөрүнүн санынын азайышына алып келди жана ал 2006-жылга чейин белгиленген. 2006-жылдан тартып 15-17 жаш курактагы аялдарда төрөттүн туруктуу өсүшү белгиленүүдө: 2006-ж. бул жаш курактагы аялдардын 1000ине алгандагы 4,4 баладан 2014-жылдагы 7,9 балага чейин. Бул аялдар эрте төрөөнүн натыйжасында базалык билим алуу мүмкүнчүлүгүнөн чектелишет. 18-19 жаш курактык топтогу аялдарда да төрөттүн коэффициенти жогорулады: 2010-ж. бул жаштагы аялдардын 1000ине алгандагы 68,4 баладан 2014-ж. – 92,7 бала чейин.

1.8-таблица: Энелин бала төрөөдөгү орточо жаш курагы

(жаш)

Жылдар	Эненин бала төрөөдөгү орточо жаш курагы	Эненин биринчи бала төрөөдөгү орточо жаш курагы
2010	28,2	23,6
2011	28,0	23,4
2012	28,0	23,4
2013	28,0	23,3
2014	27,9	23,2

1.9-таблица: Төрөттүн кезектүүлүгү боюнча тирүү төрөгөндөр

(адам)

Жылдар	Төрөлгөндөр-дүн бардыгы	анын ичинде			
		биринчи	экинчи	үчүнчү	төртүнчү жана андан кийинки (көрсөтүлбөгөндөр кошулуп)
2010	146 123	55 785	40 641	26 295	23 402
2011	149 612	58 789	41 350	26 428	23 045
2012	154 918	58 379	43 769	28 319	24 451
2013	155 520	55 841	45 150	29 312	25 217
2014	161 813	56 709	46 177	32 128	26 799

Белгилүү кезектүүлүк менен бала төрөөнүн динамикасынын талдоосу биринчи жана экинчи төрөттөрдүн жогорку үлүшү - жаңы төрөгөндөрдүн жалпы санынын 64-67 пайызы сакталарын көрсөтөт, ал эми кийинки кезектүүлүктөгү төрөттөрдүн үлүшү бир кыйла – 33-36 пайызга аз. 2012-жылдан тартып жаңы төрөгөндөрдүн санынын бир нече азайышы эненин биринчи баласын төрөгөндөгү жашы 20-24 жашка туура келген аялдардын санынын бир аз азайышы менен байланыштуу.

1.10-таблица: Төрөлгөндөрдүн энесинин нике абалы боюнча саны

Жылдар	Төрөлгөндөрдүн бардыгы, адам	Катталган никеде турбаган аялдарда төрөлгөн балдардын саны, адам	Катталган никеде турбаган аялдарда төрөлгөн балдардын жалпы төрөлгөндөрдүн санына карата салыштырма салмагы, пайыз менен
2010	146 123	45 169	30,9
2011	149 612	44 740	29,9
2012	154 918	43 485	28,1
2013	155 520	40 960	26,3
2014	161 813	41 987	25,9

2014-жылы төрөлгөндөрдүн үчтөн бирине жакыны - төрттөн биринен бир аз көбүрөөгү (25,9 пайызы) – булар катталган никеде турбаган энелердин балдары. 2014-жылдагы юридикалык никесиз төрөлгөн балдардын санынын ичинен 23 миңден ашууну ата-энелердин биргелешкен арызы боюнча катталышкан жана 19 миңге жакыны энесинин гана арызы боюнча катталган, бул балдар атасыз үй-бүлөдө тарбияланышы ыктымал.

Никесиз балдар негизинен 30 жашка чейинки жаш курактагы (никесиз төрөлүүлөрдүн 75 пайызга жакыны) энелерде төрөлөт. Акыркы жылдардагы жаш энелердин арасындагы никесиз төрөөнүн өсүү тенденциясы белгиленип жаткандыгын белгилеп өтүү керек. 2010-жылы 15-19 жаш курактык топтогу 1000 аялга 17 никесиз жаңы төрөө туура келсе, 2014-жылы 18 никесиз жаңы төрөө туура келди. Бирок никесиз төрөгөндөрдүн негизги саны (35-40 пайызы) 20-24 жаш курактык топтогу энелерге туура келет.

1.11-таблица: Никелешүүлөр жана ажырашуулар

Жылдар	Бардыгы		Калктын 1000ине		1000 никелешүүгө туура келген ажырашуулар
	нике-лешүүлөр	ажыра-шуулар	нике-лешүүлөр	ажыра-шуулар	
2010	50 362	8 155	9,2	1,5	162
2011	56 509	8 705	10,2	1,6	154
2012	55 176	8 698	9,8	1,6	158
2013	53 578	9 052	9,4	1,6	169
2014	54 942	9 235	9,4	1,6	168

2000-жылдары катталган никенин санынын өскөндүгү байкалган. Төрөттүн олуттуу деңгээлде өсүшү катталган никелердин санынын өсүшү менен шартталды. Жогоруда айтылган тенденция 20 жаштан 30 жашка чейинки жаш курактагы – аялдар менен эркектердеги никеге туруу жашындагы жаштардын санынын көбөйүшү менен шартталат. Никелердин эң көп саны аялдардын арасында да, эркектердин арасында да (катталган никенин жалпы санынын 70 пайызы) 20-29 жашта катталат.

Бардык эле түзүлгөн жубайлык биримдиктер бекем сакталбайт. Алардын дээрлик ар бир алтынчысы ажырашышат: айыл жеринде 1000 никеге 104-106 ажырашуу туура келет, ал эми шаар жеринде дээрлик 3 эсе жогору.

1.5-график: 2014-жылдагы алгачкы жолу никеге тургандардын жаш курактык топтор боюнча саны

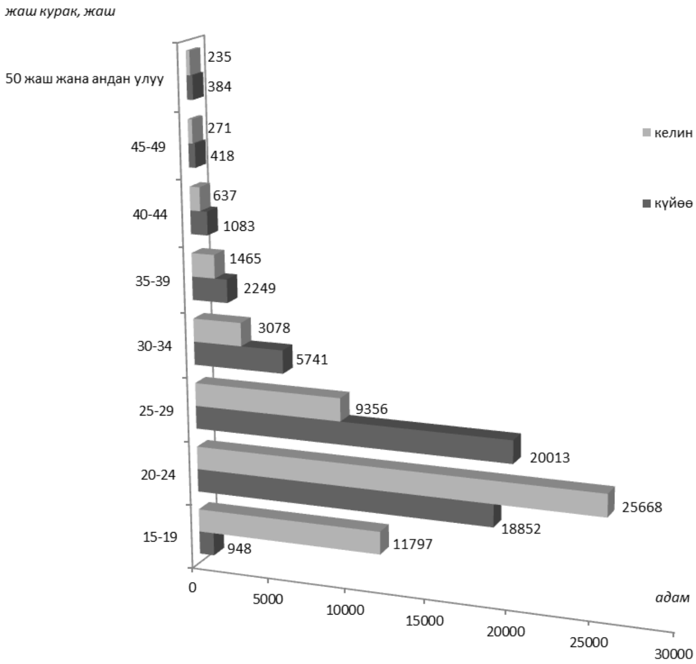

1.12-таблица: Никеге туруудагы орточо жаш курак

(жаш)

Жылдар	Туруудагы орточо жаш курак			
	никеге		биринчи никеге	
	аялдар	эркектер	аялдар	эркектер
2010	24,1	27,9	23,5	26,9
2011	24,0	27,8	23,4	26,8
2012	24,1	27,9	23,5	26,8
2013	24,0	27,8	23,4	26,7
2014	24,0	27,8	23,4	26,7

2014-жылы аялдардагы биринчи никеге туруудагы орточо жаш курак 23,4 жашты, эркектерде 26,7 жашты түздү. 2010-жылга салыштырмалуу аялдардагы орточо нике жаш курагы 0,1 жылга, ал эми эркектерде 0,2 жылга төмөндөдү.

1.13-таблица: Аймактар боюнча энелик өлүм

(Кош бойлуулуктун, төрөттүн жана төрөттөн кийинки мезгилдин кабылдоолорунан өлгөн аялдардын саны; тирүү төрөлгөн балдардын 1000ине)

	2010	2011	2012	2013	2014
Кыргыз Республикасы	**51,3**	**54,8**	**49,1**	**36,0**	**50,1**
Баткен облусу	59,7	66,9	43,5	42,0	108,7
Жалал-Абад облусу	31,1	36,5	55,9	33,0	53,7
Ысык-Көл облусу	70,4	62,6	97,2	37,2	55,3
Нарын облусу	69,6	83,3	56,2	29,0	135,7
Ош облусу	78,6	62,5	58,1	42,8	43,4
Талас облусу	87,0	40,9	14,1	14,8	44,6
Чүй облусу	49,5	69,0	41,2	50,4	44,4
Бишкек шаары	19,4	43,3	18,0	26,1	16,4
Ош шаары	-	35,7	60,3	15,0	-

Наристелердин өлүмдөрүнүн коэффициенти – 1 жашка чейинки жаш курактагы балдардын өлүмүнүн деңгээлин тирүү төрөлгөн балдардын 1000ине аныктоочу көрсөткүч, промилледе эсептелет.

1.14-таблица: 2014-жылдагы наристелердин өлүү себептеринин негизги класстары боюнча өлүмү

(1 жашка чейинки жаш куракта өлгөн балдардын саны)

	Адам			Төрөлгөндөрдүн 10 000ине		
	эки жыныс	**кыз-дар**	**эркек балдар**	**эки жыныс**	**кыз-дар**	**эркек балдар**
Өлгөндөрдүн бардыгы	**3 268**	**1 455**	**1 813**	**202,0**	**185,4**	**217,5**
алардын ичинен:						
айрым жугуштуу жана мите оорулары	121	55	66	7,5	7,0	7,9
нерв тутумунун оорулары	29	18	11	1,8	2,3	1,3
дем алуу органдарынын оорулары	349	160	189	21,6	20,4	22,7
тамак сиңирүү органдарынын оорулары	3	-	3	0,2	-	0,4
тубаса аномалия оорулары (өрчүү оорулары), деформациялар жана хромосомалык бузулуулар	483	202	281	29,8	25,7	33,7
төрөттөн кийинки мезгилде пайда болуучу айрым абалдар	2 195	983	1 212	135,7	125,3	145,4
жаракаттар, уулануулар жана тышкы себептердин таасирлеринин башка айрым натыйжалары	58	22	36	3,6	2,8	4,3
өлүмдүн башка себептери	30	15	15	1,8	1,9	1,8

Жашоосунун биринчи жылындагы балдардын өлүмүнүн негизги себептери перинаталдык мезгилде (төрөттөн кийинки мезгил) пайда болуучу абалдар (2014-ж. – бир жашка чейинки жаштагы өлгөн балдардын жалпы санынын 67 пайызы), тубаса аномалиялар (15 пайыз), дем алуу органдарынын оорулары (11 пайыз), ошондой эле айрым жугуштуу жана мите оорулар (4 пайыз), алардын 60 пайызга жакыны ичеги инфекциялары болуп саналат.

Балдар өлүмүнүн коэффициенти – 5 жашка чейинки жаш курактагы (0-4 жаштагы) балдардын өлүмүнүн деңгээлин тирүү төрөлгөн балдардын 1000ине аныктоочу көрсөткүч, промилледе эсептелет.

1.15-таблица: 2014-жылдагы балдардын өлүү себептеринин негизги класстары боюнча өлүмү

(5 жашка чейинки жаш куракта өлгөн балдардын саны)

	Адам			Төрөлгөндөрдүн 10 000ине		
	эки жыныс	кыз-дар	эркек балдар	эки жыныс	кыз-дар	эркек балдар
Өлгөндөрдүн бардыгы	**3 720**	**1 657**	**2 063**	**231,4**	**212,4**	**249,3**
алардын ичинен:						
айрым жугуштуу жана мите оорулары	154	66	88	9,6	8,5	10,6
нерв тутумунун оорулары	89	45	44	5,5	5,7	5,3
дем алуу органдарынын оорулары	466	220	246	29,0	28,2	29,7
тамак сиңирүү органдарынын оорулары	10	1	9	0,6	0,1	1,1
тубаса аномалия оорулары (өрчүү оорулары), деформациялар жана хромосомалык бузулуулар	544	236	308	33,8	30,3	37,2
төрөттөн кийинки мезгилде пайда болуучу айрым абалдар	2 195	983	1 212	136,6	126,0	146,5
жаракаттар, уулануулар жана тышкы себептердин таасирлеринин башка айрым натыйжалары	184	68	116	11,4	8,7	14,0
өлүмдүн башка себептери	78	38	40	4,9	4,9	4,9

Беш жашка чейинки балдардын өлүмдөрүнүн негизги себептери наристелердин өлүмү сыяктуу эле перинаталдык мезгилде (төрөттөн кийинки мезгил) пайда болуучу абалдар (2014-ж. – 0-4 жаштагы өлгөн балдардын жалпы санынын 59 пайызы) болуп саналат. Андан кийин тубаса аномалиялар (15 пайыз), дем алуу органдарынын оорулары (13 пайыз), жаракаттар, уулануулар жана тышкы себептердин таасирлеринин башка натыйжалары (5 пайыз), ошондой эле айрым жугуштуу жана мите оорулары (4 пайыз).

1.16-таблица: 2014-жылдагы өлүү себептеринин негизги класстары боюнча өлгөндөр

(адам)

	Бардыгы			анын ичинде эмгекке жөндөмдүү жаш курактагылар[1]		өлгөндөр-дүн калктын 100 000ине саны
	эки жыныс	аял-дар	эркек-тер	аял-дар	эркек-тер	
Бардык себептерден өлгөндөрдүн бардыгы	**35 564**	**15 547**	**20 017**	**3 238**	**9 346**	**609,4**
анын ичинен:						
кан айлануу тутумунун оорулары	17 913	8 738	9 175	858	3 307	307,0
дем алуу органдарынын оорулары	2 193	911	1 282	104	326	37,6

таблицанын уландысы

	Бардыгы			анын ичинде эмгекке жөндөмдүү жаш курактагылар[1]		өлгөндөр-дүн калктын 100 000ине саны
	эки жыныс	аял-дар	эркек-тер	аял-дар	эркек-тер	
шишик оорулары	3 754	1762	1 992	705	1 024	64,3
айрым жугуштуу жана мите оорулар	908	295	613	172	457	15,6
алардын ичинен кургак учуктан	510	138	372	101	325	8,7
тамак сиңирүү органдарынын ооруларынан	2 338	784	1 554	366	1 189	40,1
жаракаттар, уулануулар жана тышкы себептердин таасирлеринин башка айрым натыйжаларынан	3107	708	2 399	463	2 006	53,2
анын ичинен төмөнкүлөрдөн:						
транспорт жаракаттары	890	216	674	153	598	15,3
алкоголдон кокусунан уулануу	294	54	240	37	216	5,0
кокусунан чөгүп кетүү	197	46	151	14	90	3,4
өзүн-өзү өлтүрүү	461	103	358	77	320	7,9
өлтүрүү	205	53	152	47	137	3,5

[1] 16-57 жаштагы аялдар, 16-62 жаштагы эркектер

Кыргызстандын калкынын жалпы өлүмүнүн өзгөрүшүнө өлкөдөгү ар бир жылдагы өлүмгө алып келе турган натыйжалардын жарымынан көбүрөөгүнүн себеби болуп саналуучу кан айлануу тутумунун ооруланынын өлүмү (2013-жылдагы өлгөндөрдүн жалпы санынын 51 пайызы) эң көп таасир этет. Ушул себеп менен өлгөндөрдүн басымдуу бөлүгү – булар эмгекке жөндөмдүү жаш курактан улуулар. Жүрөк-кан тамыр оорулары эмгекке жөндөмдүү жаш курактагы (эмгекке жөндөмдүү жаш курактагы өлгөн адамдардын жалпы санынын 33 пайызы) калктын өлүмүнүн түзүмүндөгү негизги себеп болуп саналат.

Өлүмдүн себептеринин түзүмүндөгү экинчи орунду шишик оорулары (онкологиялык оорулар – 2014-ж. өлгөндөрдүн жалпы санынын 11 пайызы) ээлейт, бул себеп көптөгөн жылдардан бери өзүнүн жогорку деңгээлин сактап келе жатат.

Жалпы өлүм себептеринин түзүмүндөгү үчүнчү орунду жаракаттар, уулануулар жана тышкы себептердин таасирлеринин башка айрым натыйжалары (2014-жылы өлгөндөрдүн жалпы санынын 9 пайызы) ээлейт. Бул класска өлүмдүн табигый эмес жана зордук менен болгон себептери, анын ичинде өлтүрүү жана өзүн-өзү өлтүрүү бириктирилди. Жаракаттардан өлгөндөрдүн 80 пайызга жакыны эмгекке жөндөмдүү жаш курактагы адамдар.

Андан ары өлүмдүн себептеринин түзүмүндө дем алуу органдарынын оорулары (2014-жылы өлгөндөрдүн жалпы санынын 6 пайызы) турат.

Айрым жугуштуу жана мите ооруларынан болгон өлүм (2014-ж. өлгөндөрдүн жалпы санынын 3 пайызы) эркектерге гана типтүү себеп болуп саналат. Басымдуу көпчүлүгүнө (510 өлгөндөр же бул себептен улам өлгөндөрдүн 56 пайызы) кургак учук диагнозу коюлган. Кургак учуктан өлгөндөрдүн 70 пайыздан ашыгы эркектер жана алардын ичинен 90 пайызга жакыны эмгекке жөндөмдүү жаш курактагы адамдар.

1.17-таблица: Аймактар боюнча кургак учук оорусунан өлгөндөр

(тийиштүү жыныстагы калктын 100 000ине өлгөндөрдүн саны)

	2010	2011	2012	2013	2014
Кыргыз Республикасы					
эки жыныс	**11,1**	**11,6**	**10,8**	**10,7**	**8,7**
аялдар	6,5	6,5	5,3	6,1	4,7
эркектер	15,7	16,8	16,5	15,4	12,9
Баткен облусу					
эки жыныс	**6,9**	**5,4**	**8,8**	**10,8**	**3,8**
аялдар	7,0	4,6	9,0	8,8	2,6
эркектер	6,7	6,2	8,7	12,7	5,0
Жалал-Абад облусу					
эки жыныс	**6,8**	**7,6**	**5,1**	**5,0**	**5,7**
аялдар	5,2	5,0	2,6	4,8	4,2
эркектер	8,3	10,1	7,5	5,1	7,2
Ысык-Көл облусу					
эки жыныс	**7,7**	**10,3**	**8,0**	**8,1**	**8,0**
аялдар	4,5	4,0	3,5	3,5	3,4
эркектер	10,9	16,7	12,5	12,8	12,7
Нарын облусу					
эки жыныс	**10,0**	**12,5**	**12,8**	**11,1**	**6,2**
аялдар	8,5	10,8	5,3	4,5	4,5
эркектер	11,4	14,2	20,0	17,5	7,9
Ош облусу					
эки жыныс	**8,5**	**9,9**	**9,0**	**7,3**	**7,1**
аялдар	5,9	7,4	5,4	4,6	4,6
эркектер	11,1	12,4	12,7	10,0	9,5
Талас облусу					
эки жыныс	**12,6**	**12,0**	**11,8**	**11,6**	**12,6**
аялдар	7,0	6,0	5,9	5,0	9,0
эркектер	18,2	17,9	17,6	18,1	16,2
Чүй облусу					
эки жыныс	**19,2**	**23,1**	**21,9**	**20,2**	**15,9**
аялдар	9,9	9,4	8,3	9,8	7,5
эркектер	28,8	37,3	36,0	31,0	24,5
Бишкек шаары					
эки жыныс	**15,4**	**11,9**	**11,1**	**14,3**	**10,8**
аялдар	5,9	5,6	4,2	6,8	3,6
эркектер	26,3	19,1	19,0	22,8	19,0
Ош шаары					
эки жыныс	**12,0**	**9,0**	**11,2**	**9,5**	**7,8**
аялдар	6,0	6,0	6,0	5,1	3,6
эркектер	18,6	12,2	17,0	14,3	12,4

1.18-таблица: Калктын өлүмүнүн стандартташтырылган коэффициенти

(калктын 1 000ине)

Жылдар	Эки жыныс	Аялдар	Эркектер
2010	11,9	9,3	15,0
2011	11,7	9,2	14,8
2012	11,5	9,1	14,6
2013	10,8	8,4	13,7
2014	10,8	8,5	13,9

Кыргызстандын калкынын жалпы өлүмүнүн көрсөткүчү жетишээрлик төмөн жана 2014-ж. калктын 1000ине 6,1 өлүм туура келди. Бирок жогоруда айтылгандай, Кыргызстандын эли демографиялык катышта жаш калк болуп саналат. Ушуга байланыштуу дүйнөлүк тажрыйбада өлкөдөгү ар түрдүү жаш курактык түзүмдөгү өлкөлөрдөгү өлүмдүн денгээлине салыштыруу жүргүзүү үчүн өлүмдүн стандартташтырылган коэффициентинин эсеби жүргүзүлөт.

Ошентип, бул эсептерди жүргүзүүнүн натыйжасында Кыргызстандын калкынын өлүм коэффициенти 2014-ж. калктын 1000ине 10,8 өлгөн адамды түздү, бул Европа өлкөлөрү боюнча орто көрсөткүчтөн болжолдуу 1,5 эсе жогору.

1.19-таблица: Калктын тышкы миграциясы

(адам)

	Келгендердин саны			Кеткендердин саны		
	эки жыныс	аялдар	эркектер	эки жыныс	аялдар	эркектер
2010	3 903	1 974	1 929	54 531	27 091	27 440
2011	6 337	3 175	3 162	45 740	23 619	22 121
2012	5 532	2 772	2 760	13 019	7 548	5 471
2013	4 349	2 134	2 215	11 552	6 634	4 918
2014	3 928	1 970	1 958	11 685	6 667	5 018

2014-жылы республикага 3928 адам келсе, 11 685 адам кеткен, миграциялык кетүү агымы 7757 адамды түздү. Ошентип, 2014-ж. 2013-жылдагыдай эле республикада калктын эмиграциясынын көлөмүнүн олуттуу кыскарышы белгиленди. Бул кырдаал Кыргызстан менен Россиянын (эмигранттардын көпчүлүк бөлүгү Россияга кетет) ортосундагы жөнөкөйлөтүлгөн жарандыкты алуу боюнча өкмөттөр аралык эки тараптуу макулдашуунун аракетинин токтотулушу менен түшүндүрүлүшү мүмкүн.

Терс миграциялык теңдем мурункудай эле Тажикстан менен Өзбекстанды кошпогондо Көз карандысыз Мамлекеттердин Шериктештигинин бардык өлкөлөрүндө белгиленди. Кыргызстандын калкынын эмиграциясынын негизги өлкөлөрү - Россия жана Казакстан.

1.20-таблица: Качкындардын жыныс жана жаш курак боюнча саны

(жылдын аягына карата; адам)

Жыл	Жыныс	Качкындардын бардыгы	анын ичинде: 0-5 жаш	6-15 жаш	эмгекке жөндөмдүү жаш курактагылар	эмгекке жөндөмдүү жаш курактан улуулар
2010	аялдар	83	7	17	57	2
	эркектер	122	6	15	95	6
2011	аялдар	77	7	23	45	2
	эркектер	98	14	15	64	5
2012	аялдар	68	9	18	39	2
	эркектер	69	11	7	51	-
2013	аялдар	70	8	22	39	1
	эркектер	67	14	14	39	-
2014	аялдар	70	2	27	55	1
	эркектер	67	7	25	53	1

2. КАЛКТЫН САЛАМАТТЫГЫ

Бөлүмдө аялдар менен эркектердин оорулардын ар кандай түрлөрү менен ооругандыгы жөнүндө статистикалык маалыматтар берилди.

Калктын оорулары тууралуу статистикалык маалыматтарды иштеп чыгуу үчүн оорулар жана өлүмдөр жөнүндөгү маалыматтарды салыштырууну камсыздоочу Х-кайра кароонун Оорулардын, жаракаттардын жана өлүмдөрдүн себептеринин эл аралык стандартуу классификациясы (ОЭК-10) колдонулат.

Калктын оорулары бир жылдын ичинде медициналык мекемелерге кайрылууда же алдын алуу текшерүүдө табылып (же каттоого алынган), дарты биринчи ирет аныкталган оорулуулардын саны менен мүнөздөлөт.

Оорулардын деңгээли – бул дарты биринчи ирет аныкталган оорулуулардын туруктуу калктын орточо жылдык санына болгон катышы.

Дарты биринчи ирет аныкталган оорулуулардын саны – бул отчеттук жылда оору учурлары менен биринчи жолу катталгандар.

2.1-таблица: Жыныс жана жаш курак боюнча зыяндуу шишик оорулары менен оору

(учур)

	2010	2011	2012	2013	2014
Бардыгы	**4 533**	**5 001**	**5 011**	**5 207**	**5 569**
Аялдар	**2 566**	**2 755**	**2 836**	**2 976**	**3 129**
анын ичинде жаш курактагылар, жаш:					
0-14	46	37	36	30	33
15-17	8	6	11	11	6
18-24	33	31	27	36	33
25-34	131	151	129	124	165
35-44	321	403	432	361	341
45-64	1 213	1 318	1 416	1 464	1 591
65 жаш жана андан улуу	814	809	785	950	960
Эркектер	**1 967**	**2 246**	**2 175**	**2 231**	**2 440**
анын ичинде жаш курактагылар, жаш:					
0-14	42	39	42	46	52
15-17	13	12	6	12	6
18-24	32	27	18	32	31
25-34	70	60	65	65	71
35-44	108	172	148	148	160
45-64	904	1 095	1 010	1 072	1 152
65 жаш жана андан улуу	798	841	886	856	968

2.1-график: Зыяндуу шишик оорулары менен оорунун деңгээли

(ирет; калктын 100 000ине)

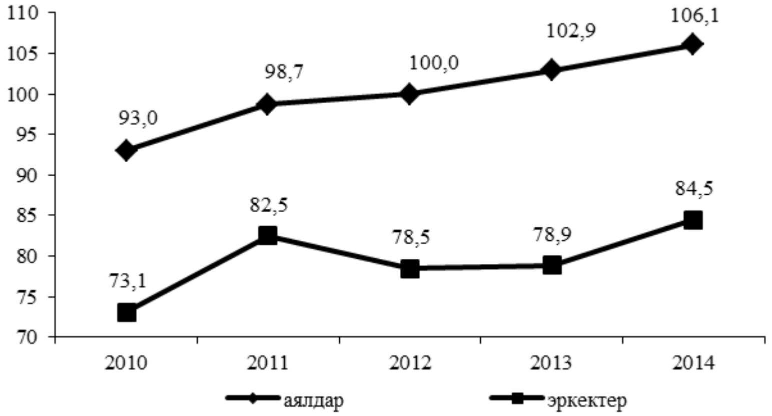

2014-жылдагы зыяндуу шишик оорулары менен ооругандар 2010-жылга салыштырганда калктын 100 миңине алганда 14,7 пайызга көбөйдү. 2014-жылдагы 0-14 жаш курактык топтогу ооругандарынын санынын 61,2%ын эркек балдар, 38,8 пайызын кыздар түздү. 20-39 жаш курактык топто бул катыш кескин өзгөрөт: бул жаш курактык топтогу ооругандардын санынын 75,9 пайызы аялдар. Ошону менен бирге аялдардын зыяндуу шишик оорулар менен оорусунун деңгээли эркектерге караганда жогору бойдон калууда.

2.2-таблица: 2014-жылдагы зыяндуу шишик оорулары менен оору

	Жыйынтыкка карата пайыз менен		Салыштырма салмак, пайыз менен	
	аялдар	**эркектер**	**аялдар**	**эркектер**
Дарты биринчи ирет аныкталган оорулуулардын саны:				
учур	**3 129**	**2 440**		
пайыз	100	100	56,2	43,8
анын ичинен жаш курактагылар, жаш:				
0-14	1,1	2,1	38,8	61,2
15-19	0,4	0,7	43,3	56,7
20-39	10,5	6,4	67,9	32,1
40-59	45,1	34,9	62,4	37,6
60 жаш жана андан улуу	42,9	55,9	49,6	50,4

Чектөө боюнча оорунун түзүмүндө ашказандын (13,4 пайыз), жатын моюнчасынын жана жатын денесинин (12,9 пайыз), эмчектин (10,3 пайыз), кекиртектин, кекиртек бутактарынын жана өпкөнүн (9,4 пайыз), теринин (6,1 пайыз), боордун жана боордун ичиндеги өт жолдорунун (5,2 пайыз), бөйрөктүн (2,6 пайыз), кызыл өңгөчтүн (2,5 пайыз), калкан бездеринин (2,3 пайыз) жана эркектин урук чыктагыч бездеринин шишик оорулары (1,8 пайыз) эң көп кездешет.

2.3-таблица: Жыныс жана жаш курактык топтор боюнча активдүү кургак учук оорусу менен оору

(учур)

	2010	2011	2012	2013	2014
Бардыгы	**5 510**	**5 535**	**5 851**	**5 859**	**5 898**
Аялдар	**2 341**	**2 288**	**2 418**	**2 540**	**3 281**
анын ичинде жаш куракталгылар, жаш:					
0-14	248	226	295	293	236
15-17	119	135	148	134	139
18-24	585	540	524	571	668
25-34	584	588	572	604	688
35-44	315	273	311	332	557
45-64	365	385	427	431	820
65 жаш жана андан улуу	125	141	141	175	173
Эркектер	**3 169**	**3 247**	**3 433**	**3 319**	**2 617**
анын ичинде жаш куракталгылар, жаш:					
0-14	283	278	345	301	202
15-17	111	142	163	141	132
18-24	738	681	732	695	651
25-34	731	744	730	737	645
35-44	499	558	565	488	309
45-64	641	713	760	787	451
65 жаш жана андан улуу	166	131	138	170	227

2014-жылы кургак учук оорусу менен ооруган эркектердин көрсөткүчү аялдардын арасындагы көрсөткүчтөн 28% көп болду жана калктын 100 миңине алганда эркектердин оорулары 114 учурду, аялдардын оорулары – 89 учурду түздү.

2.4-таблица: 2014-жылдагы активдүү кургак учук оорусу менен оору

	Жыйынтыкка карата пайыз менен		Салыштырма салмак, пайыз менен	
	аялдар	**эркектер**	**аялдар**	**эркектер**
Дарты биринчи ирет аныкталган оорулуулардын саны:				
учур	**2 617**	**3 281**		
пайыз	100	100	44,4	55,6
0-14	7,7	7,2	46,1	53,9
15-17	5,0	4,2	48,7	51,3
18-24	24,9	20,4	49,4	50,6
25-34	24,6	21,0	48,4	51,6
35-44	11,8	17,0	35,7	64,3
45-64	17,2	25,0	35,5	64,5
65 жаш жана андан улуу	8,7	5,3	56,8	43,3

Дарты биринчи ирет аныкталган кургак учук оорусу менен ооругандардын эң жогорку деңгээли 18-24 жаштагы аялдарда байкалды жана калктын 100 миңине 164 учурду түздү, 45-64 жаш курактагыларда да оорунун деңгээли жогору жана калктын 100 миңине 180 эркекти жана 88 аялды түзөт.

2.2-график: Алкоголдук көз карандуулук оорусунун деңгээли
(учур, калктын 100 000ине)

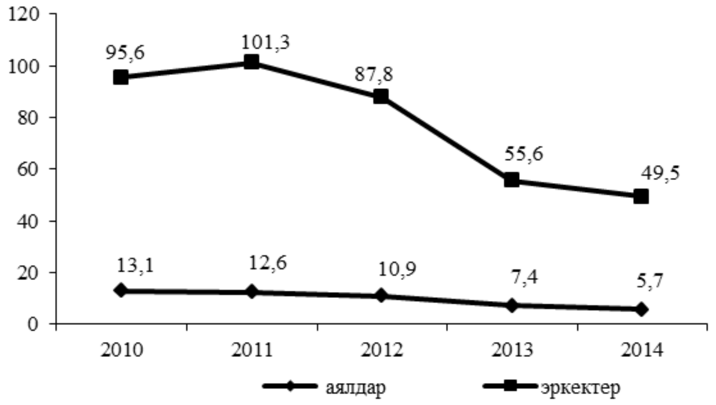

2014-жылдагы алкоголдук көз карандуулук дарты биринчи ирет аныкталгандар 2010-жылга салыштырганда жалпы республика боюнча калктын 100 миңине 2 эсеге (аялдар – 1,5 эсе, эркектер – 1,7 эсе) азайды. Аракечтик негизинен эркектердин көйгөйү болуп саналат жана эркектердин аракечтиги аялдарга караганда 8 эсе жогору.

2.5-таблица: 2014-жылдагы алкоголдук көз карандуулук оорусу

	Жыйынтыкка карата пайыз менен		**Салыштырма салмак, пайыз менен**	
	аялдар	**эркектер**	**аялдар**	**эркектер**
Дарты биринчи ирет аныкталган оорулуулардын саны:				
учур	**169**	**1 428**		
пайыз	**100**	**100**	**10,6**	**89,4**
анын ичинен жаш курактагылар, жаш:				
0-14	-	-	-	-
15-17	-	-	-	-
18-24	2,4	1,1	20,0	80,0
25-34	13,6	18,4	8,0	92,0
35-44	32,0	36,3	9,4	90,6
45 жаш жана андан улуу	52,1	44,2	12,2	87,8

Аракечтик менен оорунун эң жогорку деңгээли эркектердей эле, 45 жана андан улуу жаш курактагы аялдарда да белгиленип, калктын 100 миңине 114 эркекти жана 52 аялды түздү, оорунун деңгээли 40-44 жаш куракта да жогору жана калктын 100 миңине 173 эркекти жана 9 аялды түздү.

Бирок оорулар мамлекеттик наркологиялык мекемелерге кайрылууда гана эсепке алынгандыктан, бул тенденция реалдуу жагдайды чагылдырбайт.

2.6-таблица: 2014-жылдагы наркотикалык көз карандуулук менен оору

	Жыйынтыкка карата пайыз менен		Салыштырма салмак, пайыз менен	
	аялдар	эркектер	аялдар	эркектер
Дарты биринчи ирет аныкталган оорулуулардын саны:				
учур	**31**	**419**		
пайыз	100	100	6,9	93,1
анын ичинен жаш курактагылар, жаш:				
0-14	-	0,5	-	100,0
15-17	3,2	0,5	33,3	66,7
18-24	3,2	7,9	2,9	97,1
25-34	32,3	38,2	5,9	94,1
35-44	41,9	34,8	8,2	91,8
45 жаш жана андан улуу	19,4	18,1	7,3	92,7

Эки жыныс үчүн тең дарты биринчи ирет аныкталган наркотикалык көз карандуулук ооруларынын жогорку көрсөткүчү 35-44 жаш курактарда белгиленет. Бул жаш курактык топто эркектердин оорулары калктын 100 миңине 43 эркекти жана 4 аялды түзөт.

2.3-график: Наркотикалык көз карандуулук ооруларынын деңгээли

(учур; калктын 100 000ине)

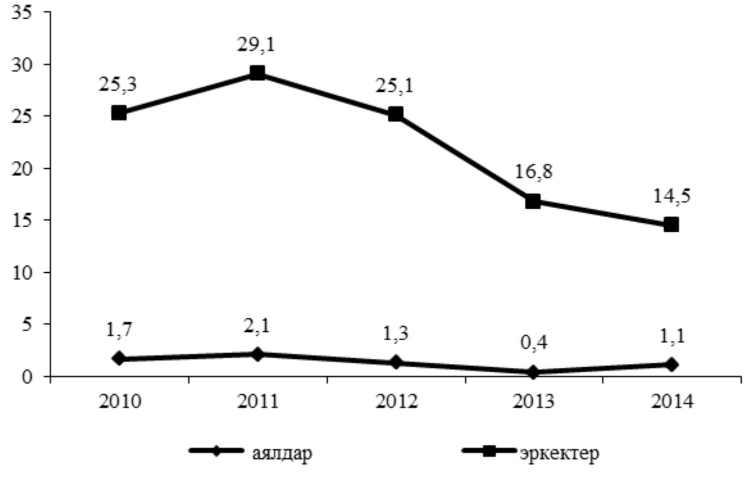

2.4-график: Сифилис оорусу менен оорунун деңгээли

(учур, калктын 100 000ине)

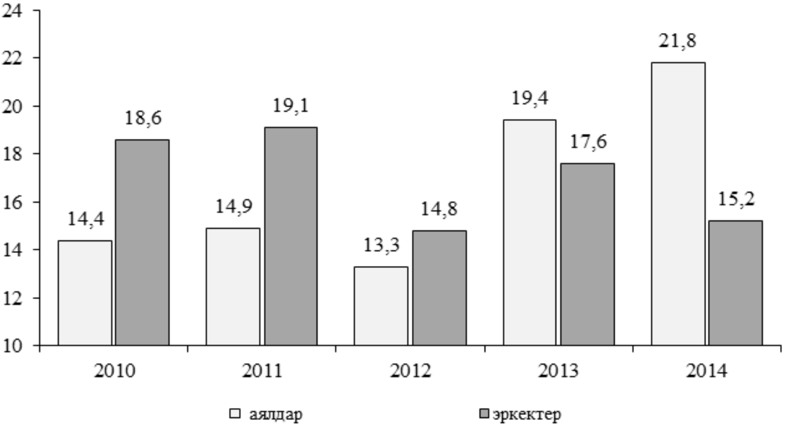

2014-жылдагы сифилис оорусу менен оорунун деңгээли калктын 100 миңине аялдардын арасында 31ден көп учурду, эркектерде 15 учурду түздү. Эң көп ооругандар 25-34 жаш курактарда катталды жана калктын 100 миңине 34 эркекти жана 57 аялды түздү.

2.5-график: Гонорея оорусу менен оорунун деңгээли

(ирет, калктын 100 000ине)

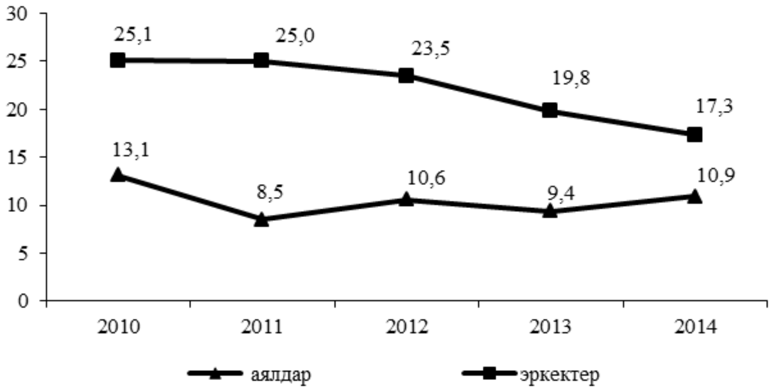

2014-жылы 2010-жылга салыштырмалуу гонорея оорусу менен ооругандардын деңгээли республика боюнча жалпысынан калктын 100 миңине 25,8 пайызга төмөндөдү. Гонорея оорусу боюнча адамдардын кайрылуулары аз болгондуктан жана оорулуулар өз алдынча дарылангандыгына байланыштуу гонорея оорусунун катталышы боюнча статистикалык маалыматтар кездешпейт.

2.7-таблица: АИВ жуккан жана ЖИКС оорусу менен катталгандардын аймактар боюнча саны

(жылдын аягына карата; адам)

	2010	2011	2012	2013	2014
Кыргыз Республикасы					
аялдар	**741**	**901**	**1 178**	**1 331**	**1 535**
эркектер	**1 886**	**2 210**	**2 463**	**2 609**	**2 804**
Баткен облусу					
аялдар	14	16	24	33	57
эркектер	28	34	42	43	104
Жалал-Абад облусу					
аялдар	110	126	173	184	204
эркектер	165	193	222	227	254
Ысык-Көл облусу					
аялдар	8	14	19	24	37
эркектер	24	38	39	46	60
Нарын облусу					
аялдар	1	5	9	12	18
эркектер	8	27	35	39	54
Ош облусу					
аялдар	215	259	337	361	381
эркектер	308	340	415	435	470
Талас облусу					
аялдар	5	7	15	19	24
эркектер	15	20	28	30	31
Чүй облусу					
аялдар	123	161	237	283	327
эркектер	593	721	774	808	849
Бишкек шаары					
аялдар	139	166	191	214	268
эркектер	290	369	424	492	545
Ош шаары					
аялдар	126	147	173	199	225
эркектер	455	468	484	486	484

2.8-таблица: Бойдон алдыруулар[1] (аборт)

	2010	2011	2012	2013	2014
Аборттор, бардыгы	**21 675**	**23 728**	**23 547**	**21 673**	**24 456**
1000 аялга[2]	14,3	15,7	15,5	14,1	15,8
Аборттун жалпы санынын ичинен, пайыз менен					
өзүнөн-өзү түшүп калуу	43,7	38,5	38,5	42,2	40,7
артифицирленген	16,3	19,7	19,3	16,5	20,6
медициналык себептер боюнча	5,4	6,1	7,2	4,5	4,3
социалдык себептер боюнча	1,1	1,2	0,8	1,4	1,0
криминалдык	0,0	-	-	0,0	-
такталбаган	-	0,2	0,3	0,0	1,1
кичи-аборттор	33,5	34,2	33,9	39,9	36,6

[1] Кичи аборттор кошулат.
[2] 15-49 жаштагы аялдарга карата.

2.6-график: Төрөттөрдүн жана бойдон алдыруулардын саны
(15-49 жаштагы аялдардын 1000ине)

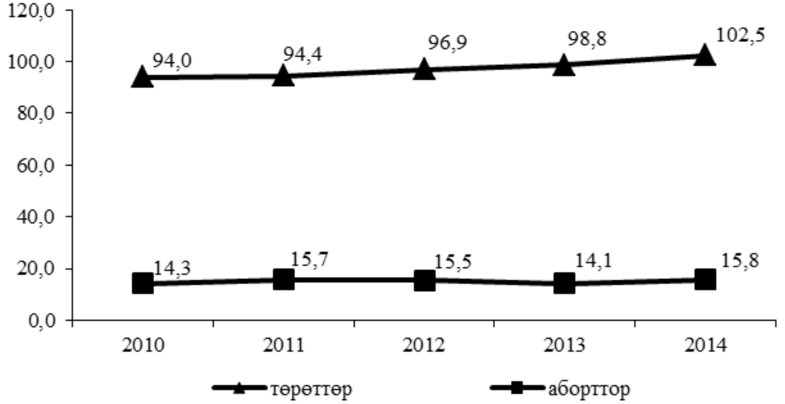

2.9-таблица: Аз кандуулук оорусу
(тийиштүү жаш курактагы калктын 100 000ине, ирет)

	2010	2011	2012	2013	2014
Аз кандуулук менен катталган учурлар	2 749	2 726	2 714	2 657	2 570
анын ичинде					
0- 14 жаштагы балдар	3 615	3 672	3 604	3 782	3 459
чоңдор жана өспүрүмдөр (15 жаш жана андан улуу)	2 395	2 311	2 318	2 151	2 164

2.7-график: Дарты биринчи жолу аныкталган аз кандуулук оорусу менен оору
(тийиштүү жаш курактагы калктын 100 000ине, учур)

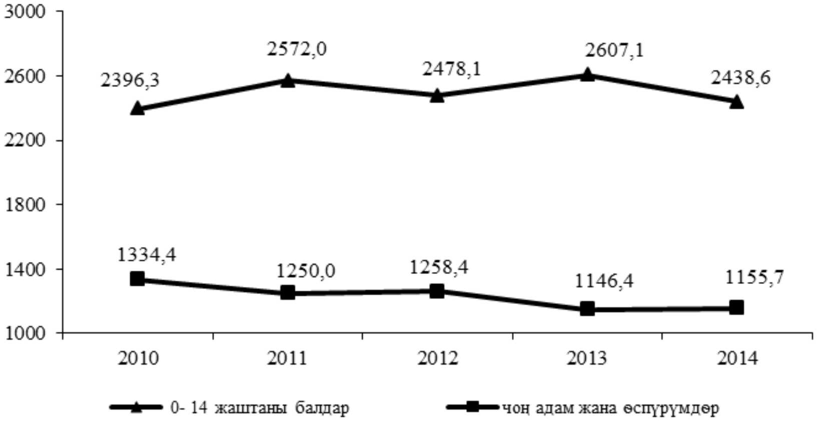

2.10-таблица: 2014-жылдагы медицина кызматкерлеринин адистештирүү боюнча саны

(адам)

	Аялдар	Эркектер
Дарыгерлердин саны - бардыгы	**8 842**	**4 697**
Терапиялык багыттагылар:	3 183	699
терапевттер	657	162
Хирургиялык багыттагылар:	415	1 825
онкологдор	43	51
хирургдар	50	604
Акушер-гинекологдор	959	52
Офтальмологдор	197	52
Отоларингологдор	140	100
Невропатологдор	292	115
Психиатрлар	201	96
Фтизиатрлар	184	79
Дермато-венерологдор	80	60
Рентгенолог жана радиологдор	123	89
Стоматологдор	397	611
Педиатрлар	661	89
Дарылык ден соолук жана спорт дарыгерлери	14	3
Санитардык эпидемияга каршы топтордун дарыгерлери	459	202
Орто медицина персоналдарынын саны - бардыгы	**31 958**	**1 872**
Акушерлер	2 309	-
Фельдшерлер	1 422	521
Медайымдар	24 308	338
Фельдшер-лаборанттар	1 843	37
Рентгенолаборанттар жана рентгенотехниктер	301	107

2.11-таблица: Алгачкы жолу майып деп таанылгандардын саны

	2010	2011	2012	2013	2014
			Бардыгы, адам		
Алгачкы жолу майып деп таанылгандардын саны *(чоңдор)* **- бардыгы**	**14 437**	**15 193**	**13 996**	**12 345**	**11 809**
анын ичинде:					
аялдар	6 479	6 855	6 274	5 337	5 158
эркектер	7 958	8 338	7 722	7 008	6 651
Алгачкы жолу майып деп таанылгандардын саны *(18 жашка чейинки балдар)* **- бардыгы**	**3 943**	**4 326**	**4 663**	**4 342**	**4 208**
анын ичинде:					
кыздар	1 756	1 935	2 094	1 976	1 823
эркек балдар	2 187	2 391	2 569	2 336	2 385
			калктын 10 000ине		
Алгачкы жолу майып деп таанылгандардын саны *(чоңдор)* **- бардыгы**	**32**	**28**	**25**	**22**	**20**
анын ичинде:					
аялдар	23	25	22	18	18
эркектер	30	31	28	25	22

2.12-таблица: Майыптуулук себеби боюнча алгачкы жолу майып деп таанылгандардын саны

	2011		2012		2013		2014	
	аял-дар	эркек-тер	аял-дар	эркек-тер	аял-дар	эркек-тер	аял-дар	эркек-тер
Алгачкы жолу майып деп таанылгандар *(чоңдор)*								
адам	**6 855**	**8 338**	**6 274**	**7722**	**5 337**	**7 008**	**5 158**	**6 651**
пайыз	**100**	**100**	**100**	**100**	**100**	**100**	**100**	**100**
анын ичинде майыптар:								
жалпы оорунун натыйжасында	93,2	92,2	92,9	91,7	92,3	92,3	92,1	91,9
эмгек майыптуулугунун, кесиптик оорунун, ЧАЭС кыйроосун жоюунун натыйжасында	0,1	0,8	0,1	0,8	0,1	0,7	0,1	1,0
балачагынан	6,6	6,0	6,9	6,2	7,6	6,0	7,7	6,0
аскер кызматкерлеринин ичинен	0,1	1,0	0,1	1,2	0,1	1,0	0,1	1,1

3. КАЛКТЫН БИЛИМИ

Бөлүм мектепке чейинки жана жалпы билим берүү уюмдары, башталгыч, орто жана жогорку кесиптик билим берүү уюмдары жөнүндөгү статистикалык маалыматтарды камтыйт.

3.1-таблица: Мектепке чейинки уюмдардагы балдардын жашаган жери боюнча саны

(адам)

	Бардыгы	Шаар жери		Айыл жери	
		кыздар	эркек балдар	кыздар	эркек балдар
2010	85 236	27 623	28 882	14 491	14 240
2011	98 706	31 260	32 570	17 639	17 237
2012	115 812	35 317	36 935	22 000	21 560
2013	132 481	37 137	39 938	27 681	27 725
2014	152 216	40 184	42 768	34 515	34 749

3.2-таблица: Биринчи класска кабыл алынган окуучулардын саны

(окуу жылынын башына карата)

	Бардыгы, адам	анын ичинде		Окугандардын жалпы санындагы салыштырма салмак, пайыз менен	
		кыздар	эркек балдар	кыздар	эркек балдар
2010/2011	102 144	49 653	52 491	48,6	51,4
2011/2012	111 555	54 036	57 519	48,4	51,6
2012/2013	109 930	53 602	56 328	48,8	51,2
2013/2014	113 891	55 359	58 532	48,6	51,4
2014/2015	120 881	59 031	61 850	48,8	51,2

3.3-таблица: Күндүзгү билим берүү уюмдарында окугандардын жыныс жана аймактар боюнча саны

(окуу жылынын башына карата; адам)

	2010/2011	2011/2012	2012/2013	2013/2014	2014/2015
Кыргыз Республикасы					
кыздар	502 947	499 379	498 316	506 189	515 064
эркек балдар	515 921	515 793	513 987	520 934	528 565
Баткен облусу					
кыздар	45 852	45 434	44 498	44 462	44 273
эркек балдар	48 039	47 545	47 304	46 777	46 465
Жалал-Абад облусу					
кыздар	104 257	102 742	100 687	99 933	100 560
эркек балдар	107 367	106 035	104 062	103 402	104 135
Ысык-Көл облусу					
кыздар	42 810	42 416	42 166	42 484	42 879
эркек балдар	43 151	42 932	42 700	42 789	43 330
Нарын облусу					
кыздар	28 318	27 852	27 399	27 199	27 249
эркек балдар	29 218	29 437	29 176	28 143	28 278
Ош облусу					
кыздар	110 298	107 175	106 107	107 365	105 794
эркек балдар	113 892	111 952	110 549	111 515	109 232
Талас облусу					
кыздар	23 124	22 696	22 371	22 728	23 120
эркек балдар	23 809	23 893	23 597	23 796	24 154
Чүй облусу					
кыздар	58 396	68 556	69 753	72 315	75 544
эркек балдар	71 143	71 372	72 849	76 237	79 073
Бишкек шаары					
кыздар	57 519	58 710	60 641	63 284	67 167
эркек балдар	56 260	58 318	58 747	62 015	65 695
Ош шаары					
кыздар	22 373	23 798	24 694	26 419	28 478
эркек балдар	23 042	24 309	25 003	26 260	28 203

3.4-таблица: Күндүзгү жалпы билим берүү уюмдарында окугандардын класстар боюнча саны

(2014/2015-окуу жылынын башына карата)

	Окугандардын бардыгы	анын ичинде		
		1-4 класс	**5-9 класс**	**10-11 класс**
Бардыгы, адам	**1 043 629**	**460 076**	**472 155**	**111 398**
кыздар	515 064	224 781	231 005	59 278
эркек балдар	528 565	235 295	241 150	52 120
Окугандардын жалпы санындагы үлүш, пайыз менен				
кыздар	49,4	48,9	48,9	53,2
эркек балдар	50,6	51,1	51,1	46,8

Балдардын, өзгөчө эркек балдардын (46,8 пайыз) арасында орто мектеп билим берүүсү менен камсыз кылуунун төмөндөө тенденциясы байкалууда. Кыздар (53,2 пайыз) көбүнчө толук орто мектептерде билим алышат.

3.5-таблица: Окугандардын жана студенттердин саны

(окуу жылынын башына карата; адам)

	2010/2011	**2011/2012**	**2012/2013**	**2013/2014**	**2014/2015**
Башталгыч кесиптик билим берүү уюмдарында окугандардын саны	31 225	31 032	31 041	29 393	28 515
анын ичинде:					
кыздар	9 203	9 025	9 584	9 191	8 378
жигиттер	22 022	22 007	21 457	20 202	20 137
Орто кесиптик билим берүү уюмдарында окуган студенттердин саны	64 287	72 323	83 340	91 623	95 550
анын ичинде:					
кыздар	37 417	41 831	48 533	52 899	52 260
жигиттер	26 870	30 492	34 807	38 724	40 290
Жогорку кесиптик билим берүү уюмдарында окуган студенттердин саны [1]	230 379	239 208	231 562	223 241	214 410
анын ичинде:					
кыздар	123 769	129 229	126 213	121 261	117 353
жигиттер	106 610	109 979	105 349	101 980	97 057

[1] КМШнын ЖКОЖнын филиалдарын кошкондо.

3.6-таблица: Күндүзгү жалпы билим берүү уюмдарынын мугалимдеринин саны (айкалыштырып иштегендер кошулбайт)

(окуу жылынын башына карата)

	Бардыгы, адам	анын ичинде		Мугалимдердин жалпы санындагы салыштырма салмак, пайыз менен	
		аялдар	эркектер	аялдар	эркектер
2010/2011	69 062	56 907	12 155	82,4	17,6
2011/2012	75 502	62 424	13 078	82,7	17,3
2012/2013	75 656	62 494	13 162	82,6	17,4
2013/2014	74 407	61 817	12 590	83,1	16,9
2014/2015	72 928	60 861	12 067	83,5	16,5

3.7-таблица: Билим берүү уюмдарындагы окутуучулардын саны

(окуу жылынын башына карата; адам)

	2010/2011	2011/2012	2012/2013	2013/2014	2014/2015
Башталгыч кесиптик билим берүү уюмдарындагы окутуучулардын саны[1]	3 608	3 983	3 920	3 405	3 505
анын ичинде:					
аялдар	1 523	1 762	1 674	1 718	1 757
эркектер	2 085	2 221	2 246	1 687	1 748
Орто кесиптик билим берүү уюмдарындагы окутуучулардын саны	5 011	5 590	6 343	7 230	7 547
анын ичинде:					
аялдар	3 496	3 947	4 413	5 077	5 246
эркектер	1 515	1 643	1 930	2 153	2 301
Жогорку кесиптик билим берүү уюмдарындагы окутуучулардын саны	12 057	12 830	12 633	14 059	13 155
анын ичинде:					
аялдар	6 875	7 329	7 479	7 946	7 563
эркектер	5 182	5 501	5 154	6 113	5 592

[1] Жетектөөчү жана инженердик-педагогикалык жумушчуларды кошкондо

3.8-таблица: Окугандардын жана студенттердин бүтүрүүлөрү

	Бардыгы, адам	анын ичинде		Окугандардын жалпы санындагы салыштырма салмак, пайыз менен	
		кыздар	жигиттер	кыздар	жигиттер
2010					
Негизги мектеп (9-класс)	102 525	50 492	52 033	49,2	50,8
Орто мектеп (11-класс)	57 564	30 694	26 870	53,3	46,7
Орто кесиптик билим берүү уюмдары	12 842	8 259	4 583	64,3	35,7
Жогорку кесиптик билим берүү уюмдары	37 966	21 905	16 061	57,7	42,3
2011					
Негизги мектеп (9-класс)	100 935	49 926	51 009	49,5	50,5
Орто мектеп (11-класс)	56 703	30 052	26 651	53,0	47,0
Орто кесиптик билим берүү уюмдары	15 516	9 966	5 550	64,2	35,8
Жогорку кесиптик билим берүү уюмдары	41 811	24 817	16 994	59,4	40,6
2012					
Негизги мектеп (9-класс)	94 422	45 052	48 370	48,8	51,2
Орто мектеп (11-класс)	55 879	29 190	26 689	52,2	47,8
Орто кесиптик билим берүү уюмдары	16 399	10 365	6 034	63,2	36,8
Жогорку кесиптик билим берүү уюмдары	41 679	24 112	17 567	57,9	42,1
2013					
Негизги мектеп (9-класс)	92 124	44 772	47 352	48,6	51,4
Орто мектеп (11-класс)	52 768	27 848	24 920	52,8	42,2
Орто кесиптик билим берүү уюмдары	17 856	10 811	7 045	60,5	39,5
Жогорку кесиптик билим берүү уюмдары	41 291	23 276	18 015	56,4	43,6
2014					
Негизги мектеп (9-класс)	91 407	44 934	46 473	49,2	50,8
Орто мектеп (11-класс)	50 032	26 319	23 713	52,6	47,4
Орто кесиптик билим берүү уюмдары	22 971	13 464	9 507	58,6	41,4
Жогорку кесиптик билим берүү уюмдары	40 380	21 949	18 431	54,4	45,6

3.9-таблица: Орто кесиптик билим берүү уюмдарындагы студенттердин адистигинин тобу боюнча бөлүнүшү

(2014/2015 окуу жылынын башына карата)

	Жыйынтыкка карата пайыз менен		Салыштырма салмак, пайыз менен	
	аял-дар	эркек-тер	аял-дар	эркек-тер
Бардыгы	**100,0**	**100,0**	**57,7**	**42,3**
анын ичинде адистиги боюнча:				
Табигый илимий адистиктер	0,0	0,0	30,8	69,2
Гуманитардык жана социалдык адистиктер	5,4	13,4	34,5	65,5
Билим берүү	22,6	4,7	86,1	13,9
Саламаттыкты сактоо	36,2	11,2	80,8	19,2
Маданият жана искусство	3,0	2,0	65,8	34,2
Экономика жана башкаруу	20,4	23,2	53,3	46,7
Геология жана пайдалуу кендерди чалгындоо	0,2	0,3	48,5	51,5
Пайдалуу кендерди иштетүү	0,1	2,8	3,9	96,1
Энергетика	0,4	6,5	8,0	92,0
Машина куруу жана металл иштетүү	0,0	0,5	2,6	97,4
Технологиялык машиналар жана жабдуулар	0,3	6,2	5,5	94,5
Электротехника	0,2	2,6	10,6	89,4
Электрондук техника, жарым өткөргүчтүү шаймандар	0,3	2,0	15,0	85,0
Информатика жана эсептөө техникасы	3,6	8,2	36,1	63,9
Сервис	1,3	1,1	60,5	39,5
Транспортту эксплуатациялоо	0,3	3,3	9,9	90,1
Токой ресурстарын өстүрүү жана кайра иштетүү	0,0	0,2	6,9	93,1
Азык-түлүк азыктарынын технологиясы	0,8	1,0	51,0	49,0
Кеңири колдонуудагы товарлардын технологиясы	3,2	0,2	95,8	4,2
Курулуш жана архитектура	0,2	4,5	6,5	93,5
Геодезия жана картография	0,0	0,3	12,3	87,7
Айыл жана балык чарбалары	0,8	4,9	18,3	81,7
Айлана-чөйрө жана жашоо аракетин камсыздоо	0,3	0,7	35,5	64,5
Шайман иштеп чыгаруу	-	0,1	-	100,0
Химиялык технология	0,0	0,1	14,3	85,7
Метрология, стандартташтыруу жана сапатты контролдоо	0,1	0,1	58,7	41,3

3.10-таблица: Жогорку кесиптик билим берүү уюмдарынын студенттеринин адистигинин тобу боюнча бөлүнүшү

(2014/2015 окуу жылынын башына карата)

	Жыйынтыкка карата пайыз менен		Салыштырма салмак, пайыз менен	
	аялдар	эркектер	аялдар	эркектер
Бардыгы	**100**	**100**	**54,7**	**45,3**
анын ичинде адистиги боюнча:				
Гуманитардык	14,1	9,5	64,1	35,9
Билим	23,3	4,6	86,0	14,0
Искусство	1,5	1,3	57,0	43,0
Айыл чарба	0,4	1,1	29,7	70,3
Социалдык жана жүрүм-турумдук	6,9	7,8	51,6	48,4
Журналистика жана маалымат	1,9	0,6	78,1	21,9
Бизнес жана башкаруу	21,7	22,6	53,8	46,2
Укук	7,0	12,7	40,2	59,8
Жашоо жөнүндө илим	1,4	0,4	81,8	18,2
Физикалык	1,5	1,3	58,6	41,4
Математика жана статистика	2,0	1,8	56,4	43,6
Компьютердик иш	1,4	3,2	35,4	64,6
Инженерия жана инженердик иш	4,6	11,9	32,0	68,0
Өндүрүштүк жана	2,0	2,4	49,9	50,1
иштетүүчүлүк	1,6	5,5	25,4	74,6
Архитектура жана курулуш	0,1	0,3	23,0	77,0
Ветеринария	7,2	7,9	52,3	47,7
Саламаттыкты сактоо	1,5	0,8	68,4	31,6
Тейлөө чөйрөсү	0,3	4,0	9,0	91,0
Транспорт	0,1	0,2	30,4	69,6
Айлана-чөйрөнү коргоо	0,03	0,04	42,3	57,7

2014/2015-окуу жылынын башына жогорку билим берүү уюмдарындагы студенттердин арасында аялдар 54,7 пайызды түздү. Адаттагыдай эле төмөнкү багыттар боюнча окуган аялдардын үлүшү жогору: билим берүү – 86,0, журналистика жана маалымат – 78,1, жашоо жөнүндө илим – 81,8 пайыз, тейлөө чөйрөсү – 68,4, бизнес жана башкаруу – 53,8, математика жана статистика – 56,4, искусство – 57,0 пайыз, ошол эле убакта транспортто ал 9,0 пайызды түздү.

3.1-график: Жогорку кесиптик билим берүү уюмдарындагы студенттердин окуунун багыттары боюнча бөлүнүшү

(2014/2015 -окуу жылынын башына карата; пайыз менен)

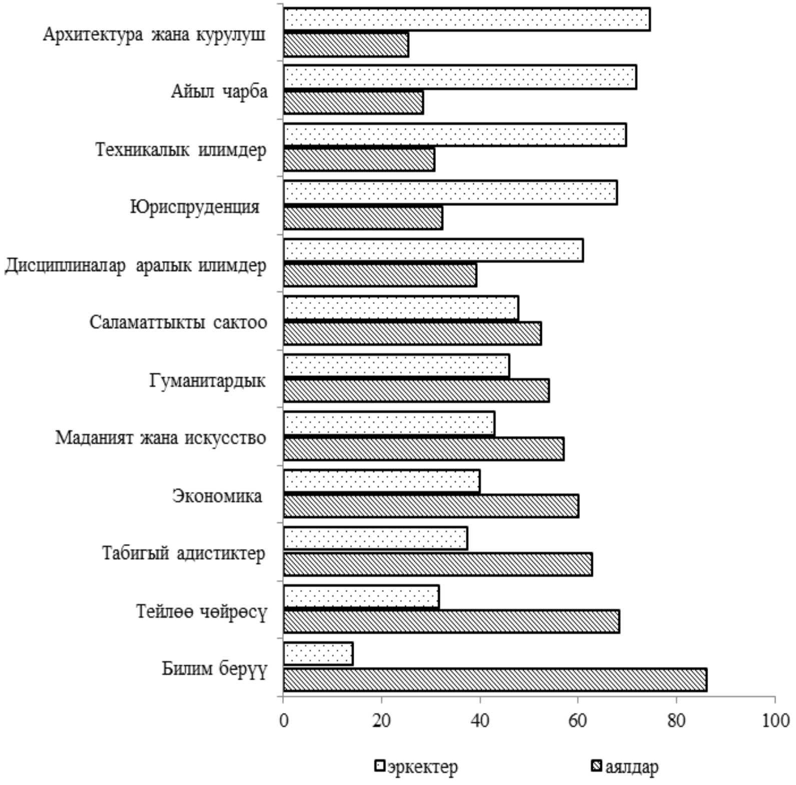

3.11-таблица: Аспиранттардын жана докторанттардын саны

	2009	2010	2011	2012	2013	2014
			Салыштырма салмак, пайыз менен			
Аспиранттар						
аялдар	62,7	61,4	60,7	61,0	60,9	57,7
эркектер	37,3	38,6	39,3	39,0	39,1	42,3
Докторанттар						
аялдар	58,4	54,7	54,8	48,0	46,5	42,8
эркектер	41,6	45,3	45,2	52,0	53,5	57,2

4. ЖУМУШТУУЛУК ЖАНА ЖУМУШСУЗДУК

Бөлүмдө экономикалык активдүү калктын, иштегендердин жана жумушсуздарын гендердик бөлүнүүсүн, аялдар менен эркектердин эмгек акыларындагы айрымачылыктарды мүнөздөөчү маалыматтар берилди. Экономикалык активдүү калктын, иштегендердин жана жумушсуздарын саны жана курамы жөнүндөгү маалыматтар 2010-2014-жж. үй чарбалардын бюджеттеринин жана жумушчу күчүнүн интеграцияланган тандалма изилдөөсүнүн материалдарын пайдалануу менен даярдалды. Расмий түрдө катталган жумушсуздардын санына жана курамына тиешелүү көрсөткүчтөр Кыргыз Республикасынын Эмгек, миграция жана жаштар министрилигинин маалыматтарынын (2010-2014-жж.) негизинде даярдалды. Чакан ишканалардын жумушчуларынын саны, эмгек акылары, жумушчуларынын саны жөнүндө маалыматтар расмий статистикалык отчеттуулуктун материалдары боюнча (2010-ж., 2014-ж.) берилди.

Экономикалык активдүү калк - бул каралып жаткан мезгилде товарларды жана кызмат көрсөтүүлөрдү өндүрүү үчүн жумушчу күчүнө болгон талапты камсыз кылуучу калктын бөлүгү. Экономикалык активдүү калк өзүнө экономикалык ишмердүүлүк менен иштегендердин жана жумушсуздардын жыйындысын камтыйт.

Иштеген калк – пайда же үй-бүлөлүк киреше алуу үчүн акыга жалданып иштегендер, ошондой эле жалданбастан өз алдынча же бир же бир нече компаньондор менен бирге жалданма жумушчуларды тартуу менен же тартпастан ишти аткаруучулар же үй-бүлөлүк ишканасы үчүн акысыз иш аткаргандар.

Жумушсуз калк –экономикалык активдүү деп эсептөө үчүн кабыл алынган жаш куракта, каралып жаткан мезгилде иши (кирешелүү иши) жок, иш менен камсыздоо кызматтарынын жардамы менен же өз алдынча иш издеп жүргөн жана жакынкы убакыттарда иштөөгө даяр жактар. **Жалпы жумушсуздуктан** айырмаланышат, б.а., жумушсуздардын санына бардык жумушсуздардын, иш менен камсыздоо кызматтарынын жардамы менен же өз алдынча иш издеп жүргөндөр эске алынат, **расмий жумушсуздар** – Кыргыз Республикасынын “Калкты иш менен камсыз кылууга көмөктөшүү жөнүндө” Мыйзамына ылайык иш менен камсыздоо органдарында расмий катталган жумушсуздар. Тиешелүүлүгүнө жараша жалпы жана расмий катталган жумушсуздук деп эсептелинет.

Экономикалык активдүү эмес калк - каралып жаткан мезгилде жумуштуу же жумушсуз деп эсептелбегендер.

Экономикалык активдүүлүктүн деңгээли – белгилүү жаш курактык топтогу экономикалык активдүү калктын санынын ушул жаш курактык топтогу калктын жалпы санына болгон катышы.

Жумуштуулуктун деңгээли - белгилүү жаш курактык топтогу иштегендердин санынын ушул жаш курактык топтогу калктын жалпы санына болгон катышы.

Жумушсуздуктун деңгээли - жумушсуздардын санынын экономикалык активдүү калктын санына болгон катышы.

4.1-таблица: Экономикалык активдүү калктын, иштегендердин жана жумушсуздардын бөлүнүшү

(Үй чарбалардын бюджеттеринин жана жумушчу күчүнүн интеграцияланган тандалма изилдөөсүнүн маалыматтары боюнча, миң адам)

	Бардык калк		Шаар калкы		Айыл калкы	
	аял-дар	эркек-тер	аял-дар	эркек-тер	аял-дар	эркек-тер
Экономикалык активдүү калк - бардыгы	1037,0	1 467,2	371,4	490,2	665,7	976,9
анын ичинде: иштегендер	938,6	1 364,1	333,8	449,9	604,8	914,1
жумушсуздар	98,4	103,1	37,6	40,3	60,8	62,8
Экономикалык активдүү эмес калк - бардыгы	1 022,0	489,9	399,1	165,9	622,9	324,0
анын ичинд:						
студенттер, окуучулар	235,3	230,7	92,2	85,2	143,1	145,4
пенсионерлер	308,0	162,3	111,1	55,3	196,9	107,0
үй чарбасын жүргүзүүчүлөр	401,4	23,0	174,6	7,0	226,8	16,0
башкалар	77,3	73,9	21,2	18,3	56,1	55,6
Экономикалык активдүүлүктүн деңгээли, пайыз менен	50,4	75,0	48,2	74,7	51,7	75,1
Жумуштуулуктун деңгээли, пайыз менен	45,6	69,7	43,3	68,6	46,9	70,3
Жумушсуздуктун деңгээли, пайыз менен	9,5	7,0	10,1	8,2	9,1	6,4

4.1-график: 2014-жылдагы калктын жумуштуулугунун жаш курактык топтор боюнча деңгээли

(Үй чарбалардын бюджеттеринин жана жумушчу күчүнүн интеграцияланган тандалма изилдөөсүнүн маалыматтары боюнча, миң адам)

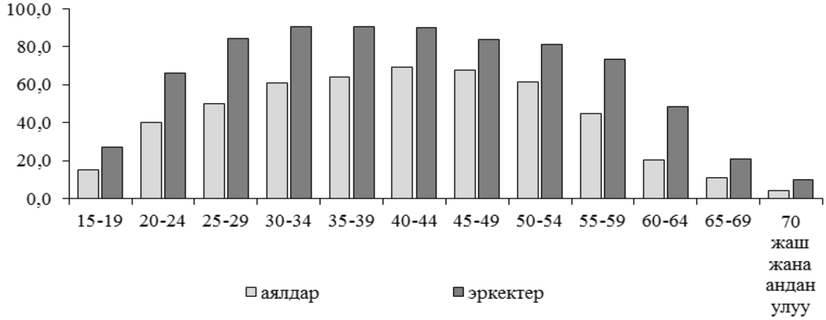

Иштеген эркектердин деңгээли бардык жаш курактык топтордо аялдардын жумуштуулугунун деңгээлине караганда жогору, бирок 25-34 жаш курактык топтордо абдан олуттуу айырма байкалат. Аялдар бул жаш курактарда бала төрөөгө байланыштуу иш таштоого көп мажбур болушат. Бирок 40-49 жаш курактык топто аялдар менен эркектердин жумуштуулук деңгээлинин теңдешкендиги байкалат. Адатта, бул жаш куракта балдары чоңойгондуктан, аялдарда ишке кайтуу мүмкүнчүлүктөрү пайда болот.

4.2-таблица: Иштегендердин жалпы санындагы аялдар менен эркектердин аймактар боюнча үлүшү

(Үй чарбалардын бюджеттеринин жана жумушчу күчүнүн интеграцияланган тандалма изилдөөсүнүн маалыматтары боюнча, пайыз менен)

	Бардык калк		Шаар калкы		Айыл калкы	
	аял-дар	эркек-тер	аял-дар	эркек-тер	аял-дар	эркек-тер
2013						
Кыргыз Республикасы	**39,8**	**60,2**	**42,0**	**58,0**	**38,7**	**61,3**
Баткен облусу	31,6	68,4	39,1	60,9	29,2	70,8
Жалал-Абад облусу	40,2	59,8	40,4	59,6	40,1	59,9
Ысык-Көл облусу	36,8	63,2	42,3	57,7	35,0	65,0
Нарын облусу	28,3	71,7	44,6	55,4	25,5	74,5
Ош облусу	41,0	59,0	28,7	71,3	41,8	58,2
Талас облусу	43,0	57,0	43,7	56,3	42,9	57,1
Чүй облусу	39,7	60,3	44,6	55,4	38,7	61,3
Бишкек шаары	45,2	54,8	45,2	54,8	…	…
Ош шаары	33,3	66,7	33,3	66,7	…	…
2014						
Кыргыз Республикасы	**40,8**	**59,2**	**42,6**	**57,4**	**39,8**	**60,2**
Баткен облусу	30,5	69,5	36,8	63,2	28,6	71,4
Жалал-Абад облусу	40,4	59,6	43,2	56,8	39,6	60,4
Ысык-Көл облусу	37,4	62,6	43,0	57,0	35,4	64,6
Нарын облусу	26,6	73,4	45,5	54,5	23,1	76,9
Ош облусу	44,0	56,0	30,2	69,8	44,9	55,1
Талас облусу	44,4	55,6	44,3	55,7	44,4	55,6
Чүй облусу	40,9	59,1	44,5	55,5	40,1	59,9
Бишкек шаары	46,4	53,6	46,4	53,6	…	…
Ош шаары	30,1	69,9	30,1	69,9	…	…

4.3-таблица: Экономикалык активдүү калктагы аялдардын үлүшү

(Үй чарбалардын бюджеттеринин жана жумушчу күчүнүн интеграцияланган тандалма изилдөөсүнүн маалыматтары боюнча, пайыз менен)

	2010	2011	2012	2013	2014
Кыргыз Республикасы	**41,9**	**41,8**	**41,4**	**40,4**	**41,4**
Баткен облусу	39,4	39,1	37,9	33,9	32,8
Жалал-Абад облусу	40,9	40,3	40,3	41,1	41,4
Ысык-Көл облусу	41,6	40,5	39,9	36,8	37,8
Нарын облусу	32,6	32,8	31,8	30,0	28,4
Ош облусу [1]	39,9	39,9	39,0	41,5	44,4
Талас облусу	43,0	42,2	42,5	43,5	45,6
Чүй облусу	43,2	44,4	44,5	40,2	41,2
Бишкек шаары	47,6	47,7	47,2	45,3	46,6
Ош шаары	…	…	…	33,0	30,4

[1] Ош ш. боюнча маалыматтар 2013-ж. чейин Ош облусуна кошулуп берилген.

4.4-таблица: 2014-жылдагы экономикалык активдүүлүктүн, иштегендердин жана жумушсуздуктун аймактар боюнча деңгээли

(Үй чарбалардын бюджеттеринин жана жумушчу күчүнүн интеграцияланган тандалма изилдөөсүнүн маалыматтары боюнча, пайыз менен)

	Экономикалык активдүүлүктүн деңгээли		Жумуштуулуктун деңгээли		Жумушсуздуктун деңгээли	
	аялдар	эркектер	аялдар	эркектер	аялдар	эркектер
Кыргыз Республикасы	**50,4**	**75,0**	**45,6**	**69,7**	**9,5**	**7,0**
Баткен облусу	37,8	76,0	30,7	68,7	18,7	9,6
Жалал-Абад облусу	50,5	72,2	45,4	67,9	10,0	6,0
Ысык-Көл облусу	43,0	73,0	38,6	66,6	10,1	8,7
Нарын облусу	28,2	69,1	23,9	64,0	15,4	7,4
Ош облусу	62,7	78,5	58,2	73,8	7,3	6,0
Талас облусу	69,7	82,7	65,1	81,3	6,5	1,7
Чүй облусу	47,3	72,1	42,8	66,0	9,6	8,4
Бишкек шаары	54,9	76,4	49,7	70,0	9,5	8,4
Ош шаары	29,3	75,7	27,7	72,8	5,2	3,8

4.5-таблица: Жумушу бар калктын бир жуманын ичиндеги негизги иштеринде анык иштеген сааттарынын саны боюнча бөлүнүшү

(Үй чарбалардын бюджеттеринин жана жумушчу күчүнүн интеграцияланган тандалма изилдөөсүнүн маалыматтары боюнча, пайыз менен)

	Бардык калк		Шаар калкы		Айыл калкы	
	аялдар	эркектер	аялдар	эркектер	аялдар	эркектер
Иштегендер - бардыгы	**100**	**100**	**100**	**100**	**100**	**100**
анын ичинде бир жумада иштелген, саат:						
1-20	28,6	16,0	6,4	2,3	40,9	22,7
21-30	10,5	8,2	4,5	3,7	13,8	10,5
31-40	39,9	47,5	52,2	54,7	33,1	44,0
41-50	14,5	21,9	27,0	29,8	7,6	18,0
51 жана андан көп саат	5,2	6,0	8,6	9,3	3,2	4,4
убактылуу болгон эмес	1,4	0,3	1,3	0,2	1,4	0,3
Жумадагы орточо бир адамга туура келген иштелген саат	32,1	36,8	41,0	42,8	27,2	33,9

2014-жылы бир жуманын ичиндеги эркектердин иштеген орточо убакыты аялдардыкына караганда дээрлик 5 саатка көп. Аялдардын саны жумушчу жуманын узактыгы мыйзам боюнча кыскартылган ишмердиктердин түрлөрүндө (саламаттыкты сактоо, берүү) басымдуулук кылат.

Иштеген калктын кесиптик топтор боюнча бөлүнүшү Иштердин эл аралык стандарттык классификациясынын (ISCO-88) негизинде иштелип чыккан Иштердин жалпы республикалык классификациясынын (ИЖК) негизинде жүргүзүлүп, 9 негизги топко бөлүнөт.

«**Бардык деңгээлдеги бийлик жана башкаруу органдарынын жетекчилери (өкүлдөрү), мекемелердин, уюмдардын жана ишканалардын жетекчилери**» тобуна башкаруучулук чечимдерин иштеп чыгууда жана кабыл алууда, жөнгө салууда жана алардын аткарылышына кызматтык ыйгарым укуктун чегинде контроль кылуудагы негизги милдеттерди аткаруу кирет. Бул ирилештирилген топ республикалык, региондук (жергиликтүү), тармактык башкаруу органдарынын, коомдук бирикмелердин саясатын түзүүчү кызматкерлердин тобун бириктирет жана аны ишке ашыруунун жолдорун аныктайт; ченемдик актыларды иштеп чыгат; директивалык документтерди бекитет; чечимдерди жокко чыгарат; аткаруу бийлигин ишке ашыруучу, мамлекетти (өкмөттү) көрсөтөт; ишмердиктин чөйрөлөрү боюнча консультациялык иштерди жүргүзөт; мекемелердин, уюмдардын жана ишканалардын же алардын түзүмдүк бөлүнүштөрүнүн ишмердиктерине багыт берет, жөнгө салат жана координациялайт; ошондой эле адаттагыдай, башка кызматкерлерге жетекчилик кылат.

Жогорку квалификациялуу адистердин тобуна негизги милдеттерди аткаруу жогорку деңгээлдеги кесиптик билимди жана табыгий, коомдук жана гуманитардык илимдер жаатындагы тажрыйбаны талап кылган иштер кирет. Бул топтун иштеринин көпчүлүгү квалификациянын төртүнчү деңгээлин – жогорку билимди талап кылат.

Орто квалификациялуу адистердин тобуна негизги милдеттерди аткаруу техникалык билимди жана табыгий, коомдук жана гуманитардык илимдер жаатындагы бир же андан көп тажрыйбаны талап кылат. Негизги милдеттер жогоруда айтылган ишмердиктер жаатындагы түшүнүктөрдү жана усулдарды колдонуу менен техникалык иштерди аткаруудан жана белгилүү билим берүү деңгээлдеринен билим алуудан турат. Бул топтун иштеринин көпчүлүгү квалификациянын үчүнчү деңгээлин – атайын орто билимди талап кылат.

"Маалыматтарды даярдоо, документтерди тариздөө, эсеп, финансы жана маалыматтык тейлөө иштерин аткарган кызматкерлердин" тобуна маалыматтарды уюштуруу, сактоо, эсепке алуу жана иштетүү үчүн зарыл болгон билимдерди жана тажрыйбаны талап кылуучу иштер кирет. Бул топтун иштеринин көпчүлүгү квалификациянын экинчи деңгээлин – башталгыч кесиптик билимди талап кылат.

"Тейлөө чөйрөсү, турак жай-коммуналдык чарба, сода жана ишмердиктердин ушул өңдүү түрлөрүнүн" тобуна үй чарбасын жүргүзүү, коомдук тамактануу, жеке камкордук, саякаттар, жеке коргоо жана жеке менчикти коргоо, мыйзамдуулукту жана тартипти камсыз кылуу, ошондой эле дүкөндөрдө жана базарларда товар сатуу үчүн зарыл болгон билимдерди жана тажрыйбаны талап кылуучу иштер камтылат. Бул топтун иштеринин көпчүлүгү квалификациянын экинчи деңгээлине – башталгыч кесиптик билимге басымдуулук кылат.

Жалданма иш – бул жарандын негизги акыны (акчалай же буюм түрүндө) алышына кепилдик берүүчү, ачык (жазуу жүзүндөгү же оозеки) эмгек келишимин билдирген бүтүмгө негизделген, ал иштеген бирдиктин кирешесине көз каранды эмес иш.

Жалданма эмес иш – бул менчик ишканадагы (менчик чарбадагы) иш, мында эмгек акы чыгарган товарлардан же кызмат көрсөтүүлөрдүн түшкөн кирешеге түздөн-түз байланыштуу болот. Адам ишкананын (менчик иш) ишмердигине тиешелүү өндүрүштүк чечимдерди өз алдынча чыгарат же ишкананын (менчик иш) ийгиликтүүлүгүнө жоопкер болуу менен өз укугун башка бирөөгө тапшырат.

4.2-график: 2014-жылдагы жумушу бар калктын жыныс жана билим деңгээли боюнча бөлүнүшү

(Үй чарбалардын бюджеттеринин жана жумушчу күчүнүн интеграцияланган тандалма изилдөөсүнүн маалыматтары боюнча, пайыз менен)

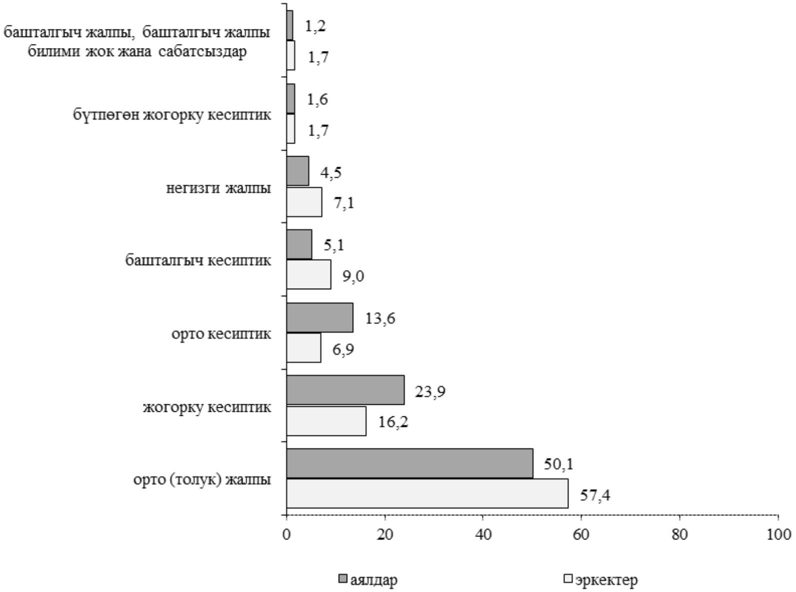

2014-жылы иштегендердин жалпы санындагы жогорку кесиптик билими бар аялдардын үлүшү 24 пайызды, эркектер – 16 пайызды, кесиптик орто билими барлар тиешелүүлүгүнө жараша 14 жана 7 пайызды түздү. Ошол эле убакта иштеген эркектердин ичинен башталгыч кесиптик билим алган эркектердин үлүшү 9 пайызды, аялдар – 5 пайызды түздү.

4.3-график: 2014-жылдагы жумушу бар калктын кесиптик топтор жана жыныс боюнча бөлүнүшү

(Үй чарбалардын бюджеттеринин жана жумушчу күчүнүн интеграцияланган тандалма изилдөөсүнүн маалыматтары боюнча, пайыз менен)

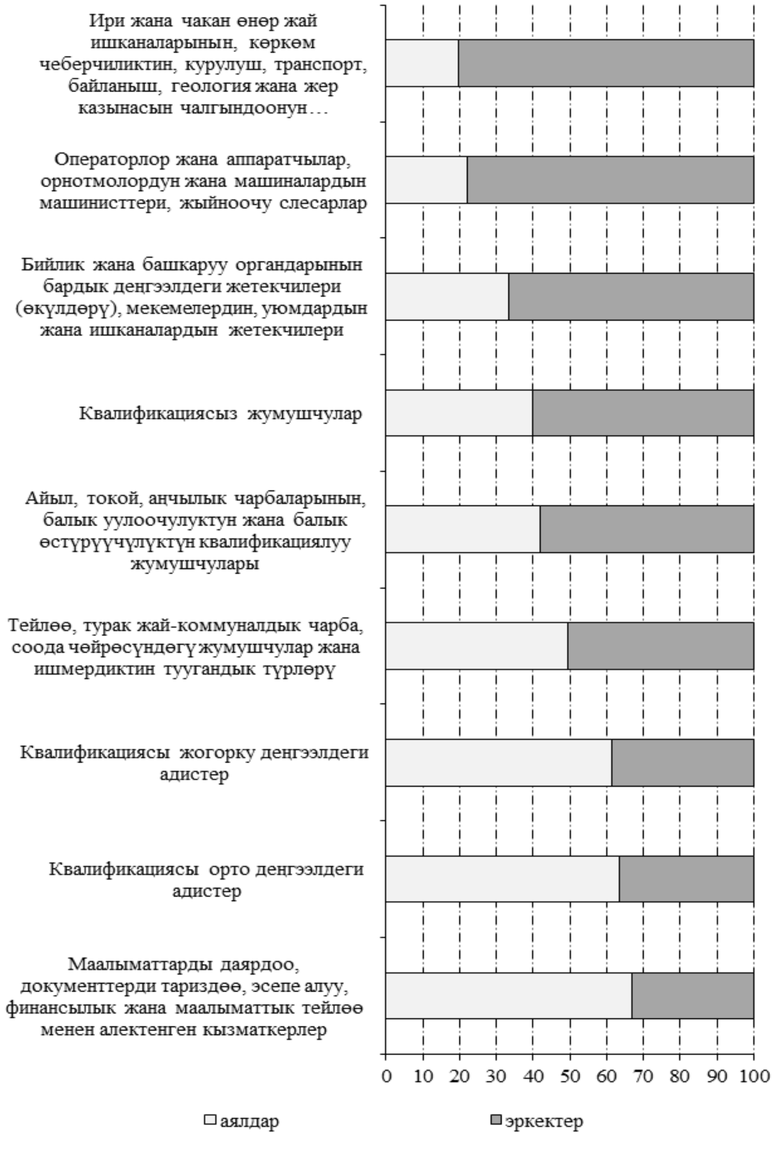

4.6-таблица: Жумушу бар калктын жалпы санындагы аялдардын экономикалык ишмердиктин түрү боюнча үлүшү

(Үй чарбалардын бюджеттеринин жана жумушчу күчүнүн интеграцияланган тандалма изилдөөсүнүн маалыматтары боюнча, пайыз менен)

	2012	2013	2014
Бардыгы	**40,9**	**39,8**	**40,8**
Айыл чарбасы, токой чарбасы жана балык уулоочулук	40,2	41,4	44,5
Пайдалуу кендерди казуу	5,4	21,7	15,7
Иштетүү өнөр жайы	48,4	50,6	52,2
Электр энергия, газ, буу жана кондицияланган аба менен камсыздоо (жабдуу)	14,3	11,7	13,9
Суу менен камсыздоо, тазалоо, калдыктарды иштетүү жана кайра пайдалануучу чийки затты алуу	23,2	27,8	39,7
Курулуш	5,0	4,1	5,2
Дүң жана чекене соода, автомобилдерди жана мотоциклдерди оңдоо	47,4	42,8	38,3
Транспорт ишмердиги жана жүктөрдү сактоо	8,0	4,7	6,0
Мейманканалар менен ресторандардын ишмердиги	70,0	65,8	64,1
Маалымат жана байланыш	43,9	24,6	32,3
Финансылык ортомчулук жана камсыздандыруу	39,0	44,3	38,5
Кыймылсыз мүлк операциялары	51,8	83,7	89,2
Кесиптик, илимий жана техникалык ишмердик	32,1	37,2	39,8
Административдик жана көмөкчү ишмердик	34,4	15,8	26,4
Мамлекеттик башкаруу	37,1	32,4	34,9
Билим берүү	76,6	78,3	78,6
Саламаттыкты сактоо жана калкты социалдык жактан тейлөө	85,9	85,1	83,3
Искусство, көңүл ачуу жана эс алуу	40,7	47,1	49,5
Башка тейлөө ишмердиги	48,7	39,1	45,0
Жеке үй чарбалардын ишмердиги	51,7	21,3	24,7
Экстерриториалдуу уюмдардын ишмердиги	20,0	-	-

4.7-таблица: 2014-жылдагы жумушу бар калктын иштин макамы, экономикалык ишмердиктин түрү жана жыныс боюнча бөлүнүшү

(Үй чарбалардын бюджеттеринин жана жумушчу күчүнүн интеграцияланган тандалма изилдөөсүнүн маалыматтары боюнча, пайыз менен)

	Иштеген калк		анын ичинде иштегендер			
			жалданып		жалданбай	
	аял-дар	эркек-тер	аял-дар	эркек-тер	аял-дар	эркек-тер
			Миң адам			
Бардыгы,	**938,6**	**1 364,1**	**513,2**	**703,7**	**425,4**	**660,4**
Айыл чарбасы, токой чарбасы жана балык уулоочулук	323,5	403,8	9,1	18,3	314,4	385,5
Пайдалуу кендерди казуу	1,4	7,7	1,4	7,2	-	0,5
Иштетүү өнөр жайы	83,6	76,4	74,2	68,3	9,4	9,9

(таблицанын уландысы)

	Иштеген калк		анын ичинде иштегендер			
			жалданып		жалданбай	
	аял-дар	эркек-тер	аял-дар	эркек-тер	аял-дар	эркек-тер
Электр энергия, газ, буу жана кондицияланган аба менен камсыздоо (жабдуу)	4,3	26,6	4,3	25,2	-	1,7
Суу менен камсыздоо, тазалоо, калдыктарды иштетүү жана кайра пайдалануучу чийки затты алуу	6,6	10,0	6,6	11,5	-	0,7
Курулуш	13,3	240,5	8,2	187,7	5,1	40,1
Дүң жана чекене соода, автомобилдерди жана мотоциклдерди оңдоо	133,2	214,6	54,1	114,6	79,1	103,0
Транспорт ишмердиги жана жүктөрдү сактоо	8,7	137,1	7,2	44,6	1,5	90,9
Мейманканалар менен ресторандардын ишмердиги	54,8	30,6	50,6	25,2	4,2	2,2
Маалымат жана байланыш	8,6	18,0	7,1	19,1	1,4	1,6
Финансылык ортомчулук жана камсыздандыруу	9,6	15,4	9,6	12,2	-	0,6
Кыймылсыз мүлк операциялары	8,9	1,1	8,9	0,7	-	-
Кесиптик, илимий жана техникалык ишмердик	6,6	10,0	6,6	8,3	-	2,8
Административдик жана көмөкчү ишмердик	5,0	13,8	4,7	13,9	0,3	0,0
Мамлекеттик башкаруу	33,1	61,7	33,1	61,7	-	-
Билим берүү	139,4	37,8	136,3	36,9	3,1	2,0
Саламаттыкты сактоо жана калкты социалдык жактан тейлөө	66,7	13,4	64,5	10,5	2,2	1,5
Искусство, көңүл ачуу жана эс алуу	7,3	7,4	7,0	6,2	0,3	1,7
Башка тейлөө ишмердиги	19,3	23,5	14,9	11,5	4,3	11,4
Жеке үй чарбалардын ишмердиги	4,7	14,3	4,6	9,5	0,1	4,7
Экстерриториалдуу уюмдардын ишмердиги	-	0,2	-	0,2	-	-
	Жыйынтыкка карата пайыз менен					
Бардыгы	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**
Айыл чарбасы, токой чарбасы жана балык уулоочулук	34,5	29,6	1,8	2,6	73,9	58,4
Пайдалуу кендерди казуу	0,2	0,6	0,3	1,0	-	0,1
Иштетүү өнөр жайы	8,9	5,6	14,5	9,5	2,2	1,5
Электр энергия, газ, буу жана кондицияланган аба менен камсыздоо (жабдуу)	0,5	1,9	0,8	3,6	-	0,2
Суу менен камсыздоо, тазалоо, калдыктарды иштетүү жана кайра пайдалануучу чийки затты алуу	0,7	0,7	1,3	1,3	-	0,1
Курулуш	1,4	17,6	1,6	28,5	1,2	6,1
Дүң жана чекене соода, автомобилдерди жана мотоциклдерди оңдоо	14,2	15,7	10,6	15,9	18,6	15,6
Транспорт ишмердиги жана жүктөрдү сактоо	0,9	10,1	1,4	6,6	0,4	13,8

(таблицанын уландысы)

	Иштеген калк		анын ичинде иштегендер			
			жалданып		жалданбай	
	аял-дар	эркек-тер	аял-дар	эркек-тер	аял-дар	эркек-тер
Транспорт ишмердиги жана жүктөрдү сактоо	0,9	10,1	1,4	6,6	0,4	13,8
Мейманканалар менен ресторандардын ишмердиги	5,8	2,2	9,9	4,0	1,0	0,3
Маалымат жана байланыш	0,9	1,3	1,4	2,3	0,3	0,2
Финансылык ортомчулук жана камсыздандыруу	1,0	1,1	1,9	2,1	-	0,1
Кыймылсыз мүлк операциялары	0,9	0,1	1,7	0,2	-	-
Кесиптик, илимий жана техникалык ишмердик	0,7	0,7	1,3	1,0	-	0,4
Административдик жана көмөкчү ишмердик	0,5	1,0	0,9	2,0	0,1	0,0
Мамлекеттик башкаруу	3,5	4,5	6,4	8,8	-	-
Билим берүү	14,8	2,8	26,6	5,1	0,7	0,3
Саламаттыкты сактоо жана калкты социалдык жактан тейлөө	7,1	1,0	12,6	1,7	0,5	0,2
Искусство, көңүл ачуу жана эс алуу	0,8	0,5	1,4	0,8	0,1	0,3
Башка тейлөө ишмердиги	2,0	1,7	2,9	1,7	1,0	1,7
Жеке үй чарбалардын ишмердиги	0,5	1,0	0,9	1,4	0,0	0,7
Экстерриториалдуу уюмдардын ишмердиги	-	0,0	-	0,0	-	-
	Салыштырма салмак, пайыз менен					
Бардыгы	**40,8**	**59,2**	**42,2**	**57,8**	**39,2**	**60,8**
Айыл чарбасы, токой чарбасы жана балык уулоочулук	44,5	55,5	33,1	66,9	44,9	55,1
Пайдалуу кендерди казуу	15,7	84,3	16,7	83,3	-	100,0
Иштетүү өнөр жайы	52,2	47,8	52,7	44,3	48,6	51,4
Электр энергия, газ, буу жана кондицияланган аба менен камсыздоо (жабдуу)	13,9	86,1	14,5	85,5	-	100,0
Суу менен камсыздоо, тазалоо, калдыктарды иштетүү жана кайра пайдалануучу чийки затты алуу	39,7	60,3	41,5	58,5	-	100,0
Курулуш	5,2	94,8	4,0	96,0	11,2	88,8
Дүң жана чекене соода, автомобилдерди жана мотоциклдерди оңдоо	38,3	61,7	32,7	67,3	43,4	56,6
Транспорт ишмердиги жана жүктөрдү сактоо	6,0	94,0	13,5	86,5	1,6	98,4
Мейманканалар менен ресторандардын ишмердиги	64,1	35,9	64,0	36,0	65,7	34,3
Маалымат жана байланыш	32,3	67,7	30,3	69,7	47,1	52,9
Финансылык ортомчулук жана камсыздандыруу	38,5	61,5	39,4	60,6	-	100,0
Кыймылсыз мүлк операциялары	89,2	10,8	89,2	10,8	-	-
Кесиптик, илимий жана техникалык ишмердик	39,8	60,2	47,8	52,2	-	100,0

(таблицанын уландысы)

	Иштеген калк		анын ичинде иштегендер			
			жалданып		жалданбай	
	аял-дар	эркек-тер	аял-дар	эркек-тер	аял-дар	эркек-тер
Административдик жана көмөкчү ишмердик	26,4	73,6	25,5	74,5	86,4	13,6
Мамлекеттик башкаруу	34,9	65,1	34,9	65,1	-	-
Билим берүү	78,6	21,4	79,2	20,8	61,3	38,7
Саламаттыкты сактоо жана калкты социалдык жактан тейлөө	83,3	16,7	84,5	15,5	59,1	40,9
Искусство, көңүл ачуу жана эс алуу	49,5	50,5	55,0	45,0	14,2	85,8
Башка тейлөө ишмердиги	45,0	55,0	55,1	44,9	27,6	72,4
Жеке үй чарбалардын ишмердиги	24,7	75,3	32,4	67,6	2,0	98,0
Экстерриториалдуу уюмдардын ишмердиги	-	100,0	-	100,0	-	-

4.8-таблица: Чакан ишканалардын жумушчуларынын санынын аймактар боюнча бөлүнүшү

	2011		2012		2013		2014	
	аял-дар	эркек-тер	аял-дар	эркек-тер	аял-дар	эркек-тер	аял-дар	эркек-тер
	Бардыгы, адам							
Кыргыз Республикасы	**15 641**	**30 299**	**17 017**	**32 924**	**17451**	**33 543**	**17 378**	**34 584**
Баткен облусу	281	973	363	942	260	968	246	932
Жалал-Абад облусу	702	1 947	809	2 341	852	2 442	829	2 505
Ысык-Көл облусу	776	1 541	829	1 654	839	1 600	852	1 547
Нарын облусу	323	1 166	257	1 389	344	1 222	344	1 291
Ош облусу	445	1 667	433	1 936	452	1 852	497	2 032
Талас облусу	244	779	321	1 153	283	1 029	281	1 073
Чүй облусу	2 449	4 723	2475	5 047	2 526	5 194	2 520	5 030
Бишкек ш.	9 493	14 922	10459	15 952	10 743	16 719	10 712	17 656
Ош ш.	928	2 582	1070	2 511	1 150	2 521	1 097	2 518
	Салыштырма салмак, пайыз менен							
Кыргыз Республикасы	**34,0**	**66,0**	**34,1**	**65,9**	**34,2**	**65,8**	**33,4**	**66,6**
Баткен облусу	22,4	77,6	27,8	72,2	21,2	78,8	20,9	79,1
Жалал-Абад облусу	26,5	73,5	25,7	74,3	25,9	74,1	24,9	75,1
Ысык-Көл облусу	33,5	66,5	33,4	66,6	34,4	65,6	35,5	64,5
Нарын облусу	21,7	78,3	15,6	84,4	22,0	78,0	21,0	79,0
Ош облусу	21,1	78,9	18,3	81,7	19,6	80,4	19,6	80,4
Талас облусу	23,8	76,2	21,8	78,2	21,6	78,4	20,7	79,3
Чүй облусу	34,1	65,9	32,9	67,1	32,7	67,3	33,4	66,6
Бишкек ш.	38,9	61,1	39,6	60,4	39,1	60,9	37,8	62,2
Ош ш.	26,4	73,6	34,1	65,9	34,2	65,8	30,4	69,6

2014-жылдагы чакан ишканаларда иштеген жумушчулардын саны 2011-жылга салыштырганда 13,1 пайызга азайып, дээрлик 52,0 миң адамды түздү.

2014-жылдагы чакан ишканаларда иштеген аялдардын саны 17,4 миң адамды түзүп, 2011-жылга салыштырмалуу 11,1 пайызга көбөйдү, алардын чакан ишканаларда иштеген жумушчулардын жалпы санындагы салыштырма салмагы 33,4 пайызды түздү.

4.9-таблица: Чакан ишканалардын жумушчуларынын санынын экономикалык ишмердиктин түрү боюнча бөлүнүшү

	Бардыгы, миң адам				Салыштырма салмак, пайыз менен			
	2010		2014		2010		2014	
	аял-дар	эркек-тер	аял-дар	эркек-тер	аял-дар	эркек-тер	аял-дар	эркек-тер
Бардыгы	**17 076**	**33 133**	**17 378**	**34 584**	**34,0**	**66,0**	**33,4**	**66,6**
анын ичинде:								
Айыл чарбасы, токой чарбасы жана балык уулоочулук	627	2 084	581	1 973	23,1	76,9	22,7	77,3
Пайдалуу кендерди казуу	168	1 139	232	1 404	12,9	87,1	14,2	85,8
Иштетүү өнөр жайы	4 096	8 354	3 994	8 191	32,9	67,1	32,8	67,2
Электр энергия, газ, буу жана кондицияланган аба менен камсыздоо (жабдуу)	87	206	68	241	29,7	70,3	22,0	78,0
Суу менен камсыздоо, тазалоо, калдыктарды иштетүү жана кайра пайдалануучу чийки затты алуу	554	1 199	444	1 014	31,6	68,4	30,5	69,5
Курулуш	1 720	6 819	1 592	7 174	20,1	79,9	18,2	81,8
Дүң жана чекене соода, автомобилдерди жана мотоциклдерди оңдоо	3 699	4 978	3 618	4 980	42,6	57,4	42,1	57,9
Транспорт ишмердиги жана жүктөрдү сактоо	602	1 157	693	1 427	34,2	65,8	32,7	67,3
Мейманканалар менен ресторандардын ишмердиги	474	342	458	387	58,1	41,9	54,2	45,8
Маалымат жана байланыш	595	905	532	818	39,7	60,3	39,4	60,6
Финансылык ортомчулук жана камсыздандыруу	81	122	110	145	39,9	60,1	43,1	56,9
Кыймылсыз мүлк операциялары	1 143	1 587	1 314	1 919	41,9	58,1	40,6	59,4
Кесиптик, илимий жана техникалык ишмердик	1 543	2 319	1 670	2 426	40,0	60,0	40,8	59,2
Административдик жана көмөкчү ишмердик	599	1 051	722	1 346	36,3	63,7	34,9	65,1
Билим берүү	359	252	606	486	58,7	41,3	55,5	44,5
Саламаттыкты сактоо жана калкты социалдык жактан тейлөө	393	235	456	253	62,6	37,4	64,3	35,7
Искусство, көңүл ачуу жана эс алуу	150	182	128	154	45,2	54,8	45,4	54,6
Башка тейлөө ишмердиги	186	202	160	248	47,9	52,1	39,2	60,8

2014-жылдагы чакан ишканаларда иштеген аялдардын үлүшүнүн 2010-жылга салыштырмалуу азайышы экономикалык ишмердиктин дээрлик бардык түрлөрүндө белгиленди.

2014-жылдагы чакан ишканаларда иштеген эркектердин олуттуу үлүшү пайдалуу кендерди казууга - 85,8 пайыз, курулушка - 81,8 пайыз, электр энергия, газ, буу жана кондицияланган аба менен камсыз кылууга - 78,0 пайыз, айыл чарба, токой чарба жана балык уулоочулукка - 77,3 пайыз, иштетүү өнөр жайына - 67,2 пайыз туура келди.

4.10-таблица: 2014-жылдагы жумушчулардын санынын ишкананын тиби, экономиканын сектору жана жыныс боюнча бөлүнүшү

	Жумушчулардын саны, миң адам			Аялдардын салыштырма салмагы, пайыз менен
	бардыгы	анын ичинде		
		аялдар	эркектер	
Бардыгы	182 297	57 107	125 189	31,3
чакан	51 962	17 378	34 584	33,4
орто	36 499	11 873	24 626	32,5
ири	93 835	27 856	65 980	29,7
Айыл чарбасы, аңчылык, токой чарбасы жана балык уулоочулук	6 385	1 603	4 782	25,1
чакан	2 555	582	1 973	22,8
орто	2 636	553	2 083	21,0
ири	1 194	469	725	39,3
Өнөр жай жана курулуш	84 200	21 759	62 440	25,8
чакан	22 896	5 886	17 009	25,7
орто	17 619	4 774	12 845	27,1
ири	43 685	11 099	32 586	25,4
Кызмат көрсөтүү чөйрөсү	91 712	33 745	57 967	36,8
чакан	26 511	10 910	15 601	41,2
орто	16 244	6 546	9 698	40,3
ири	48 956	16 288	32 668	33,3

Чакан жана орто ишканалар – чарбалаштыруунун уюштуруу-укуктук формасынан көз каранды эмес, Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн 1998-жылдын 17-февралындагы №78 токтомуна ылайык жумушчуларынын саны бар юридикалык жактар, коммерциялык ишканалар:

- айыл чарбасында, аңчылыкта жана токой чарбасында; балык уулоочулукта жана балык өстүрүүчүлүктө; тоо-кен өнөр жайында; иштетүү өндүрүшүндө; электр энергия, газ жана суу өндүрүү жана бөлүштүрүүдө; курулушта – **50** адам (чакан ишканалар) жана **51** адамдан **200** адамга чейин (орто ишканалар);
- соода: автомобилдерди, тиричилик буюмдарын жана жеке керектелүүчү нерселерди оңдоодо; мейманканалардын жана ресторандардын кызмат көрсөтүүлөрүндө; транспорт жана байланышта; финансы ишмердигинде; кыймылсыз мүлк операцияларында, ижара жана керектөөчүлөргө кызмат көрсөтүүлөрдө; саламаттыкты сактоо жана социалдык кызмат көрсөтүүлөрдө; коммуналдык, социалдык жана жеке кызматтарды көрсөтүүлөрдө – **15** адам (чакан ишканалар) жана **16** адамдан **50** адамга чейин (орто ишканаларда).

4.11-таблица: Жумушчулардын санынын ишкананын тиби жана аймактар боюнча бөлүнүшү

	Бардыгы, миң адам				Салыштырма салмак, пайыз менен			
	2010		2014		2010		2014	
	аял-дар	эркек тер	аял-дар	эркек тер	аял-дар	эркек тер	аял-дар	эркек тер
Кыргыз Республикасы	**61 605**	**122 220**	**57 107**	**125 189**	**33,5**	**66,5**	**31,3**	**68,7**
чакан	17 076	33 133	17 378	34 584	34,0	66,0	33,4	66,6
орто	12 403	25 961	11 873	24 626	32,3	67,7	32,5	67,5
ири*	32 127	63 126	27 856	65 980	33,7	66,3	29,7	70,3
Баткен облусу	**1 220**	**5 254**	**955**	**5 129**	**18,8**	**81,2**	**15,7**	**84,3**
чакан	278	1 095	246	932	20,3	79,7	20,9	79,1
орто	408	1 609	300	1 753	20,2	79,8	14,6	85,4
ири	533	2 551	408	2 445	17,3	82,7	14,3	85,7
Жалал-Абад облусу	**5 061**	**15 277**	**4 085**	**12 925**	**24,9**	**75,1**	**24,0**	**76,0**
чакан	800	2 319	829	2 505	25,6	74,4	24,9	75,1
орто	721	2 347	618	2 679	23,5	76,5	18,7	81,3
ири	3 541	10 611	2 639	7 740	25,0	75,0	25,4	74,6
Ысык-Көл облусу	**3 195**	**7 996**	**2 497**	**8 702**	**28,6**	**71,4**	**22,3**	**77,7**
чакан	812	1 735	852	1 547	31,9	68,1	35,5	64,5
орто	737	1 801	686	1 813	29,0	71,0	27,5	72,5
ири	1 647	4 460	959	5 343	27,0	73,0	15,2	84,8
Нарын облусу	**742**	**2 285**	**533**	**1 948**	**24,5**	**75,5**	**21,5**	**78,5**
чакан	363	1 439	345	1 291	20,1	79,9	21,1	78,9
орто	256	725	131	521	26,1	73,9	20,1	79,9
ири	124	122	57	137	50,4	49,6	29,4	70,6
Ош облусу	**1 186**	**4 842**	**932**	**4 198**	**19,7**	**80,3**	**18,2**	**81,8**
чакан	493	2 088	497	2 032	19,1	80,9	19,7	80,3
орто	502	1 529	326	1 064	24,7	75,3	23,5	76,5
ири	191	1 225	109	1 102	13,5	86,5	9,0	91,0
Талас облусу	**576**	**1 754**	**461**	**1 491**	**24,7**	**75,3**	**23,6**	**76,4**
чакан	265	873	281	1 073	23,3	76,7	20,8	79,2
орто	168	453	137	335	27,1	72,9	29,0	71,0
ири	143	428	43	83	25,0	75,0	34,1	65,9
Чүй облусу	**10 411**	**19 668**	**10 166**	**20 370**	**34,6**	**65,4**	**33,3**	**66,7**
чакан	2 585	5 170	2 520	5 030	33,2	66,8	33,4	66,6
орто	2 938	6 114	2 817	5 451	32,6	67,4	34,1	65,9
ири	4 888	8 384	4 829	9 889	36,8	63,2	32,8	67,2
Бишкек ш.	**32 097**	**47851**	**29 256**	**54 318**	**40,1**	**59,9**	**35,0**	**65,0**
чакан	10 546	15711	10 713	17 656	40,2	59,8	37,8	62,2
орто	6 419	10281	6 148	9 786	38,4	61,6	38,6	61,4
ири	15 133	21859	12 395	26 877	40,9	59,1	31,6	68,4
Ош ш.	**1 923**	**10 198**	**3 335**	**6 960**	**15,9**	**84,1**	**32,4**	**67,6**
чакан	937	2 668	1 097	2 518	26,0	74,0	30,3	69,7
орто	253	1 139	709	1 225	18,2	81,8	36,7	63,3
ири	733	6 392	1 529	3 217	10,3	89,7	32,2	67,8

* Ишканалар облустарга бөлүнбөй эсептелди.

4.12-таблицасы: Иштеп жаткан чарбачылык жүргүзүүчү субъекттердин жетекчилеринин экономикалык ишмердиктин түрү боюнча саны

(01.01.2015-ж. абал боюнча)

	Бардыгы, адам		Салыштырма салмак, пайыз менен	
	аял-дар	эркек-тер	аял-дар	эркек-тер
Бардыгы	**153 623**	**437 475**	**26,0**	**74,0**
Айыл чарбасы, токой чарбасы жана балык уулоочулук	74 598	310 562	19,4	80,6
Пайдалу кендерди казуу	43	421	9,3	90,7
Иштетүү өнөр жайы (иштетүү өндүрүшү)	4 171	9 871	29,7	70,3
Электр энергия, газ, буу жана кондицияланган аба менен камсыздоо (жабдуу)	9	105	7,9	92,1
Суу менен жабдуу, тазалоо, калдыктарды иштетүү жана кайра пайдалануучу чийки затты алуу	39	339	10,3	89,7
Курулуш	390	4 499	8,0	92,0
Дүң жана чекене соода; автомобилдерди жана мотоциклдерди оңдоо	49 837	46 343	51,8	48,2
Транспорт ишмердиги жана жүктөрдү сактоо	754	34 135	2,2	97,8
Мейманканалардын жана ресторандардын ишмердиги	4 889	4 986	49,5	50,5
Маалымат жана байланыш	789	1 978	28,5	71,5
Финансылык ортомчулук жана камсыздандыруу	889	1 500	37,2	62,8
Кыймылсыз мүлк операциялары	2 103	2 103	50,0	50,0
Кесиптик, илимий жана техникалык ишмердик	3 803	4 768	44,4	55,6
Административдик жана көмөкчү ишмердик	805	1 055	43,3	56,7
Мамлекеттик башкаруу жана коргоо; милдеттүү социалдык камсыздоо	200	1 989	9,1	90,9
Билим берүү	3 399	2 072	62,1	37,9
Саламаттыкты сактоо жана калкты социалдык жактан тейлөө	1 247	1 303	48,9	51,1
Искусство, көңүл ачуу жана эс алуу	707	1 403	33,5	66,5
Башка тейлөө ишмердиги	4 911	7 983	38,1	61,9
Жалданма жумушчулары бар жеке үй чарбалардын ишмердиги; жеке үй чарбалар тарабынан жеке керектөөлөр үчүн түрдүү товарларды жана кызмат көрсөтүүлөрдү өндүрүү	38	21	64,4	35,6
Экстерриториалдык уюмдардын ишмердиги	2	39	4,9	95,1

[1] СББМРде катталгандар

4.13-таблица: Чарбачылык жүргүзүүчү субъекттердин[1] жетекчилеринин жеке менчиктин формасы боюнча саны

(01.01.2015-ж. абал боюнча)

	Бардыгы, адам		Салыштырма салмак, пайыз менен	
	аялдар	эркектер	аялдар	эркектер
Кыргыз Республикасы	150 885	432 182	25,9	74,1
Баткен облусу	8 702	44 982	16,2	83,8
Жалал-Абад облусу	23 397	90 525	20,5	79,5
Ысык-Көл облусу	14 678	39 290	27,2	72,8
Нарын облусу	11 810	36 776	24,3	75,7
Ош облусу	31 036	99 116	23,8	76,2
Талас облусу	6 706	23 218	22,4	77,6
Чүй облусу	36 503	71 506	33,8	66,2
Бишкек ш.	9 142	11 226	44,9	55,1
Ош ш.	8 911	15 543	36,4	63,6

[1] СББМРде катталгандар

4.14-таблица: Иштеп жаткан чарбачылык жүргүзүүчү субъекттердин[1] жетекчилеринин менчиктин формасы боюнча саны

(01.01.2015-ж. абал боюнча)

	Менчиктин мамлекеттик формасы				Менчиктин муниципалдык формасы			
	бардыгы, адам		салыштырма салмак, пайыз менен		бардыгы, адам		салыштырма салмак, пайыз менен	
	аял-дар	эркек-тер	аял-дар	эркек-тер	аял-дар	эркек-тер	аял-дар	эркек-тер
Кыргыз Республикасы	**1 373**	**3 255**	**29,7**	**70,3**	**1 360**	**1 996**	**40,5**	**59,5**
Баткен облусу	111	373	22,9	77,1	88	231	27,6	72,4
Жалал-Абад облусу	61	389	13,6	86,4	471	623	43,1	56,9
Ысык-Көл облусу	89	321	21,7	78,3	182	255	41,6	58,4
Нарын облусу	155	289	34,9	65,1	69	146	32,1	67,9
Ош облусу	476	526	47,5	52,5	32	240	11,8	88,2
Талас облусу	124	235	34,5	65,5	24	87	21,6	78,4
Чүй облусу	146	331	30,6	69,4	267	262	50,5	49,5
Бишкек ш.	120	572	17,3	82,7	215	110	66,2	33,8
Ош ш.	91	219	29,4	70,6	12	42	22,2	77,8

[1] СББМРде катталгандар

4.15-таблица: Иштеп жаткан ишканалардын[1] жетекчилеринин аймактар боюнча саны

(адам; 01.01.2015-ж. абал боюнча)

	Чакан		Орто		Ири	
	аял-дар	эркек-тер	аял-дар	эркек-тер	аял-дар	эркек-тер
Кыргыз Республикасы	6 011	14 403	1 283	2 452	539	1 255
Баткен облусу	205	703	55	231	21	83
Жалал-Абад облусу	561	1 369	194	400	69	171
Ысык-Көл облусу	330	1 014	131	261	53	90
Нарын облусу	233	626	66	136	25	60
Ош облусу	524	1 302	189	356	57	100
Талас облусу	140	727	85	112	27	56
Чүй облусу	611	1 696	231	316	103	131
Бишкек ш.	3 120	6 145	288	536	146	474
Ош ш.	287	821	44	104	38	90

4.16-таблица: Иштеп жаткан жеке ишкерлердин[1] жетекчилеринин аймактар боюнча саны

(адам; 01.01.2015-ж. абал боюнча)

	Бардыгы, адам		Салыштырма салмак, пайыз менен	
	аялдар	эркектер	аялдар	эркектер
Кыргыз Республикасы	**94 987**	**181 753**	**34,3**	**65,7**
Баткен облусу	6 392	17 558	26,7	73,3
Жалал-Абад облусу	12 310	28 004	30,5	69,5
Ысык-Көл облусу	11 169	21 697	34,0	66,0
Нарын облусу	7 248	12 722	36,3	63,7
Ош облусу	16 323	42 817	27,6	72,4
Талас облусу	3 897	7 197	35,1	64,9
Чүй облусу	23 751	34 176	41,0	59,0
Бишкек ш.	5 835	4 549	56,2	43,8
Ош ш.	8 062	13 033	38,2	61,8

4.17-таблица: Иштеп жаткан дыйкан (фермер) чарбаларынын[1] жетекчилеринин аймактар боюнча саны

(адам; 01.01.2015-ж. абал боюнча)

	Бардыгы, адам		Салыштырма салмак, пайыз менен	
	аялдар	эркектер	аялдар	эркектер
Кыргыз Республикасы	**50 530**	**236 792**	17,6	82,4
Баткен облусу	2 216	26 932	7,6	92,4
Жалал-Абад облусу	10 762	61 500	14,9	85,1
Ысык-Көл облусу	3 247	16 717	16,3	83,7
Нарын облусу	4 448	23 637	15,8	84,2
Ош облусу	14 430	55 230	20,7	79,3
Талас облусу	2 681	15 396	14,8	85,2
Чүй облусу	12 191	35 709	25,5	74,5
Бишкек ш.	2	4	33,3	66,7
Ош ш.	553	1 667	24,9	75,1

[1] СББМРде катталгандар

4.18-таблица: Дыйкан (фермер) чарбалардын жана жеке ишкерлердин чарбаларынын башчыларынын жыныс жана аймактар боюнча бөлүнүшү

(бирдик; 01.01.2015-ж. абал боюнча)

	Чарбалардын жалпы саны	Башчылык кылгандар	
		аялдар	эркектер
Кыргыз Республикасы	**384 318**	**74 531**	**309 787**
Баткен облусу	37 252	3 555	33 697
Жалал-Абад облусу	94 299	15 510	78 789
Ысык-Көл облусу	34 633	7 120	27 513
Нарын облусу	39 588	7 737	31 851
Ош облусу	89 938	18 654	71 284
Талас облусу	24 161	4 202	19 959
Чүй облусу	6 705	17 047	44 658
Бишкек ш.	141	44	97
Ош ш.	2 601	662	1 939

4.19-таблица: Расмий катталган жумушсуздардын аймактар боюнча саны

(жылдын аягына карата, КР Эмгек, миграция жана жаштар министрлигинин маалыматтары боюнча)

	Миң адам				Салыштырма салмак, пайыз менен			
	2010		2014		2010		2014	
	аялдар	эркектер	аялдар	эркектер	аялдар	эркектер	аялдар	эркектер
Кыргыз Республикасы	**33,4**	**30,0**	**30,3**	**27,9**	**52,7**	**47,3**	**52,1**	**47,9**
Баткен облусу	1,9	3,6	2,1	4,0	34,9	65,1	34,7	65,3
Жалал-Абад облусу	7,3	6,1	7,2	5,6	54,5	45,5	56,4	43,6
Ысык-Көл облусу	2,5	2,0	2,2	2,0	56,1	43,9	52,2	47,8
Нарын облусу	3,1	3,4	3,4	2,8	48,0	52,0	54,8	45,2
Ош облусу	5,6	7,6	5,0	6,9	42,5	57,5	41,8	58,2
Талас облусу	1,6	0,7	1,3	0,8	70,8	29,2	61,6	38,4
Чүй облусу	4,2	2,0	3,4	2,1	67,1	32,9	62,1	37,9
Бишкек ш.	6,5	3,4	4,7	2,6	65,5	34,5	64,7	35,3
Ош ш.	0,7	1,3	1,0	1,2	36,6	63,4	46,4	53,6

2014-жылдагы республика боюнча катталган жумушсуздардын жалпы санындагы аялдардын салыштырма салмагы 52,1 пайызды (30,3 миң адам) түздү. Катталган жумушсуз аялдардын саны 2010-жылга салыштырганда 9,0 пайызга азайды. Бишкек шаарында (64,7 пайыз) жана Чүй облусунда (62,1 пайыз) катталган жумушсуздардын жалпы санында жумушсуз аялдардын үлүшү басымдуулук кылат.

4.4-график: Расмий катталган жумушсуздардын саны

(адам)

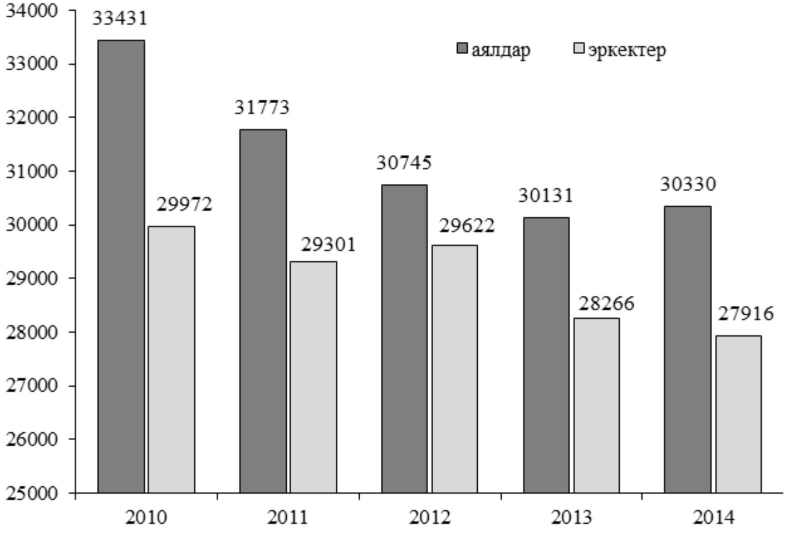

4.20-таблица: Мамлекеттик иш менен камсыз кылуу кызматынын органдарында расмий катталган жумушсуздардын жумушсуздуктун себептери боюнча бөлүнүшү

(жылдын аягына карата)

	2010		2014	
	аялдар	**эркектер**	**аялдар**	**эркектер**
Салыштырма салмак, пайыз менен				
Жумушсуздар – бардыгы	**52,7**	**47,3**	**52,1**	**47,9**
анын ичинде:				
иштен бошогондугуна байланыштуу иштен бошогондор	51,1	48,9	53,1	46,9
өз каалоосу боюнча иштен бошогондор	55,3	44,7	52,5	47,5
жаза тартуучулар мекемелерден бошотулган жарандар	5,6	94,4	25,0	75,0
төмөнкүлөрдү бүткөндөн кийин иштей электер:				
жалпы билим берүү мектептерин	51,8	48,2	58,3	41,7
атайын орто окуу жайларын	51,6	48,4	48,1	51,9
жогорку окуу жайларын	49,1	50,9	49,1	50,9
кесиптик-техникалык окуу жайларын	53,7	46,3	51,6	48,4
башка себептер	50,3	49,7	49,5	50,5

таблицанын уландысы

	2010		2014	
	аялдар	**эркектер**	**аялдар**	**эркектер**
Жыйынтыкка карата пайыз менен				
Жумушсуздар – бардыгы	**100**	**100**	**100**	**100**
анын ичинде:				
иштен бошогондугуна байланыштуу иштен бошогондор	8,2	8,7	7,3	7,0
өз каалоосу боюнча иштен бошогондор	42,7	38,5	39,8	39,1
жаза тартуучулар мекемелерден бошотулган жарандар	0,0	0,1	0,0	0,0
төмөнкүлөрдү бүткөндөн кийин иштей электер:				
жалпы билим берүү мектептерин	10,6	10,9	14,7	11,4
атайын орто окуу жайларын	5,7	6,0	6,4	7,5
жогорку окуу жайларын	4,1	4,8	4,8	5,4
кесиптик-техникалык окуу жайларын	5,6	5,4	6,3	6,4
башка себептер	23,1	25,4	20,8	23,0

2014-жылдагы өз каалоосу менен жумуштан бошогон жумушсуз аялдар 39,8 пайызды жана эркектер 39,1 пайызды түздү, ал эми штаттык түзүмдүн кыскаргандыгына байланыштуу ишканалар менен уюмдардан бошотулган жумушсуз аялдар 7,3 пайызды жана эркектер 7,0 пайызды түздү.

4.21-таблица: Мамлекеттик иш менен камсыз кылуу кызматынын органдарында расмий катталган жумушсуздардын билим деңгээли боюнча бөлүнүшү

(жылдын аягына карата)

	2010		2014	
	Аялдар	**Эркектер**	**Аялдар**	**Эркектер**
Салыштырма салмак, пайыз менен				
Жумушсуздар - бардыгы	**52,7**	**47,3**	**52,1**	**47,9**
анын ичинде				
төмөнкүдөй билими барлар:				
жогорку билим	58,0	42,0	52,1	47,9
атайын орто билим	53,3	46,7	53,3	46,7
жалпы орто билим	50,5	49,5	50,8	49,2
толук орто билими жоктор	55,9	44,1	54,9	45,1
Жыйынтыкка карата пайыз менен				
Жумушсуздар - бардыгы	**100**	**100**	**100**	**100**
анын ичинде				
төмөнкүдөй билими барлар:				
жогорку билим	13,8	11,2	13,7	13,7
атайын орто билим	21,3	20,8	20,4	19,4
жалпы орто билим	51,2	55,9	50,9	53,6
толук орто билими жоктор	13,7	12,1	15,0	13,4

4.5-график: 2014-жылдагы мамлекеттик иш менен камсыз кылуу кызматынын органдарында расмий катталган жумушсуздардын жаш курактык топтор боюнча бөлүнүшү
(адам)

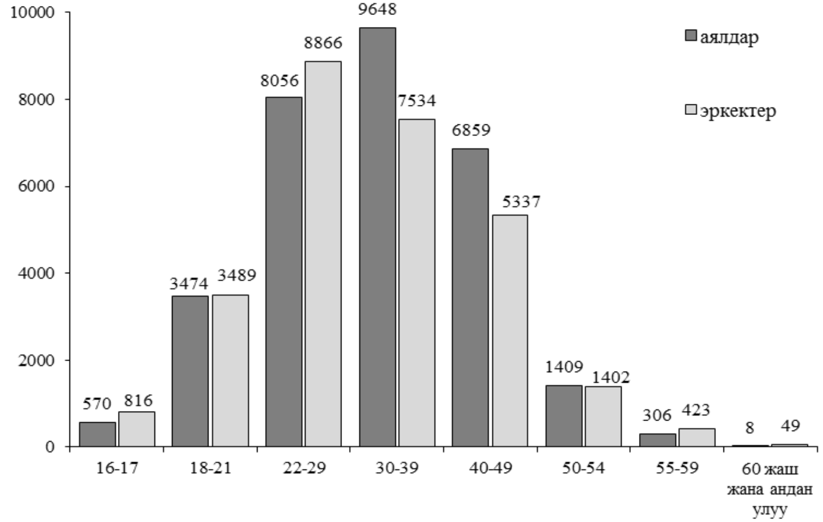

2014-жылдагы расмий катталган жумушсуз эркектер менен аялдардын санынын катышында жаш курактык өзгөрүү байкалат. 55-59 жаш жана андан улуу курактык топто эркектердин жумушсуздугу басымдуулук кылса, калган жаш курактык топтордо аялдар басымдуулук кылат, ал эми 30-39 жаш курактык топто олуттуу айырма түзүлөт.

4.22-таблица: Мамлекеттик иш менен камсыз кылуу кызматынын органдарында расмий катталган жумушсуздардын жумушсуздуктун узактыгы боюнча бөлүнүшү
(жылдын аягына карата)

	Салыштырма салмак, пайыз менен				Жыйынтыкка карата пайыз менен			
	2010		2014		2010		2014	
	аял-дар	эркек-тер	аял-дар	эркек-тер	аял-дар	эркек-тер	аял-дар	эркек-тер
Жумушсуздар - бардыгы анын ичинде жумушсуздуктун узактыгы боюнча:	**52,7**	**47,3**	**52,1**	**47,9**	**100**	**100**	**100**	**100**
1 айга чейин	83,1	16,9	49,9	50,1	9,3	90,7	5,0	95,0
1 айдан 3 айга чейин	37,6	62,4	46,9	53,1	11,9	88,1	1,5	88,5
3 айдан 6 айга чейин	53,4	46,6	48,4	51,6	17,3	78,7	18,5	81,5
6 айдан 12 айга чейин	56,3	43,7	51,0	49,0	24,2	75,8	24,0	76,0
1 жыл жана андан ашык	53,5	46,5	56,8	43,2	42,2	57,8	41,0	59,0

4.23-таблица: Иш менен камсыз кылуу кызматтарынын органдары тарабынан ишке орношкон жарандардын саны

(миң адам)

	2010	2011	2012	2013	2014
Кыргыз Республикасы	**44,2**	**42,5**	**39,6**	**39,7**	**48,1**
аялдар	22,3	21,0	19,1	19,1	23,3
эркектер	21,9	21,5	20,5	20,6	24,8
Баткен облусу	**3,3**	**3,4**	**3,5**	**3,5**	**4,0**
аялдар	1,1	1,1	1,1	1,1	1,3
эркектер	2,2	2,3	2,4	2,4	2,7
Жалал-Абад облусу	**4,2**	**4,1**	**4,2**	**4,4**	**5,3**
аялдар	2,2	2,1	2,1	2,1	2,5
эркектер	2,0	2,0	2,1	2,3	2,8
Ысык-Көл облусу	**2,9**	**2,9**	**2,9**	**2,2**	**2,5**
аялдар	1,5	1,5	1,5	1,7	1,3
эркектер	1,4	1,4	1,4	0,5	1,2
Нарын облусу	**0,8**	**0,8**	**0,9**	**0,9**	**1,1**
аялдар	0,4	0,4	0,4	0,4	0,5
эркектер	0,4	0,4	0,5	0,5	0,6
Ош облусу	**5,6**	**5,0**	**5,2**	**5,2**	**6,2**
аялдар	1,7	1,9	2,1	2,0	2,3
эркектер	3,9	3,1	3,1	3,2	3,9
Талас облусу	**2,2**	**2,3**	**2,9**	**3,0**	**3,7**
аялдар	1,1	1,1	1,3	1,5	1,7
эркектер	1,1	1,2	1,6	1,5	2,0
Чүй облусу	**8,1**	**8,2**	**7,6**	**7,1**	**8,3**
аялдар	4,7	4,5	4,1	3,8	4,4
эркектер	3,4	3,7	3,5	3,4	3,9
Бишкек шаары	**11,0**	**11,1**	**8,0**	**8,0**	**9,8**
аялдар	6,0	6,1	4,3	4,2	5,4
эркектер	5,0	5,0	3,7	3,8	4,4
Ош шаары	**2,4**	**1,6**	**1,2**	**1,2**	**1,3**
аялдар	1,3	0,8	0,7	0,7	0,7
эркектер	1,1	0,8	0,5	0,5	0,5
Жаштардын эмгек биржасы	**3,7**	**3,2**	**3,2**	**4,1**	**5,9**
аялдар	2,2	1,5	1,4	2,1	3,2
эркектер	1,5	1,7	1,8	2,0	2,7

5. МАМЛЕКЕТТИК БИЙЛИК ЖАНА БАШКАРУУ ОРГАНДАРЫ

5.1-таблица: Жогорку Кенештин депутаттарынын курамы

(2015-жылдын 1-январына карата)

	Адам		Салыштырма салмак, пайыз менен	
	аялдар	эркектер	аялдар	эркектер
Депутаттардын бардыгы	26	94	21,7	78,3

5.2-таблица: 2015-жылдын 1-январына[1] карата мамлекеттик кызмат орундарын ээлеген мамлекеттик кызматкерлердин саны

(пайыз менен)

	Мамлекеттик кызматкерлер		анын ичинде кызмат орундары боюнча			
			саясий жана атайын		административдик	
	аял-дар	эркек-тер	аял-дар	эркек-тер	аял-дар	эркек-тер
Кыргыз Республикасы	**39,8**	**60,2**	**26,4**	**73,6**	**40,7**	**59,3**
Баткен облусу	29,5	70,5	25,0	75,0	29,5	70,5
Жалал-Абад облусу	36,7	63,3	21,0	79,0	37,3	62,7
Ысык-Көл облусу	48,1	51,9	19,2	80,8	49,4	50,6
Нарын облусу	44,2	55,8	21,6	78,4	45,3	54,7
Ош облусу	35,0	65,0	14,6	85,4	35,9	64,1
Талас облусу	41,5	58,5	36,4	63,6	41,8	58,2
Чүй облусу	56,7	43,3	12,1	87,9	57,9	42,1
Бишкек шаары	38,5	61,5	28,4	71,6	39,4	60,6
Ош шаары	33,0	67,0	20,0	80,0	33,5	66,5

[1] Коргоо, коомдук тартип жана коопсуздукту камсыздоочу мамлекеттик органдар кошулбады.

1-график: Мамлекеттик бийлик жана башкаруу органдарында иштеген мамлекеттик кызматкерлердин үлүшү *(пайыз менен)*

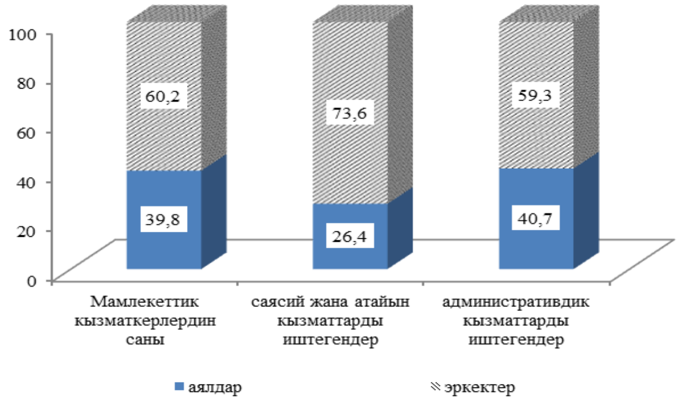

5.3-таблица: 2015-жылдын 1-январына карата жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдарында иштеген жумушчулардын саны

	Бардыгы		алардын ичинен муниципалдык кызматкерлер-дин саны		анын ичинде			
					саясий муниципалдык кызмат орундарында иштегендердин саны		администра-тивдик муниципалдык кызмат орундарында иштегендердин саны	
	аял-дар	эркек-тер	аял-дар	эркек-тер	аял-дар	эркек-тер	аял-дар	эркек-тер
				Адам				
Кыргыз Республикасы	**3 600**	**6 342**	**2 855**	**5 646**	**21**	**484**	**2 834**	**5 162**
Баткен облусу	267	684	204	601	1	40	203	561
Жалал-Абад облусу	591	1 405	469	1 258	2	79	467	1 179
Ысык-Көл облусу	439	665	356	602	1	65	355	537
Нарын облусу	345	584	255	512	3	62	252	450
Ош облусу	496	1 617	390	1 477	5	86	385	1 391
Талас облусу	242	351	193	297	1	38	192	259
Чүй облусу	1 047	872	862	748	7	109	855	639
Бишкек шаары	139	122	105	114	-	2	105	112
Ош шаары	34	42	21	37	1	3	20	34
				Салыштырма салмак, пайыз менен				
Кыргыз Республикасы	**36,2**	**63,8**	**33,6**	**66,4**	**4,2**	**95,8**	**35,4**	**64,6**
Баткен облусу	28,1	71,9	25,3	74,7	2,4	97,6	26,6	73,4
Жалал-Абад облусу	29,6	70,4	27,2	72,8	2,5	97,5	28,4	71,6
Ысык-Көл облусу	39,8	60,2	37,2	62,8	1,5	98,5	39,8	60,2
Нарын облусу	37,1	62,9	33,2	66,8	4,6	95,4	35,9	64,1
Ош облусу	23,5	76,5	20,9	79,1	5,5	94,5	21,7	78,3
Талас облусу	40,8	59,2	39,4	60,6	2,6	97,4	42,6	57,4
Чүй облусу	54,6	45,4	53,5	46,5	6,0	94,0	57,2	42,8
Бишкек шаары	53,3	46,7	47,9	52,1	-	100,0	48,4	51,6
Ош шаары	44,7	55,3	36,2	63,8	25,0	75,0	37,0	63,0

5.4-таблица: 2015-жылдын 1-январына карата Кыргыз Республикасынын мамлекеттик бийлик жана башкаруу органдарында иштеген мамлекеттик кызматкерлердин ээлеген кызмат орундары боюнча бөлүнүшү[1]

(пайыз менен)

Министрликтер менен ведомстволордун аталышы	Бардыгы		анын ичинде кызмат орундары боюнча			
			саясий жана атайын		администра-тивдик	
	аял-дар	эркек-тер	аял-дар	эркек-тер	аял-дар	эркек-тер
Бардыгы	**39,8**	**60,2**	**26,4**	**73,6**	**40,7**	**59,3**
Жогорку Кенеш	35,6	64,4	27,2	72,8	40,1	59,9
Президенттин Аппараты	25,0	75,0	24,3	75,7	40,0	60,0
Президенттин Иш башкармалыгы	65,7	34,3	-	100,0	67,2	32,8
Президенттин архиви	70,0	30,0	-	-	70,0	30,0
Өкмөттүн Аппараты	27,2	72,8	27,4	72,6	26,1	73,9
Финансы министрлиги	51,0	49,0	28,6	71,4	51,2	48,8
Экономика министрлиги	50,6	49,4	20,0	80,0	51,3	48,7
Тышкы иштер министрлиги	42,2	57,8	-	100,0	43,2	56,8
Билим берүү жана илим министрлиги	53,9	46,1	100,0	-	53,6	46,4
Саламаттык сактоо министрлиги	69,8	30,2	-	100,0	73,3	26,7
Эмгек, миграция жана жаштар министрлиги	63,6	36,4	25,0	75,0	63,9	36,1
Социалдык өнүктүрүү министрлиги	73,4	26,6	25,0	75,0	73,6	26,4
Айыл чарба жана мелиорация министрлиги	27,5	72,5	-	100,0	27,9	72,1
Энергетика жана өнөржай министрлиги	48,7	51,3	-	100,0	52,1	47,9
Транспорт жана коммуникациялар министрлиги	28,0	72,0	-	100,0	28,6	71,4
Өзгөчө кырдаалдар министрлиги	36,0	64,0	-	100,0	36,8	63,2
Маданият, маалымат жана туризм министрлиги	65,1	34,9	20,0	80,0	66,9	33,1
Акыйкатчынын Аппараты	41,7	58,3	33,3	66,7	42,1	57,9
Шайлоо жана референдумдарды өткөрүү боюнча борбордук комиссия	31,7	68,3	66,7	33,3	30,9	69,1
Эсептөө палатасы	25,4	74,6	33,3	66,7	25,0	75,0
Улуттук статистика комитети	73,2	26,8	25,0	75,0	73,5	26,5
Юстиция министрлиги	55,8	44,2	50,0	50,0	55,9	44,1
Башкы прокуратура	18,3	81,7	50,0	50,0	18,2	81,8
Жогорку сот	47,4	52,6	50,0	50,0	46,9	53,1
Аскердик сот	60,0	40,0	-	100,0	100,0	-
Сот департаменти	42,8	57,2	32,7	67,3	45,2	54,8
Улуттук аттестация комиссиясы	75,0	25,0	33,3	66,7	84,6	15,4
Дин иштери боюнча мамлекеттик комиссия	27,3	72,7	-	100,0	31,6	68,4

(5.4-таблицанын уландысы)

Министрликтер менен ведомстволордун аталышы	Бардыгы		анын ичинде кызмат орундары боюнча			
			саясий жана атайын		администра-тивдик	
	аял-дар	эркек-тер	аял-дар	эркек-тер	аял-дар	эркек-тер
Мамлекеттик кадр кызматы	49,0	51,0	-	100,0	50,5	49,5
Суу чарба жана мелиорация департаменти	21,4	78,6	-	-	21,4	78,6
Мамлекеттик каттоо кызматы	57,4	42,6	12,5	87,5	57,9	42,1
Интеллектуалдык менчик жана инновациялар мамлекеттик кызматы	33,3	66,7	50,0	50,0	-	100,0
Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнө караштуу архитектура, курулуш жана турак жай-коммуналдык чарба мамлекеттик агенттиги	38,5	61,5	-	100,0	41,7	58,3
Дене тарбия жана спорт мамлекеттик агенттиги	31,3	68,7	-	100,0	31,6	68,4
Финансы рыногун жөнгө салуу жана көзөмөлдөө мамлекеттик кызматы	45,1	54,9	40,0	60,0	45,7	54,3
Мамлекеттик салык кызматы	32,4	67,6	20,0	80,0	32,4	67,6
Мамлекеттик байланыш агенттиги	44,1	55,9	-	100,0	46,9	53,1
Мамлекеттик бажы кызматы	17,7	82,3	-	100,0	17,7	82,3
Финансылык чалгындоо мамлекеттик кызматы	26,9	73,1	-	100,0	28,0	72,0
Баңги заттарды контролдоо боюнча мамлекеттик кызмат	6,4	93,6	-	100,0	6,5	93,5
Курчап турган чөйрөнү коргоо жана токой чарба мамлекеттик агенттиги	30,9	69,1	-	100,0	31,6	68,4
Социалдык фонд	-	100,0	-	100,0	-	-
Мамлекеттик материалдык резервдер фонду	6,9	93,1	-	100,0	7,4	92,6

[1] Коргоо, коомдук тартип жана коопсуздукту камсыздоочу мамлекеттик органдар кошулбады.

6. КАЛКТЫН ЖАШОО ДЕҢГЭЭЛИ

Бул бөлүм калктын жашоосунун деңгээлин мүнөздөөчү көрсөткүчтөр менен индикаторлорду камтыйт. Жакырчылыктын каралуучу индикаторлору жана көрсөткүчтөрү үчүн типтүү булак үй чарбаларынын тандалма изилдөөсүнүн жыйынтыгы болуп саналат. Республикадагы жакырчылыкты өлчөөнүн расмий усулу катары үй чарбаларынын керектөө чыгымдары боюнча баалоо усулу колдонулат. Керектөө чыгымдары боюнча адамдын жакшы жашоосун аныктоонун методикасын колдонууда төмөнкү маалыматтар эске алынат:

- Тамак-аш азыктарына кеткен чыгымдар – калктын сатып ала турган тамак-аш азыктарына, үйдөн сырткары керектелүүчү тамак-аш азыктарына кеткен чыгымдары. Бул чыгымдарга менчик өндүрүшүн жана белекке алынган продуктулардын наркы да кошулат.
- Сатылып алынуучу тамак-аш азыктары – отчеттук мезгилде же андан мурун сатылып алынып керектелген тамак-аш азыктарынын наркы.
- Үйдөн сырткары сатылып алынган тамак-аш азыктары – изилденген мезгил ичиндеги үйдөн сырткары сатылып алынган жана керектелген тамак-аш азыктарына кеткен чыгымдар.
- Менчик өндүрүштүн азыктары – жеке керектөөлөр үчүн үй чарбасы тарабынан өндүрүлгөн тамак-аш азыктарынын наркынын баасы.
- Азык-түлүктүк эмес товарлар жана кызмат көрсөтүүлөр – кийим, бут кийим, ич кийим, кездеме, кир жуучу каражаттар жана жеке гигиена буюмдары, галантерея, күндөлүк тиричилик буюмдары, эс алуу, сабак, көңүл ачуулар үчүн буюмдар, курулуш жана сантехника материалдары, үй оңдоолор, кирлерди жуучу жайлардын, мончолордун жана сауналардын, чачтарачтардын кызмат көрсөтүүлөрү, транспорт төлөмдөрү, саламаттыкты сактоо, билим берүү жана коммуналдык кызмат көрсөтүүлөр.
- Узак мөөнөткө колдонулуучу товарлар – бул товарларды колдонуунун шарттуу наркынын эсеби (амортизация).

Жакырчылыктын деңгээлин баалоо үчүн 2013-жылдагы керектөө бааларынын орточо жылдык индексине индексирленген жакырчылыктын чеги тосмолук белги катары колдонулду. 2014-жылдагы жакырчылыктын жалпы чегинин нарктык чоңдугу калктын жан башына жылына 29825 сомду түздү, чектен ашкан жакырчылык - 17588 сом.

Айыл жергесинде жакырчылыктын деңгээли 2013-ж. 41,4 пайыздан 2014-ж. 32,6 пайызга чейин төмөндөдү, ал эми шаар жерлеринде – 28,5 пайыздан 26,9 пайызга чейин.

2014-жылы жакырчылыктын чегинде 1 млн. 801 миң адам жашады, анын ичинен 68,2 пайызын айыл жерлериндеги калктуу пункттардын жашоочулары түздү.

2014-жылдагы жакырчылыктын деңгээлинин мурунку жылга салыштырмалуу төмөндөшү Жалал-Абад облусунан башка Кыргыз Республикасынын бардык региондорунда байкалды. Жакырчылыктын өлкөнүн региондору боюнча жайымдуулугу бирдей эмес.

Жакырчылыктын деңгээлинин бир топ төмөндөшү Ысык-Көл (13,5 пайыздык пункт), Нарын (13,2 пайыздык пункт), Баткен (13,1 пайыздык пункт), Ош (11,7 пайыздык пункт) облустарында жана Ош ш. (7,5 пайыздык пункт) байкалды. Талас жана Чүй облустарында жакырчылык тиешелүүлүгүнө жараша 4,0 жана 2,0 пайыздык пунктка жана Бишкек шаарында 2,8 пайыздык пунктка төмөндөдү.

Жалпысынан Жалал-Абад облусу боюнча жакырчылык 46,4 пайызды түздү, бул 2013-ж. деңгээл менен дал келет, бирок облустардын шаар жерлеринде жакырчылык 8,1 пайыздык пунктка жогорулады, айыл жерлеринде 3,2 пайыздык пунктка төмөндөдү жана тиешелүүлүгүнө жараша 54,2 жана 43,3 пайызды түздү.

Калктын жашоо деңгээлинин негизги индикаторлору

6.1-график: Жакырчылыктын аймактар боюнча деңгээли

(пайыз менен)

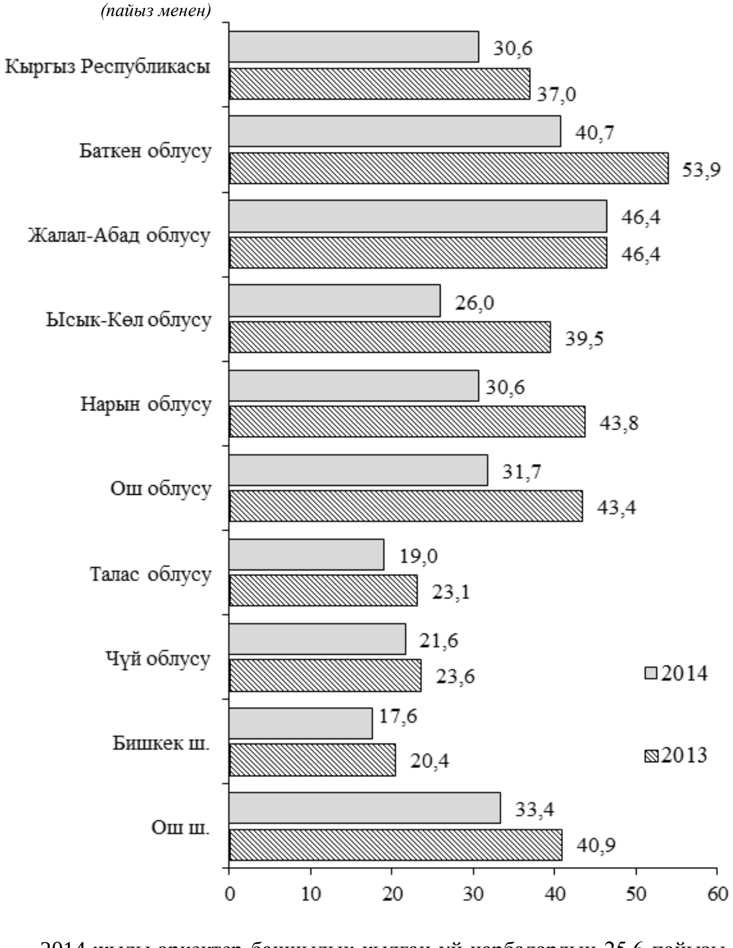

2014-жылы эркектер башчылык кылган үй чарбалардын 25,6 пайызы жана аялдар башчылык кылган үй чарбалардын 14,7 пайызы жакыр категорияга кирди.

Аялдар башчылык кылган үй чарбаларында жалпы жакырчылык менен чектен ашкан жакырчылыктын деңгээли эркектер башчылык кылган үй чарбаларына караганда төмөн.

6.1-таблица: Калктын жакырчылыгынын жыныстар боюнча деңгээли

(пайыз менен)

	2013			2014		
	бардыгы	**шаар**	**айыл**	**бардыгы**	**шаар**	**айыл**
Кыргыз Республикасы	**37,0**	**28,5**	**41,4**	**30,6**	**26,9**	**32,6**
аялдар	36,5	27,3	41,6	29,7	25,3	32,3
эркектер	37,5	30,0	41,1	31,5	28,7	33,0
Баткен облусу	53,9	39,6	58,2	40,7	24,6	47,5
аялдар	53,6	37,9	58,7	39,0	22,8	46,5
эркектер	54,1	41,4	57,8	42,4	26,7	48,5
Жалал-Абад облусу	46,4	46,0	46,5	46,4	54,2	43,3
аялдар	47,4	47,6	47,3	47,0	55,0	43,7
эркектер	45,5	44,4	45,7	45,8	53,2	42,9
Ысык-Көл облусу	39,5	18,5	47,7	26,0	15,9	30,0
аялдар	40,4	18,2	49,8	26,4	16,1	30,8
эркектер	38,5	18,9	45,6	25,7	15,7	29,2
Нарын облусу	43,8	42,5	44,0	30,6	26,4	31,2
аялдар	44,8	41,5	45,3	32,4	26,1	33,4
эркектер	42,7	43,5	42,5	28,6	26,8	28,9
Ош облусу	43,4	59,9	42,0	31,7	45,8	30,6
аялдар	42,7	61,3	41,1	30,5	47,6	29,0
эркектер	44,2	58,2	43,1	33,1	43,7	32,3
Талас облусу	23,1	6,4	25,8	19,0	10,7	20,4
аялдар	23,3	7,0	26,1	19,7	10,3	21,4
эркектер	22,8	5,7	25,5	18,4	11,1	19,5
Чүй облусу	23,6	12,0	26,2	21,6	18,6	22,2
аялдар	23,5	11,0	26,5	20,8	15,7	22,0
эркектер	23,7	13,3	25,8	22,4	22,3	22,5
Бишкек шаары	20,4	20,4	-	17,6	17,6	-
аялдар	18,4	18,4	-	15,8	15,8	-
эркектер	22,8	22,8	-	19,9	19,9	-
Ош шаары	40,9	40,9	-	33,4	33,4	-
аялдар	40,2	40,2	-	32,0	32,0	-
эркектер	41,6	41,6	-	35,0	35,0	-

6.2-график: 2014-жылдагы жакырчылыктын үй чарба башчысынын жынысы боюнча деңгээли

Үй чарба башчысы – эркек	Үй чарба башчысы – аял

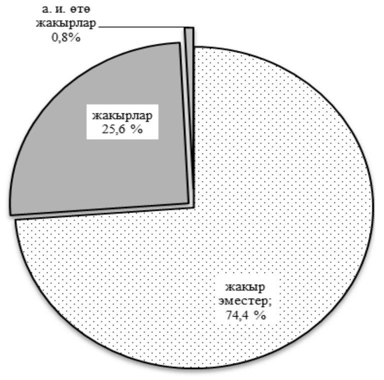

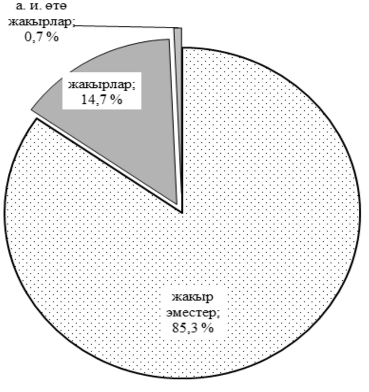

Аялдар менен эркектердин ортосундагы жакырчылыктын жалпы өлкө боюнча деңгээли ачык көрүнгөн диспропорцияга ээ эмес жана калктын жыныстык белги боюнча демографиялык түзүмүнө дал келет.

Жашоо минимуму – материалдык байгерликтин жана кызмат көрсөтүүлөрдүн минималдуу топтомунун нарктык баалоосу, ошондой эле нарктык чоңдугу боюнча минималдуу керектөө корзинасына тендештирилген, адамдын жашоо ишмердигин камсыздоо жана анын саламаттыгын сактоо үчүн зарыл болгон милдеттүү төлөмдөрдүн жана жыйымдардын (төгүмдөрдүн) суммасы.

Кыргыз Республикасынын Улуттук статистика комитети Кыргыз Республикасынын “Калктын негизги социалдык-демографиялык топтору үчүн жашоо минимумунун түзүмүн бекитүү тууралуу” 2009-жылдын 6-ноябрындагы №694 Мыйзамына ылайык ар бир квартал сайын жашоо минимумунун нарктык чоңдугу боюнча баалоону ишке ашырат.

Жашоо минимумунун түзүмүндө азык-түлүк товарларынын үлүшү 65 пайызды, азык-түлүктүк эмес товарлар – 16 пайызды, кызмат көрсөтүүлөр – 17 пайызды жана салыктар - 2 пайызды түздү. Азык-түлүк корзинасынын энергетикалык баалуулугу 2101 калл ды түздү, анын химиялык курамы 73 грамм белокту жана 71 грамм майды камтыйт.

6.2-таблица: Жашоо минимуму

(калктын жан башына орточо; айга сом менен)

	2010	2011	2012	2013	2014
Бардыгы	3 502,65	4 390,02	4 341,15	4 599,21	4 981,51
Эмгекке жөндөмдүү жаш курактагылар	3 905,44	4 920,71	4 850,32	5 139,72	5 563,16
анын ичинен:					
эркектер	3 992,56	5 048,46	4 965,39	5 271,56	5 708,91
аялдар	3 875,30	4 868,05	4 791,67	5 092,45	5 524,99
Пенсиялык жаш курактагылар	3 146,88	3 932,23	3 858,28	4 096,99	4 434,36
Балдар	2 985,31	3 708,79	3 697,79	3 912,33	4 244,30
анын ичинен жаш курак боюнча:					
0-7 жаш	2 661,50	3 278,86	3 292,28	3 475,35	3 764,55
7-14 жаш	3 097,42	3 867,65	3 844,39	4 068,81	4 412,12
14-17 жаш	3 362,62	4 198,87	4 156,62	4 412,98	4 804,49

6.3-таблица: 2014-жылдагы тамак-аш азыктарынын жакырчылыктын деңгээли жана жыныстар боюнча энергетикалык баалуулугу

	Бардыгы	анын ичинде	
		эркектер	аялдар
Тамак-аштын энергетикалык баалуулугу, ккал			
бардыгы	2 248	2 351	2 153
жакыр эместер	2 467	2 585	2 362
жакырлар	1 750	1 842	1 660
алардын ичинен өтө жакырлар	1 202	1 255	1 152
Белоктор, грамм			
бардыгы	61,0	63,8	58,4
жакыр эместер	67,5	70,8	64,6
жакырлар	46,1	48,5	43,7
алардын ичинен өтө жакырлар	30,2	31,3	29,2
Майлар, грамм			
бардыгы	62,3	64,9	59,9
жакыр эместер	69,4	72,4	66,7
жакырлар	46,2	48,7	43,8
алардын ичинен өтө жакырлар	30,0	31,5	28,6

Өтө жакыр үй чарбаларындагы эркектер менен аялдардын тамак-аштарынын энергетикалык баалуулугу орточо республикалык көрсөткүчкө караганда 1,9 эсе, жакыр эмес үй чарбаларына караганда 2,1 эсе төмөн.

6.4-таблица: 2014-жылдагы чоңдор үчүн дененин салмагынын жаш курак боюнча индекси

(пайыз менен)

	Салмактын жетишсиз-диги (ДСИ<18,5)	Нормалдуу салмак (18,5<= ДСИ<25)	Салмактын ашыкчалыгы (25<=ДСИ<30)	Семиздик (ДСИ>=30)
Жыныстар	**1,9**	**56,1**	**32,3**	**9,7**
анын ичинде жаш курак боюнча, жаш:				
18-29	4,2	80,9	13,4	1,5
30-39	1,5	58,4	33,9	6,3
40-49	1,2	46,5	38,8	13,4
Пенсиялык жаш куракка чейинкилер	0,7	37,7	44,7	16,9
Пенсионерлер	0,8	41,4	41,9	15,9
Аялдар	**2,7**	**55,9**	**30,2**	**11,1**
анын ичинде жаш курак боюнча, жаш:				
18-29	5,9	80,7	11,5	1,9
30-39	2,6	61,4	30,7	5,3
40-49	1,2	46,6	36,8	15,3
Пенсиялык жаш куракка чейинкилер	1,3	38,6	41,2	18,9
Пенсионерлер	1,1	39,1	40,5	19,3
Эркектер	**1,0**	**56,4**	**34,6**	**8,0**
анын ичинде жаш курак боюнча, жаш:				
18-29	2,3	81,1	15,5	1,1
30-39	0,2	55,1	37,3	7,4
40-49	1,2	46,4	41,0	11,3
Пенсиялык жаш куракка чейинкилер	0,2	36,8	47,9	15,1
Пенсионерлер	0,0	47,3	45,3	7,3

Семирүү чоңдордун арасында чала тоюуга караганда олуттуу көйгөй болуп саналат. 2014-жылы эркектердин 34,6 пайызында жана аялдардын 30,2 пайызында салмактын ашыкчалыгы белгиленди. Аялдардын 11,1 пайызы жана эркектердин 8,0 пайызы салмактын өтө ашыкчалыгына ээ. Ар түрдүү жаш курактык топтордун ортосунда ашыкча салмактагы калктын үлүшүндө олуттуу айырмачылыктар белгиленди. 40 жаштагы жана андан жогору жаштагы эркек жана аялдардын жарымында ашыкча салмак жана семиздик байкалат.

2014-жылдагы 18 жаштан жогору эркектердин 56,4 пайызында, аялдардын 55,9 пайызында нормалдуу салмак белгиленди.

6.5-таблица: Аялдар менен эркектердин экономикалык ишмердүүлүктүн түрлөрү боюнча орточо эмгек акылары

(2011- жана 2014-жылдын ноябрындагы ишканалардын жана мекемелердин бир жолку изилдөөсүнүн маалыматтары боюнча)

	Орточо эмгек акы, сом				Аялдардын эмгек акыларынын эркектердин эмгек акыларына катышы, пайыз менен	
	2011		2014			
	аял-дар	эркек-тер	аял-дар	эркек-тер	2011	2014
Бардыгы	**8 366**	**10 675**	**9 732**	**13 695**	**78,4**	**71,1**
Айыл чарбасы, токой чарбасы жана балык уулоочулук	4 549	4 562	6 193	6 074	99,7	101,9
Пайдалуу кендерди казуу	10 291	10 479	14 243	15 562	98,2	91,5
Иштетүү өнөр жайы	7 780	10 879	10 322	13 090	71,5	78,9
Электр энергия, газ, буу жана кондицияланган аба менен камсыздоо (жабдуу)	14 160	15 122	19 775	19 513	93,6	101,3
Суу менен жабдуу, тазалоо, калдыктарды иштетүү жана кайра пайдалануучу чийки затты алуу	7 098	8 512	8 753	12 182	83,4	71,9
Курулуш	7 462	9 693	8 990	11 811	77,0	76,1
Дүң жана чекенесоода, автомобилдерди жана мотоциклдерди оңдоо	10 848	13 252	13 767	17 201	81,9	80,0
Транспорт ишмердиги жана жүктөрдү сактоо	9 395	12 164	13 858	21 369	77,2	64,8
Мейманканалардын жана ресторандардын ишмердиги	7 487	10371	9 315	12 370	72,2	75,3
Маалымат жана байланыш	14 988	19 716	18 930	24 702	76,0	76,6
Финансылык ортомчулук жана камсыздандыруу	18 257	23 773	24 107	32 503	76,8	74,2
Кыймылсыз мүлк операциялары	6 003	7 571	9 734	10 498	79,3	92,7
Кесиптик, илимий жана техникалык ишмердик	10 690	15 827	13 570	19 123	67,5	71,0
Административдик жана көмөкчү ишмердик	6 067	7 583	9 015	11 181	80,0	80,6
Мамлекеттик башкаруу жана коргоо	6 572	9 049	11 765	14 003	72,6	84,0
Билим берүү	7 362	8 726	7 682	8 499	84,4	90,4
Саламаттыкты сактоо жана калкты социалдык жактан тейлөө	9 256	9 585	8 967	9 028	96,6	99,3
Искусство, көңүл ачуу жана эс алуу	6 351	7 747	7 697	8 975	82,0	85,8
Башка тейлөө ишмердиги	8 459	8 193	11 031	10 565	103,2	104,4

2014-жылы эркектердин орточо эмгек акысы аялдардын орточо эмгек акысынан 1,4 эсе өсүп, 13695 сомду түздү, ал эми аялдардын орточо эмгек акылары тескерисинче, 9732 сомду түздү. Орточо эмгек акы 2011-жылга салыштырмалуу аялдарда да, эркектерде да тиешелүүлүгүнө жараша 1,3 жана 1,2 эсе көбөйдү.

Эң жогорку эмгек акы финансы чөйрөсүндө иштеген эркектерде белгиленди – 32503 сом, бул эркектердин жалпы республика боюнча орточо эмгек акысынан 2,4 эсе жогору.

6.3-график: Аялдар менен эркектердин аймактар боюнча орточо эмгек акылары

(2014-жылдын ноябрындагы ишканалардын жана мекемелердин бир жолку изилдөөсүнүн маалыматтары боюнча)

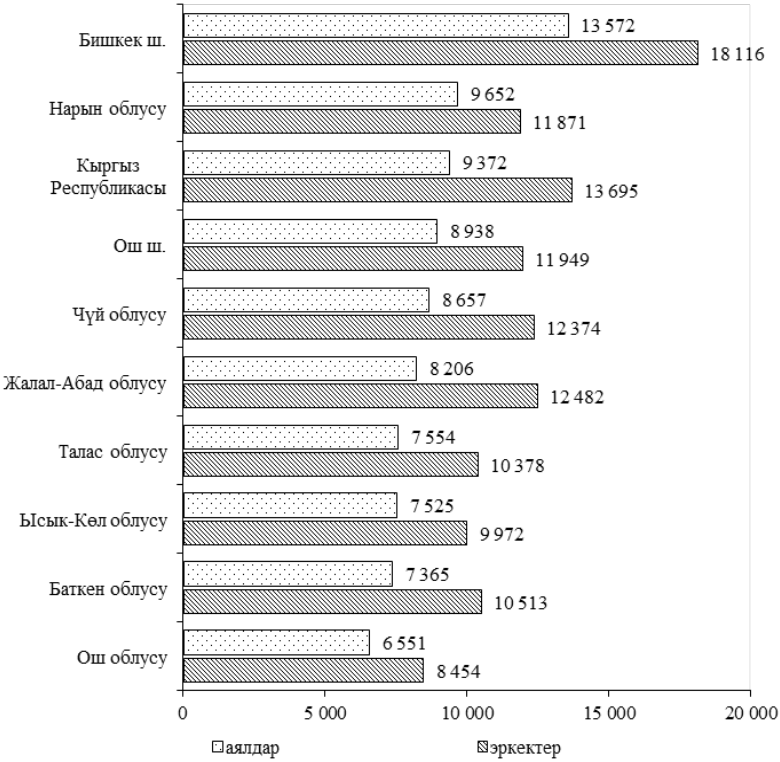

Жалал-Абад облусундагы эркектердин эмгек акылары аялдардын эмгек акысынан 1,5 эсеге, Баткен жана Чүй облустарындагы эркектердин эмгек акылары аялдардын эмгек акысынан 1,4 эсе көп болду. Эмгек акыдагы эң аз айырма – 23,0 жана 29,1 пайыз, бул Нарын жана Ош облустарында белгиленди. Аялдардын орточо республикалык деңгээлден жогорку эмгек акылары Бишкек шаарында белгиленди жана 13572 сомду түздү, ал эми эң төмөнкү эмгек акы Ош облусунда белгиленип, 6551 сомду түздү.

Улгайган жана эмгекке жөндөмсүз калкты социалдык коргоо

6.6-таблица: Пенсия алуучулардын саны жана дайындалган пенсиянын орточо өлчөмү

(жылдын аягына карата, КР Социалдык фондунун маалыматтары боюнча)

	2010	2011	2012	2013	2014
Пенсия алуучулардын саны, *миң адам*	**560**	**578**	**597**	**609**	**618**
анын ичинде:					
аялдар	364	361	369	394	403
эркектер	196	217	228	215	215
Дайындалган пенсиянын орточо өлчөмү, *сом*	**2 538,0**	**3 500,0**	**3 937,0**	**4 182,0**	**4 327,0**
анын ичинде:					
аялдар	2 429,0	3 368,0	3 791,0	4 055,0	4 222,0
эркектер	2 739,0	3 755,0	4 210,0	4 446,0	4 553,0

2014-жылдын аягына Кыргыз Республикасынын Социалдык фондунун пенсиялык органдарында каттоодо турган пенсия алуучулардын саны 618 миң адамды түздү жана бул көрсөткүч беш жылдын ичинде 10 пайызга жогорулады.

Кыргызстандын калкынын жалпы санындагы пенсионерлердин үлүшү акыркы беш жыл ичинде 11 пайызды түздү. Пенсионерлердин ичинен аялдар – 65 пайызды, эркектер 35 пайызды түзөт.

6.7-таблица: 2014-жылдагы аймактар боюнча пенсия алуучулардын саны жана дайындалган пенсиянын орточо өлчөмү

(жылдын аягына карата, КР Социалдык фондунун маалыматтары боюнча)

	Пенсия алуучулардын саны, адам		Пенсиянын орточо өлчөмү, сом	
	аялдар	эркектер	аялдар	эркектер
Кыргыз Республикасы	**403 181**	**214 836**	**4 222**	**4 553**
Баткен облусу	30 770	21 030	3 791	4 142
Жалал-Абад облусу	71 137	40 323	3 921	4 108
Ысык-Көл облусу	39 019	21 443	4 055	4 275
Нарын облусу	31 843	17 966	4 432	4 657
Ош облусу	78 708	44 836	3 916	4 023
Талас облусу	17 703	10 090	3 992	4 019
Чүй облусу	62 524	31 311	4 293	4 661
Бишкек шаары	56 561	20 677	5 335	6 461
Ош шаары	15 013	7 137	3 996	4 656

6.8-таблица: 2014-жылдагы мамлекеттик айлык жөлөкпулдарды алуучулардын аймактар боюнча саны

(жылдын аягына карата КР Социалдык өнүгүү министрлигинин маалыматтары боюнча)

	Социалдык жөлөкпулдарды алуучулардын саны, адам		Аз камсыз болгон балалуу үй-бүлөлөр үчүн берилүүчү айлык жөлөкпулдарды алуучулардын саны, адам	
	аялдар	эркектер	аялдар	эркектер
Кыргыз Республикасы	**39 914**	**37 656**	**165 120**	**145 597**
Баткен облусу	3 294	2 779	26 146	19 845
Жалал-Абад облусу	7 788	6 814	56 939	49 861
Ысык-Көл облусу	4 980	4 859	6 484	5 409
Нарын облусу	2 717	3 041	12 440	12 289
Ош облусу	6 602	6 365	52 136	47 874
Талас облусу	1 600	1 669	7 337	7 072
Чүй облусу	7 069	7 167	2 127	1 917
Бишкек шаары	3 611	3 582	1 094	1 104
Ош шаары	2 253	1 380	417	226

6.4-график: Жашоо минимуму менен пенсионерлердин пенсияларынын орточо өлчөмүнүн катышы

(сом)

2014-жылдын аягына дайындалган айлык пенсиянын орточо өлчөмү (компенсациялык төлөмдөрдүн эсеби менен) 4710 сомду же пенсионерлердин жашоо минимумунун 106 пайызын түздү. Акыркы бир нече жылдар ичинде аялдар менен эркектердин дайындалган айлык пенсияларынын орточо өлчөмүнүн ортосундагы айырма 4,4 пайыздык пунктка кыскарды. 2010-жылы аялдардын дайындалган айлык пенсиясынын орточо өлчөмү эркектердин дайындалган айлык пенсиясынын орточо өлчөмүнүн 88,7 пайызын түзгөн, ал эми 2014-жылы 92,7 пайызын түзгөн.

6.5-график: Мамлекеттик бюджеттен социалдык коргоолор үчүн кеткен чыгымдар

(ИДПга карата пайыз менен)

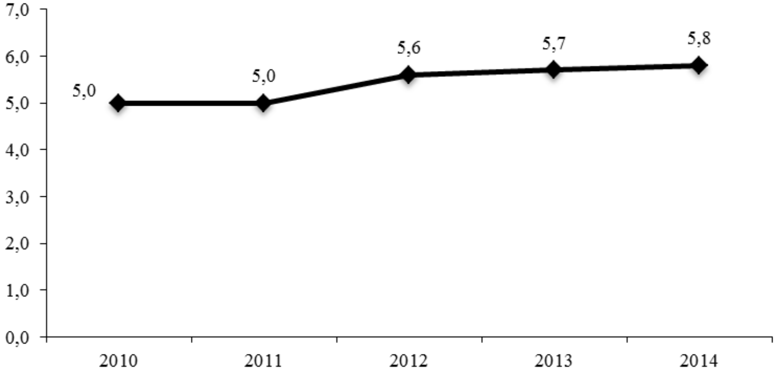

6.9-таблица: Калкты социалдык коргоо мекемелери

(2015-жылдын 1-январына карата)

	Үй-интернаттардын саны	Оруну	Жашагандардын саны, адам	анын ичинде	
				аялдар	эркектер
Үй-интернаттар – бардыгы	**15**	**2 854**	**2 343**	**1 155**	**1 188**
анын ичинде:					
Карылар жана майыптар (чоңдор) үчүн үй-интернаттар	11	2 290	1 915	961	954
Акылдык өсүүсү артта калган жана физикалык жетишсиздиги бар балдар үчүн балдар үй – интернаттары	4	564	428	194	234

Калкты чакан насыялоо

6.10-таблица: Чакан насыя алуучулардын аймактар жана жынысы боюнча саны

(адам)

	2010	2011	2012	2013	2014
Кыргыз Республикасы					
аялдар	129 039	149 404	147 526	167 096	165 817
эркектер	355 882	430 283	381 128	346 396	290 770
Баткен облусу					
аялдар	11 007	12 452	14 818	15 780	13 988
эркектер	22 428	30 560	29 521	25 296	18 920
Жалал-Абад облусу					
аялдар	22 411	26 479	21 462	25 842	27 254
эркектер	67 355	89 180	68 92	65 068	55 690
Ысык-Көл облусу					
аялдар	16 912	17 340	16 885	16 120	14 311
эркектер	65 881	69 017	53 408	41 810	32 704
Нарын облусу					
аялдар	8 781	11 507	12 608	13 095	10 867
эркектер	30 301	40 996	38 040	31 427	27 186
Ош облусу					
аялдар	18 084	20 983	24 559	28 451	30 309
эркектер	49 476	43 279	49 601	50 181	44 370
Талас облусу					
аялдар	10 135	11 838	10 648	11 451	10 138
эркектер	27 768	32 550	25 673	23 917	20 356
Чүй облусу					
аялдар	17 550	21 541	23 129	26 539	28 355
эркектер	48 398	65 062	59 053	55 141	44 361
Бишкек шаары					
аялдар	19 262	19 823	17 849	23 588	23 943
эркектер	33 691	38 449	42 889	41 657	36 768
Ош шаары					
аялдар	4 897	7 441	5 568	6 232	6 652
эркектер	10 584	21 190	14 017	11 899	10 415

7. УБАКЫТ БЮДЖЕТИ

Бул бөлүм 12 жана андан улуу жаштагы жактардын суткалык убакыт фондунун пайдаланышынын статистикасын мүнөздөгөн индикаторлорду камтыйт жана 2015-жылдагы Кыргыз Республикасынын Улуттук статистика комитети тарабынан жүргүзүлгөн тандалма изилдөөнүн жыйынтыгы боюнча даярдалды.

Убакыт бюджетин изилдөө мезгилдүү (5 жылда 1 жолу) жүргүзүлөт жана калктын өз убакыттарын кандайча бөлүштүрүшү, иш убактысынын үлүшүнүн кандай экендиги, убакыттын жумуш орунуна кайра жылууга, жумуш орунун даярдоого чыгымдары, жеке көмөкчү чарбада иштөө, убакыттын акы төлөнгөн жана төлөнбөгөн иштерге катышы жөнүндө маалыматтарды берет. Калктын бош убакыттары, эс алуунун кайсы түрүнө артыкчылык беришери, спортко, маектешүүгө бөлгөн убакыттары, жаштардын бош убактыларын кандайча өткөргөндүгү өзгөчө кызыгууну жаратат.

Ушул сыяктуу изилдөөлөрдү жүргүзүү аялдар менен эркектердин ишмердиктериндеги аймактар боюнча гендердик айырмачылыктарды талдоого мүмкүндүк түзөт.

Маалыматтар жашоо деңгээлине туруктуу изилдөө жүргүзүлүп турган 5014 үй чарбасынан жыйналды. Изилдөөнүн программасы менен каралган маалыматтар интервью алуучулар тарабынан үй чарбалардын 12 жана андан улуу жаштагы мүчөлөрүн сурамжылоо жолу менен жыйналып алынды. Ар бир үй чарбасын сурамжылоо аптанын бардык күндөрү пропорционалдуу болушу үчүн бир сутка ичинде жүргүзүлдү.

Респонденттердин жалпы саны 14066 адамды түздү, алар гендердик белгилер боюнча төмөнкүдөй бөлүштүрүлдү: 46,0 пайызы – эркектер жана 54,0 пайызы - аялдар.

Эркектер менен аялдардын убакыттын суткалык фондун пайдалануулары

Убакыт бюджетин изилдөө адамдын жашоосундагы жашоо деңгээлинин нарктык жана натуралдык көрсөткүчтөрүнүн жардамында изилдөөгө болбой турган ишмердигинин ар кандай түрлөрүнүн маанилүүлүгүн аныктоого мүмкүн болду. 2015-жылдагы аялдар менен эркектердин ортосундагы убакыттын суткалык фондун пайдалануунун салыштырма талдоосу ишмердиктин ар кандай түрлөрүнө кеткен чыгымдардын үлүшүнүн дифференциациясынын жана физиологиялык керектөөлөрдүн канааттандыруусунун болушу жөнүндө күбөлөндүрөт (7.1-таблица).

.1-таблица: 2015-жылдагы 12 жана андан улуу жаш курактагы адамдардын убакыттарынын суткалык фондунун чыгымынын жыныс жана жашаган жери боюнча түзүмү

	Эркектер			Аялдар		
	бардыгы	анын ичинде		бардыгы	анын ичинде	
		шаар	айыл		шаар	айыл
Убакыттын суткалык фонду, *суткадагы минуталар менен*	**1 440**	**1 440**	**1 440**	**1 440**	**1 440**	**1 440**
Иш убактысы	186	215	156	104	128	76
Ишке байланыштуу жумуштан тышкаркы убакыт	30	38	22	17	22	11
Үй чарбасын жүргүзүү	94	87	101	271	254	293
Окуу, квалификацияны жогорулатуу	50	46	55	42	40	45
Короодо, дачада, бакча участогунда иштөө	35	10	62	14	3	28
Балдарды тарбиялоо	8	8	8	17	17	17
Бош убакыт	371	374	369	313	315	311
Физиологиялык муктаждыкты канааттандыруу	652	652	651	652	655	648
Туугандарга, тааныштарга жардам берүү	9	7	11	5	4	6
Убакыттын жогоруда көрсөтүлбөгөн башка чыгымдары	5	4	5	4	3	6

Калктын убакытынын суткалык фондунун 45 пайыздан көбү *физиологиялык муктаждыктарды канааттандырууга* кетет: уйку, үйдө жана үйдөн сырткары тамактануу, өзүнө-өзү кам көрүү. Убакыттын бул чыгымдары эркектер менен аялдар үчүн жашаган жерине жараша болжолдуу түрдө бирдей жана суткасына орточо 11 саатты түзөт.

Эркектер *негизги ишинде* көбүрөөк (эркектердеги иш убактысы орточо 3 саат 6 минутаны түзөт, аялдардыкы 1 саат 44 минутаны түзөт) алектенишсе, аялдар убактысынын көпчүлүгүн үй жумуштарын аткарууга жана бала тарбиялоого кетиришет.

Кыргызстанда *үй эмгеги* көбүнчө аялдардын эмгеги болуп саналат жана аялдар үй жумуштарына өз убактысынын орточо 18,8 пайызын кетиришип, күн сайын суткасына орточо 4,2 саат бөлүшөт. Эркектерде бул чыгымдар 2,9 эсеге төмөн жана убакыттын суткалык фондунун 6,5 пайызын түзөт. Натыйжада аялдар эркектерге салыштырмалуу үй эмгегине дээрлик 3 эсе көп, бала тарбиялоого 2 эсе көп убакыт коротушат.

Эркектердин *бош убакыты* сутканын дээрлик төрттөн бирин түзөт, бул аялдарга караганда дээрлик бир саатка көп.

7.2-таблица: 2015-жылдагы иштегендердин убакыттарынын суткалык фондунун жашаган жери боюнча бөлүнүшү

	Эркектер			Аялдар		
	бардыгы	анын ичинде		бардыгы	анын ичинде	
		шаар	айыл		шаар	айыл
Убакыттын суткалык фонду, *суткадагы минуталар менен*	**1 440**	**1 440**	**1 440**	**1 440**	**1 440**	**1 440**
Иш убактысы	363	396	321	279	339	202
Ишке байланыштуу жумуштан тышкаркы убакыт	61	71	49	47	59	32
Үй чарбасын жүргүзүү	71	59	87	243	197	303
Окуу, квалификацияны жогорулатуу	3	2	5	4	4	5
Короодо, дачада, бакча участогунда иштөө	23	6	44	13	2	26
Балдарды тарбиялоо	9	9	9	15	14	16
Бош убакыт	281	273	290	209	196	226
Физиологиялык муктаждыкты канааттандыруу	619	617	622	624	625	623
Туугандарга, тааныштарга жардам берүү	6	3	9	3	2	5
Убакыттын жогоруда көрсөтүлбөгөн башка чыгымдары	4	3	5	3	2	3

Иштеген эркектердин *иш убактысы* орточо 6 саат 3минутаны түзөт жана иштеген аялдардын иш убактысынан 1,3 эсеге ашат.

Шаарда иштеген эркектердин иш убактысы 28 пайызды, айыл жеринде жалпы суткалык фонддун 22 пайызын, аялдарда тиешелүүлүгүнө жараша 24 жана 14 пайызды түзөрүн белгилей кетүү керек.

Үй чарбаларын жүргүзүүгө иштеген эркектер аптанын бир күнүндө орточо 1 сааттан бир аз көп убакыт сарпташат, ал эми иштеген аялдар 4 саат сарпташат. Айыл жерлеринде аялдар да, эркектер да шаар жеринин жашоочуларына салыштырмалуу үй эмгегине 1,5 эсеге көп убакыт кетиришет. Демек, айыл жеринде иштеген аялдар аптанын бир күнүндө орточо 5 саат, ал эми шаардагылар 3 саат 17 минута убакыт кетиришет. Ишмердиктин бул түрүндө иштеген эркектердеги убакыттын айырмалары анчалык чоӊ эмес жана айылдарда аптанын бир күнүнө орточо 1 саат 27 минутаны, шаарда 59 минутаны түзөт.

Ошондой эле аялдар жана эркектер тарабынан аткарылуучу үй чарбасын жүргүзүүгө кеткен убакыттын чыгымдары аткарылган иштердин түрлөрү боюнча олуттуу айырмалана тургандыгын белгилей кетүү керек.

7.3-таблица: 2015-жылдагы иштегендердин үй чарбасын жүргүзүүгө кетирген убакытынын чыгымдын түрү боюнча бөлүнүшү

	Эркектер			Аялдар		
	бардыгы	анын ичинде		бардыгы	анын ичинде	
		шаар	айыл		айыл	шаар
Үй чарбасын жүргүзүү, *суткадагы минуталар менен*	**71**	**59**	**87**	**243**	**197**	**303**
Товар сатып алуу жана кызмат	21	18	24	25	23	28
тамак-аш азыктарын сатып	12	12	13	17	16	17
азык-түлүк эмес товарларды	6	5	8	8	6	9
тиричилик кызмат	2	1	3	1	1	1
Үйдөгү ишке	51	41	63	218	173	275
тамак даярдоо	3	3	3	70	64	78
идиш жуу	1	1	1	26	22	31
кир жуу, үтүктөө	1	1	1	32	22	45
тигүү, токуу, кийим, бут кийимдерге камкордук	1	1	1	14	10	18
квартираны жыйноо	2	2	2	31	26	39
тиричилик шаймандарын, эмеректерди, турак үйлөрдү оңдоо, турак үйдүн	28	21	38	7	4	12
балдарга жана неберелерге	7	7	6	30	21	41
үй-бүлөнүн муктаж мүчөсүн	1	1	2	2	1	4
такталбаган үй жумуштарынын башка түрлөрү	7	5	9	5	3	7

Эркектер турмуш-тиричилик техникаларын, эмеректерди жана турак үйлөрдү оңдоо иштери менен (үй жумушуна кеткен убакытын 40 пайызга жакыны) көбүрөөк алектенишет жана тамак-аш азыктарын (17 пайыз) сатып алышат. Аялдардагы үй жумушу бир топ башкача жана ал жашаган жеринен, үй-бүлөнүн курамынан жана аялдардын ишинен көз каранды. Шаарда иштеген аялдар үй жумуштарына кеткен убакыттын 12 пайызга жакынын товар сатып алууга коротушат. Убактыларынын калган 88 пайызын үй жумуштарына кетиришет: тамак даярдоого (33 пайыз), идиш жууганга (11 пайыз), кир жууганга жана үтүктөөгө (11 пайыз), квартираны жыйноого (13 пайыз), балдарды жана неберелерди кароого (10 пайыз) кетиришет. Айыл жерлериндеги аялдардын убактыларынын 9 пайызы товар сатып алууга жана 91 пайызга жакыны үй жумуштарын жасоого, анын ичинде тамак даярдоого 26 пайызга жакыны, идиш жууганга 10 пайызы, кир жууганга жана үтүктөөгө 15 пайызы, квартираны жыйноого 13 пайызы, балдарды жана неберелерди кароого 14 пайызы кетет.

7.4-таблица: 2015-жылдагы 12 жана андан улуу жаштагы үй чарба мүчөлөрүнүн бош убакыттарын чыгымдын түрү жана жашаган жери боюнча бөлүштүрүшү

	Эркектер			Аялдар		
	бардыгы	анын ичинде		бардыгы	анын ичинде	
		шаар	айыл		шаар	айыл
Бош убакыт, *суткадагы минута менен*	**371**	**374**	**369**	**313**	**315**	**311**
Театр, музей, концерт, дискотекаларга баруу	3	3	3	2	2	1
Телеберүүлөрдү көрүү	180	186	174	154	161	146
Радио уктурууларды угуу	5	4	6	4	4	4
Гезит, журнал, адабиятттарды окуу	14	14	14	11	12	10
Хобби, оюн, компьютер	14	16	12	6	7	5
Спорт жана сейилдөө	23	24	21	14	16	11
Маектешүү	83	72	94	69	59	81
Эс алуунун башка түрлөрү	36	40	33	39	40	39
Эс алуучу жайга баруу жана кайтуу	2	2	2	1	2	1
Диний, саясий чогулуштар жана башкалар	9	9	9	10	11	9

Эркектердин *бош убакыттары* аялдарга караганда дээрлик бир саатка көп жана бул көрсөткүч аял жерине да, шаар жерине да мүнөздүү. Жогоруда белгилегендей, аялдар эркектерге караганда үй чарбасын жүргүзүүгө көп убакыт коротушат. Ошону үчүн аялдардын пайдалана турган жалгыз убакыт резервин үй жумушуна пайдаланышат да, эс алууга убакыттары аз калат.

Эркектер менен аялдар бош убактыларынын жарымына жакынын телеберүүлөрдү көрүүгө кетиришет. Эркектер телеберүүлөрдү суткасына орточо 3 саат көрсө, аялдар 2 саат 34 минута көрөт. Эркектер башка адамдар менен сүйлөшүүгө бир жарым саатка жакын убакыт бөлсө, аялдар бир сааттан көбүрөөк бөлөт. Ошону менен бирге айыл жеринде жашаган эркектер менен аялдар шаар жеринде жашаган эркектер менен аялдарга караганда 21-22 минута көп сүйлөшүшөт.

Эс алуунун активдүү түрү (спорт, сейилдөө) эркектерде жумасына 2 саат 40 минутага жакын убакытты түзсө, ал эми аялдар бир саатка аз убакыт бөлүшөт. шаар жерлеринде айыл жерлерине караганда бул убакыт дээрлик 1,5 эсе көп.

Эркектер менен аялдар бош убактыларынын төрт пайыздан азыраагын гезит, журнал же көркөм адабият окууга кетирет жана бир пайыздан азыраагын театрларга, музейлерге, концерттерге, дискотекаларга, спорттук жана башка көрүү иш-чараларына барууга бөлүшөт.

7.5-таблица: 2015-жылдагы 12 жана андан улуу жаштагылардын физиологиялык муктаждыктарды канааттандырууга кетирген убакыт чыгымдарынын чыгымдын түрү жана жашаган жери боюнча бөлүштүрүшү

	Эркектер			Аялдар		
	бардыгы	анын ичинде		бардыгы	анын ичинде	
		шаар	айыл		шаар	айыл
Физиологиялык муктаждыктарды канааттандыруу, *суткадагы минута менен*	**652**	**652**	**651**	**652**	**655**	**648**
Уйку	505	507	503	500	502	497
Өзүн-өзү кароо	28	29	27	34	35	32
Үйдө жана үйдөн сырткары	85	82	87	85	85	85
Мончолорго, чачтарачтарга, поликлиникааларга баруу	17	17	18	16	15	17
Башка муктаждыктар	17	17	16	17	18	17

Калк убакыттын суткалык фондунун 45 пайыздан ашыгын физиологиялык муктаждыктарды канааттандыруу үчүн пайдаланат. Эркектер менен аялдардын ортосундагы белгиленбеген айырмачылыктар – бул уйкунун жана үйдө жана үйдөн сырткары тамактануунун узактыгы. Эркектер менен аялдардын уйкуларынын узактыгы 8 сааттан ашык. Бул убакыт республиканын бардык аймактары боюнча бирдей. Эркектер менен аялдардын тамактанууга кеткен убакыттары суткасына 1 саат 23 минутаны түзөт.

8. КЫЛМЫШТУУЛУК

Бөлүм 2014-жылдагы аялдар менен эркектер тарабынан жасалган айрым кылмыштар, кылмыш жасаган адамдар жана кылмышы үчүн соттолгондор, жашы жетелек соттолгондор[1] жөнүндөгү маалыматтарды камтыйт.

Бөлүмдө Кыргыз Республикасынын Ички иштер министрлигинин жана Кыргыз Республикасынын Сот департаментинин маалыматтары пайдаланылды.

8.1-таблица: Кылмыш кылгандардын саны

(адам)

	2010	2011	2012	2013	2014
Бардыгы	**14 627**	**15 883**	**15 691**	**16 875**	**16 367**
анын ичинде					
жашы жетелектер	1 176	1 353	1 206	1 314	1021
аялдар	1 612	1 818	2 043	2 148	2 021
анын ичинде					
жашы жетелектер	109	105	114	98	108
эркектер	13 015	14 065	13 648	14 727	14 276
анын ичинде					
жашы жетелектер	1 067	1 248	1 092	1216	1 913

8.1-график: Кылмыш кылгандардын санынын өзгөрүү динамикасы

(2009=100)

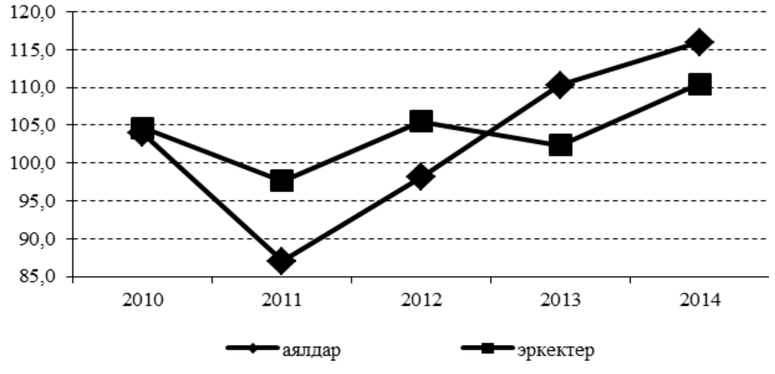

[1]Жашы жетелектер деп, кылмыш кылган убакта 14 жашка толгон, бирок 18 жашка толо элек жактар эсептелинет. Кыргыз Республикасында кылмыш жоопкерчилиги 16 жаштан башталат. Бир катар оор кылмыштар үчүн жашы жетелектер 14 жашынан тартып кылмыш жоопкерчилигине тартылышы мүмкүн.

8.2-таблица: 2014-жылдагы кылмыш кылгандардын жасалган кылмыштардын түрү боюнча саны

	Жыйынтыкка карата пайыз менен			Салыштырма салмак, пайыз менен	
	бардыгы	**аялдар**	**эркектер**	**аялдар**	**эркектер**
Бардыгы					
адам	16 367	2 091	14 276		
пайыз менен	100	100	100		
анын ичинде:					
өлтүрүү	2,0	1,9	2,0	12,0	88,0
ден соолукка атайылап зыян келтирүү	1,6	0,6	1,8	4,5	95,5
зордуктоо	1,9	0,0	2,2	0,0	100,0
уурдоо	20,9	22,6	20,6	13,9	86,1
тоноо	5,7	2,9	6,1	6,5	93,5
карактоо	2,8	1,0	3,1	4,3	95,7
алдамчылык	6,5	12,3	5,6	24,2	75,8
мал уурдоо	3,5	0,6	3,9	2,3	97,7
ишенип берилген мүлктү ыйгарып алуу же орунсуз	1,3	3,2	1,0	30,8	69,2
ээнбаштык	13,9	19,0	13,1	17,5	82,5
наркотикти мыйзамсыз жүгүртүү менен байланышкан кылмыштар	8,2	2,5	9,0	4,0	96,0
башкалар	31,7	33,4	31,5	13,5	86,5

8.3-таблица: Кылмыш кылган өспүрүмдөрдүн (14-17 жаш) иши боюнча бөлүнүшү[1]

(адам)

	2010	2011	2012	2013	2014
Кылмыш кылган өспүрүмдөрдүн бардыгы	**1 176**	**1 353**	**1 206**	**1 314**	**1 021**
анын ичинде:					
эркек балдар	1 067	1 248	1 092	1 216	913
кыздар	109	105	114	98	108
алардын ичинен иштери боюнча:					
окуучулар	487	513	415	449	388
КТОЖ (кесиптик-техникалык окуу жайлар) студенттери	21	28	12	17	14
Орто жана жогорку кесиптик окуу жайлардын студенттери	27	47	39	31	40
Окубагандар жана иштебегендер	530	585	604	650	480

[1] Кыргыз Республикасынын Ички иштер министрлигинин маалыматтары боюнча

Кылмыш кылган кыздардын жана жашы жетелек курактагы кыздардын саны азайды жана 2014-жылы 108 адамды түздү, 2010-жылы 109 адамды түзгөн. Кылмыш кылган жашы жетелектердин жалпы санында кыздардын үлүшү 10,6 пайызды түздү.

2014-жылы Кыргыз Республикасында 27,1 миң кылмыш катталган, алардын ичинен оор жана өзгөчө оор кылмыштардын үлүшү 15 пайызга жакынды түздү. 320 адам өлтүрүү, 1,3 миң тоноо, 380 карактап кол салуу, 334 зордуктоо жана 1,9 миң наркотик менен байланышкан кылмыштар катталды.

Кылмыш кылгандыгы ачылгандардын жалпы санында 48 пайыздан ашыгын 30 жашка чейинкилер, 6 пайызга жакынын жашы жетелектер түздү.

Кылмыш кылгандардын 7 пайызга жакыны жогорку билимге ээ жана 93 пайызынын толук жана толук эмес орто билими бар.

Кылмыш кылган кыздардын жана жашы жетелек курактагы кыздардын саны азайды жана 2014-жылы 108 адамды түздү, 2010-жылы 109 адамды түзгөн. Кылмыш кылган жашы жетелектердин жалпы санында кыздардын үлүшү 10,6 пайызды түздү.

8.4-таблица. Соттолгондордун саны

(адам)

	2010	2011	2012	2013	2014
Бардыгы	**8 524**	**9 199**	**8 206**	**7 517**	**7 327**
аялдар	1 004	969	895	875	914
эркектер	7 520	8 230	7 311	6 642	6 413

Кылмыш кылып соттолгондор соттун мыйзамдуу түрдө күнөөлүү деп тапкан өкүмү чыккан күндөн тартып, соттолгондугу тындырылган же алынган учурга чейин **соттолуучу** деп саналат.

8.2-график: Соттолгондордун санынын өзгөрүү динамикасы

(2009=100)

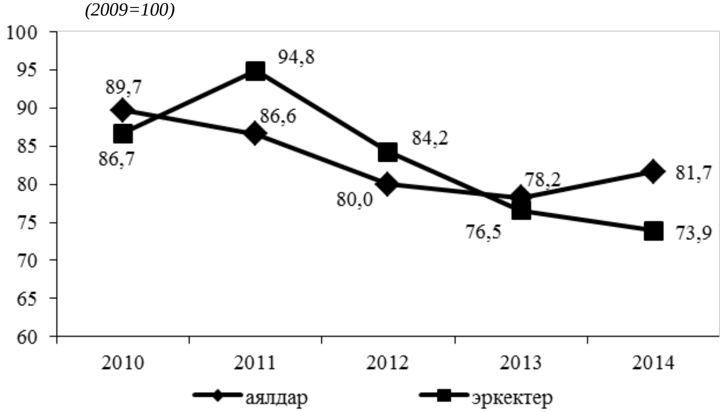

Аялдарга жана балдарга карата жасалган кылмыштар, үй-бүлө зомбулугу

8.5-таблица: Аялдарга жана өспүрүмдөргө карата жасалып каттоого алынган кылмыштардын саны

(ирет)

	Бардыгы		алардын ичинен			
			аялдарга карата		анын ичинде өспүрүмдөргө карата	
	2013	**2014**	**2013**	**2014**	**2013**	**2014**
Катталган кылмыштардын саны[1] - бардыгы	**27 217**	**27070**	**6 445**	**7 527**	**1 045**	**909**
анын ичинен оор жана өзгөчө оор[2]	3 748	4073	654	824	178	178
алардын жалпы санынын ичинен:						
инсанга карата кылмыштар - бардыгы	2 490	2 689	930	1 053	272	242
анын ичинен:						
өлтүрүүлөр	301	320	64	84	12	10
ден соолукка атайылап оор зыян келтирүү	252	268	41	30	15	8
уруп-согуу	9	10	7	7	2	2
зордуктоо	338	334	266	253	72	66
сексуалдык мүнөздөгү зомбулук аракеттер	38	35	8	18	19	17
ден соолукка атайылап жеңил зыян келтирүү	577	577	363	353	14	20
адам уурдоо	10	51	1	5	2	7
никеге турууга мажбурлоо	22	9	19	22	3	5
Менчикке карата кылмыштар	16 214	16 185	4 596	5 295	582	485
анын ичинен:						
уурдоо	9 975	9 029	2 988	3 548	267	220
тоноо	1 616	1 266	454	377	247	166
Коомдук коопсуздукка жана коомдук тартипке каршы кылмыштар	2 804	2 780	737	854	145	119
анын ичинен ээнбаштык	2 539	2 561	733	849	145	119
Калктын саламаттыгына жана коомдук адеп-ахлакка карата кылмыштар	1 966	2 030	8	6	3	6
Наркотик менен байланышкан кылмыштар	1 913	1 336	5	4	3	3

[1] Кыргыз Республикасынын Кылмыш-жаза кодексинин баптарына ылайык

[2] Төмөндөө Кыргыз Республикасынын кылмыш мыйзамдарынын гумандаштырылышы менен байланыштуу

8.6-таблица: Калктын кризистик борборлорго, аксакалдар сотторуна жана башка адистештирилген мекемелерге кайрылууларынын саны

(адам)

	Бар-дыгы	анын ичинде		алардын ичинен үй-бүлө (үй) зомбулугу көйгөйү боюнча кайрылгандар		
		аял-дар	эркек-тер	бар-дыгы	аял-дар	эркек-тер
2010-жылы кайрылгандардын саны	**15 763**	**11 751**	**4 012**	**8 674**	**7 308**	**1 366**
анын ичинен төмөнкүлөргө:						
аксакалдар сотуна	3 517	1 708	1 089	703	422	281
кризистик борборлорго (ассоциациялар)	9 330	7 567	1 763	7 740	6 707	1 033
кайрымдуулук, коомдук фонддорго	2 824	2 436	388	139	139	-
башкалар	92	40	52	92	40	52
2011-жылы кайрылгандардын саны	**13 496**	**9 491**	**4 005**	**8 906**	**7 188**	**1 718**
анын ичинен төмөнкүлөргө:						
аксакалдар сотуна	3 677	1 939	1 738	976	533	443
кризистик борборлорго (ассоциациялар)	9 014	7 019	1 995	7 842	6 578	1 264
кайрымдуулук, коомдук фонддорго	805	533	272	88	77	11
башкалар	-	-	-	-	-	-
2012-жылы кайрылгандардын саны	**11 457**	**7 704**	**3 753**	**6 882**	**5 378**	**1 504**
анын ичинен төмөнкүлөргө:						
аксакалдар сотуна	2 889	1 457	1 432	650	358	292
кризистик борборлорго (ассоциациялар)	8 018	5 941	2 077	6 050	4 877	1 173
кайрымдуулук, коомдук фонддорго	550	306	244	182	143	39
башкалар	-	-	-	-	-	-
2013-жылы кайрылгандардын саны	**14 979**	**9 951**	**5 028**	**9 180**	**7 373**	**1 807**
анын ичинен төмөнкүлөргө:						
аксакалдар сотуна	3 212	1 689	1 523	802	441	361
кризистик борборлорго (ассоциациялар)	11 399	8 099	3 300	8 378	6 932	1 446
кайрымдуулук, коомдук фонддорго	368	163	205	-	-	-
башкалар	-	-	-	-	-	-
2014-жылы кайрылгандардын саны	**19 500**	**10 667**	**8 833**	**8 285**	**6 599**	**1 686**
анын ичинен төмөнкүлөргө:						
аксакалдар сотуна	3 306	1 575	1 731	825	465	360
кризистик борборлорго (ассоциациялар)	15 396	8 499	6 897	7 030	5 704	1 326
кайрымдуулук, коомдук фонддорго	798	593	205	430	430	-
башкалар	-	-	-	-	-	-

8.7-таблица: 2014-жылдагы калкка социалдык-психологиялык жардам көрсөткөн кризистик борборлордун жана мекемелердин жумушчуларынын курамы

(адам)

	Бар-дыгы	анын ичинде		Жалпы санынын ичинен билими барлар			
		аял-дар	эркек-тер	жогорку билим-дүүлөр	бүтө элек жогорку	кесиптик орто билим	жалпы орто
Жумушчулардын саны	1 290	369	921	505	92	370	293
анын ичинде:							
психологдор	19	16	3	17	-	2	-
психотерапевттер	3	2	1	2	-	-	-
юристтер	22	11	11	19	1	1	-
социалдык кызматкерлер	52	38	14	38	-	8	3
орто медперсонал	7	7	-	1	-	5	1
ыктыярчылар	75	47	28	21	33	13	2

8.8-таблица: Калкка социалдык-психологиялык жардам көрсөткөн кризистик борборлорго жана мекемелерге кайрылгандардын жыныс жана жаш курагы боюнча саны

(адам)

	2010	2011	2012	2013	2014
Кайрылгандардын бардыгы	**15 763**	**13 496**	**11 457**	**14 979**	**19 500**
жаш курак боюнча, жаш					
14жашка чейин	42	215	223	158	152
14-17	902	516	460	601	455
18-34	4 832	4 015	3 296	4 351	3 735
35-39	4 238	2 591	2 489	3 308	2 687
40-49	2 993	2 767	2 532	2 537	2 734
50-59	1 792	1 949	1 541	1 226	1 670
60 жаш жана андан улуу	964	1 443	916	695	943
Аялдар	**11 751**	**9 491**	**7 704**	**9 951**	**10 667**
жаш курак боюнча, жаш					
14жашка чейин	31	144	149	108	105
14-17	589	357	341	447	348
18-34	3 827	3 237	2 299	3 485	2 917
35-39	3 310	1 722	1 727	2 527	2 037
40-49	2 130	1 737	1 641	1 754	1 843
50-59	1 211	1 310	963	795	1 129
60 жаш жана андан улуу	653	984	584	436	576

(8.8-таблицанын уландысы)

	2010	2011	2012	2013	2014
Эркектер	**4 012**	**4 005**	**3 753**	**5 028**	**8 833**
жаш курак боюнча, жаш					
14жашка чейин	11	71	74	50	47
14-17	313	159	119	154	107
18-34	1 005	778	997	866	818
35-39	928	869	762	781	650
40-49	863	1 030	891	783	891
50-59	581	639	578	431	541
60 жаш жана андан улуу	311	459	332	259	367
Алардын ичинен үй-бүлөдөгү зомбулуктан (үй зомбулугу) жабыр тартып кайрылгандардын саны	**8 674**	**8 906**	**6 882**	**9 180**	**8 285**
жаш курак боюнча, жаш					
14жашка чейин	1	129	123	82	97
14-17	537	378	371	492	396
18-34	3 064	3 001	2 198	3 637	3 076
35-39	2 117	1 494	1 414	2 260	1 769
40-49	1 584	1 746	1 436	1 552	1 695
50-59	860	1 134	740	738	804
60 жаш жана андан улуу	511	1 024	600	419	448
Аялдар	**7 308**	**7 188**	**5 378**	**7 373**	**6 599**
жаш курак боюнча, жаш					
14жашка чейин	1	102	93	70	78
14-17	440	300	295	372	313
18-34	2 671	2 668	1 913	3 071	2 526
35-39	1783	1 138	1 071	1 862	1 456
40-49	1 261	1 238	995	1 151	1 240
50-59	720	894	568	531	630
60 жаш жана андан улуу	432	848	443	316	356
Эркектер	**1 366**	**1 718**	**1 504**	**1 807**	**1 686**
жаш курак боюнча, жаш					
14жашка чейин	-	27	30	12	19
14-17	97	78	76	120	83
18-34	393	333	285	566	550
35-39	334	356	343	398	313
40-49	323	508	441	401	455
50-59	140	240	172	207	174
60 жаш жана андан улуу	79	176	157	103	92

8.9-таблица: Калкка социалдык-психологиялык жардам көрсөткөн кризистик борборлорго жана мекемелерге кайрылгандардын жыныс жана билим деңгээли боюнча саны

(адам)

	2010	2011	2012	2013	2014
Бардыгы	**15 763**	**13 496**	**11 457**	**12 876**	**12 376**
анын ичинде билими барлар:					
кесиптик жогорку	2 472	2 043	1 758	1 960	1 778
бүтө элек кесиптик жогорку	857	1 115	1 036	1 072	870
кесиптик орто	3 311	2 982	2 410	2 342	2 406
жалпы орто	6 823	5 655	4 649	5 302	5 628
толук эмес жалпы орто	1 773	1 265	1 251	1 703	1 548
билимсиздер	527	436	353	497	146
Аялдар	**11 751**	**9 491**	**7 704**	**9 552**	**8 955**
анын ичинде билими барлар:					
кесиптик жогорку	2 043	1 597	1 406	1 553	1 435
бүтө элек кесиптик жогорку	687	863	790	873	724
кесиптик орто	2 507	2 010	1 465	1 745	1 771
жалпы орто	4 851	3 920	2 903	3 657	3 787
толук эмес жалпы орто	1 233	793	898	1 332	1 160
билимсиздер	430	308	242	392	78
Эркектер	**4 012**	**4 005**	**3 753**	**3 324**	**3 421**
анын ичинде билими барлар:					
кесиптик жогорку	429	446	352	407	343
бүтө элек кесиптик жогорку	170	252	246	199	146
кесиптик орто	804	972	945	597	635
жалпы орто	1 972	1 735	1 746	1 645	1 841
толук эмес жалпы орто	540	472	353	371	388
билимсиздер	97	128	111	105	68

8.10-таблица: Калкка социалдык-психологиялык жардам көрсөткөн кризистик борборлорго жана мекемелерге кайрылгандардын социалдык макамы жана жыныс боюнча саны

(адам)

	2010	2011	2012	2013	2014
Бардыгы	**15 763**	**13 496**	**11 457**	**12 876**	**12 376**
анын ичинде ишинин түрү боюнча:					
иштегендер	4 176	3 649	2 990	4 727	4 089
окугандар	809	615	414	613	569
студенттер	639	808	310	504	375
пенсионерлер	1 148	1 680	1 158	872	1 486
майыптар	392	276	336	234	206
жумушсуздар	7 950	6 059	5 362	5 497	5 327
мигранттар	306	220	547	147	244
көчүп жүрүүчүлөр	343	189	340	282	80

(8.10 таблицанын уландысы)

	2010	2011	2012	2013	2014
Аялдар	**11 751**	**9 491**	**7 704**	**9 552**	**8 955**
анын ичинде ишинин түрү боюнча:					
иштегендер	2 842	2 416	2 024	3 497	2 952
окугандар	573	407	307	473	403
студенттер	509	723	267	450	330
пенсионерлер	838	1 193	733	580	1 065
майыптар	268	170	272	156	146
жумушсуздар	6 292	4 258	3 478	4 075	3 764
мигранттар	176	152	407	128	231
көчүп жүрүүчүлөр	253	172	216	193	64
Эркектер	**4 012**	**4 005**	**3 753**	**3 324**	**3 421**
анын ичинде ишинин түрү боюнча:					
иштегендер	1 334	1 233	966	1 230	1 137
окугандар	236	208	107	140	166
студенттер	130	85	43	54	45
пенсионерлер	310	487	425	292	421
майыптар	124	106	64	78	60
жумушсуздар	1 658	1 801	1 884	1 422	1 563
мигранттар	130	68	140	19	13
көчүп жүрүүчүлөр	90	17	124	89	16

8.11-таблица: Калкка социалдык-психологиялык жардам көрсөткөн кризистик борборлорго жана мекемелерге кайрылгандардын үй-бүлөлүк абалы жана жыныс боюнча саны

(адам)

	2010	2011	2012	2013	2014
Бардыгы	**15 721**	**13 281**	**11 234**	**12 719**	**12 224**
анын ичинде үй-бүлөлүк абала боюнча:					
расмий никеде турат	8 362	6 270	4 138	5 670	5 072
расмий эмес никеде турат	2 369	2 405	3 041	2 563	2 056
үйлөнбөгөн (күйөөгө тийбеген)	2 124	1 558	1 174	1 623	1 927
ажырашкан	1 962	1 953	2 046	1 949	2 274
жесир	904	1 095	835	914	895
Аялдар	**11 720**	**9 347**	**7 555**	**9 444**	**8 850**
анын ичинде үй-бүлөлүк абала боюнча:					
расмий никеде турат	6 242	4 383	2 710	4 119	3 427
расмий эмес никеде турат	1 821	1 635	1 962	1 947	1 582
үйлөнбөгөн (күйөөгө тийбеген)	1 403	1 072	840	1 248	1 519
ажырашкан	1 502	1 387	1 410	1 512	1 693
жесир	752	870	633	618	629
Эркектер	**4 001**	**3 934**	**3 679**	**3 275**	**3 374**
анын ичинде үй-бүлөлүк абала боюнча:					
расмий никеде турат	2 120	1 887	1 428	1 551	1 645
расмий эмес никеде турат	548	770	1 079	616	474
үйлөнбөгөн (күйөөгө тийбеген)	721	486	334	375	408
ажырашкан	460	566	636	437	581
жесир	152	225	202	296	266

8.12-таблица: Калкка социалдык-психологиялык жардам көрсөткөн кризистик борборлорго жана мекемелерге кайрылгандардын жасалган зомбулуктун формасы жана жыныс боюнча саны

(адам)

	2010	2011	2012	2013	2014
Бардыгы	**15 763**	**13 496**	**11 457**	**12 876**	**12 376**
анын ичинде зомбулуктун төмөнкү формаларынан жабыркагандар:					
физикалык	5 439	5 874	5 118	7 830	4 873
психологиялык	4 655	5 866	3 837	6 575	5 146
сексуалдык	247	227	91	215	131
социалдык-экономикалык	3 666	4 250	2416	2 134	2 741
социалдык-маданий	2 098	681	656	189	614
Аялдар	**11 751**	**9 491**	**7704**	**9 552**	**8 955**
анын ичинде зомбулуктун төмөнкү формаларынан жабыркагандар:					
физикалык	4 351	4 319	3202	6 215	3 374
психологиялык	3 235	4 606	2858	5 074	3 862
сексуалдык	247	226	88	208	130
социалдык-экономикалык	2 102	3 151	1737	1 372	1 804
социалдык-маданий	2 017	433	436	151	482
Эркектер	**4 012**	**4 005**	**3753**	**3 324**	**3 421**
анын ичинде зомбулуктун төмөнкү формаларынан жабыркагандар:					
физикалык	1 088	1 555	1916	1 615	1 499
психологиялык	1 420	1 260	979	1 501	1 284
сексуалдык	-	1	3	7	1
социалдык-экономикалык	1 564	1 099	679	762	937
социалдык-маданий	81	248	220	38	132
Үй-бүлөдөгү зомбулуктан жабыркап кайрылгандардын зомбулуктун формасы боюнча санынын ичинен:	**8 674**	**8 906**	**6 882**	**9 180**	**8 285**
анын ичинде зомбулуктун төмөнкү формаларынан жабыркагандар:					
физикалык	4 489	3 245	3 132	3 205	2 854
психологиялык	2 472	2 411	2 853	4 950	3 518
сексуалдык	200	83	91	110	124
социалдык-экономикалык	1 235	2 760	1 681	1 141	1 490
социалдык-маданий	307	628	624	189	375
Аялдар	**7 308**	**7 188**	**5 378**	**7 373**	**6 599**
анын ичинде зомбулуктун төмөнкү формаларынан жабыркагандар:					
физикалык	3 877	2 480	2 470	2 692	2 294
психологиялык	1 992	1 957	2 328	3 977	2 796
сексуалдык	200	83	88	103	123
социалдык-экономикалык	980	2 385	1 428	853	1 099
социалдык-маданий	272	391	415	151	346
Эркектер	**1 366**	**1 718**	**1 504**	**1 807**	**1 686**
анын ичинде зомбулуктун төмөнкү формаларынан жабыркагандар:					
физикалык	612	765	662	513	560
психологиялык	480	454	525	973	722
сексуалдык	-	-	3	7	1
социалдык-экономикалык	255	375	253	288	391
социалдык-маданий	35	237	209	38	29

8.13-таблица: Калкка социалдык-психологиялык жардам көрсөткөн кризистик борборлорго жана мекемелерге кайрылгандарга көрсөтүлгөн жардамдардын түрлөрү

(адам)

	2010	2011	2012	2013	2014
Бетме-бет жолугуп консультациялар берилди (юридикалык, медициналык, социалдык, психологиялык)					
аялдарга	6 588	8 648	5 103	8 997	6 868
эркектерге	2 593	2 810	2 758	4 129	2 701
Баш калка берилди					
аялдарга	677	444	468	483	329
эркектерге	363	254	51	256	69
Коргоо ордерин алууда жардам берилди					
аялдарга	102	34	52	162	83
эркектерге	31	8	8	20	65
Ишеним телефону аркылуу консультациялар берилди					
аялдарга	3 043	3 815	2 873	4 698	2 899
эркектерге	444	831	1 072	2 201	1 656
Укук коргоо органдарына документтерди тапшырууну даярдоого жардам көрсөтүлдү					
аялдарга	191	1 357	243	275	190
эркектерге	18	62	57	21	81
Кылмыш ишин козгоого жардам берилди					
аялдарга	41	95	62	69	293
эркектерге	1	4	30	14	91

8.14-таблица: Үй-бүлө зомбулугунун катталган фактыларынын саны жана алар боюнча иш-чараларды жүргүзүү

	2012	2013	2014
Үй-бүлө (үй) зомбулугунун фактылары катталды, учурлар	**2 580**	**2 542**	**3 126**
анын ичинде зомбулуктун түрү боюнча:			
физикалык	2 009	2 014	2 408
психологиялык	566	517	712
сексуалдык	5	11	6
Убактылуу коргоо ордерлери берилгендердин саны, бирдиктер	**2 415**	**2 327**	**2 619**
Үй-бүлө (үй) зомбулугунун натыйжасында кылмыш иши каралгандардын жана сотко жиберилгендердин саны			
Административдик жоопкерчиликке тартылгандардын саны, адам	**183**	**175**	**243**
анын ичинде беренелер боюнча:	**1 163**	**1 302**	**1 624**
үй-бүлө зомбулугу (66-3-берене)			
убактылуу коргоо ордерлеринин шарттарын аткарбагандык (66-4-берене)	583	674	944
соттук коргоо ордерлеринин шарттарын аткарбагандык (66-5-берене)	13	19	9
майда ээнбаштыктар (364-берене)	1	-	15
башкалар	455	399	491
Үй-бүлө (үй) зомбулугунун фактылары катталды, учурлар	111	210	165

Булак: КР ИИМ

8.15-таблица: Үй-бүлө зомбулугун жасагандардын (убактылуу коргоо ордерлери берилген) жыныс жана аймактар боюнча саны

(адам)

	2012		2013		2014	
	Аял-дар	Эркек-тер	Аял-дар	Эркек-тер	Аял-дар	Эркек-тер
Кыргыз Республикасы	**74**	**2 341**	**62**	**2 265**	**48**	**2 571**
Баткен облусу	10	151	10	149	4	87
Жалал-Абад облусу	2	178	4	176	9	375
Ысык-Көл облусу	-	133	-	183	2	239
Нарын облусу	2	133	1	128	3	153
Ош облусу	3	342	10	393	14	548
Талас облусу	4	148	2	118	1	127
Чүй облусу	8	464	12	415	7	403
Бишкек шаары	45	749	21	645	8	602
Ош шаары	-	43	2	58	-	37

Булак: КР ИИМ

8.16-таблица: Үй-бүлө зомбулугун жасагандардын (убактылуу коргоо ордерлери берилген) жыныс, жаш курак, билим деңгээли жана иштин түрлөрү боюнча бөлүнүшү

(адам)

	2013			2014		
	Бар-дыгы	Аял-дар	Эркек-тер	Бар-дыгы	Аял-дар	Эркек-тер
Үй-бүлө зомбулугун жасагандар, бардыгы	**2 327**	**62**	**2 265**	**2 619**	**48**	**2 571**
жаш курагы боюнча, жаш						
20га чейин	21	-	21	20	1	19
21-30	628	14	614	725	10	715
31-40	1 033	25	1 008	1 033	20	1 013
41-50	510	17	493	613	10	603
51 жаш жана андан улуу	135	6	129	228	7	221
билим деңгээли боюнча:						
жогорку кесиптик	158	1	157	176	-	176
бүтө элек жогорку кесиптик	98	1	97	156	3	153
орто кесиптик	508	20	488	415	7	408
жалпы орто	1 547	40	1 507	1 839	38	1 801
башкалар	16	-	16	33	-	33
ишинин түрү боюнча:						
иштейт	442	14	428	459	10	449
иштебейт	1 834	46	1 788	2 044	35	2 009
окугандар, студенттер	27	-	27	67	3	64
пенсионерлер	24	2	22	49	-	49
Анын ичинен кылмыш жоопкер-чилигине тартылды, бардыгы	**175**	**19**	**156**	**243**	**21**	**222**
жаш курак боюнча, жаш						
20га чейин	5	3	2	5	-	5
21-30	51	5	46	67	4	63
31-40	61	5	56	95	8	87
41-50	44	3	41	53	3	50
51 жаш жана андан улуу	14	3	11	23	6	17

(8.16-таблицанын уландысы)

	2013			2014		
	Бар-дыгы	Аял-дар	Эркек-тер	Бар-дыгы	Аял-дар	Эркек-тер
билим деңгээли боюнча:						
жогорку кесиптик	7	1	6	2	-	2
бүтө элек жогорку кесиптик	-	-	-	3		3
орто кесиптик	21	4	17	21	-	21
жалпы орто	136	14	122	217	21	196
башкалар	11	-	11	-	-	-
ишинин түрү боюнча:						
иштейт	6	-	6	8		8
иштебейт	167	18	149	227	19	208
окугандар, студенттер	-	-	-	1	-	1
пенсионерлер	2	1	1	7	2	5

Булак: КР ИИМ

8.17-таблица: Үй-бүлө зомбулугунан жабыркагандардын жыныс, жаш курак, билим деңгээли жана иштин түрү боюнча бөлүнүшү

(адам)

	2013			2014		
	Бар-дыгы	Аял-дар	Эркек-тер	Бар-дыгы	Аял-дар	Эркек-тер
Бардыгы	**2 339**	**2 269**	**70**	**2 629**	**2 521**	**98**
жаш курак боюнча, жаш						
18ге чейин (0-17)	10	6	4	15	6	9
18 - 20	63	61	2	85	77	8
21-30	678	670	8	837	825	12
31-40	957	943	14	904	892	12
41-50	463	440	23	482	458	24
51 жаш жана андан улуу	168	149	19	296	263	33
билим деңгээли боюнча:						
жогорку кесиптик	174	171	3	246	245	1
бүтө элек жогорку кесиптик	87	87	-	173	172	1
орто кесиптик	483	471	12	318	303	15
жалпы орто	1 588	1 536	52	1 839	1 764	75
башкалар	7	4	3	42	36	6
ишинин түрү боюнча:						
иштейт	383	375	8	464	461	3
иштебейт	1 810	1 758	52	1 916	1 854	62
окугандар, студенттер	61	60	1	95	84	11
пенсионерлер	85	76	9	143	121	22

Булак: КР ИИМ

8.18-таблица: Соттордун үй-бүлө зомбулугуна байланышкан административдик укук бузуулар жана кылмыш иштери боюнча иштери жөнүндө маалыматтар

(иштердин саны)

	2010	2011	2012	2013	2014
Үй-бүлө зомбулугу боюнча каралган административдик укук бузуулардын саны (административдик айып салынган)	**941**	**669**	**716**	**998**	**1 293**
анын ичинде беренелер боюнча:					
үй-бүлө зомбулугу (66-3-берене)	67	77	117	293	887
убактылуу коргоо ордеринин шарттарын аткарбагандык (66-4,5-берене)	15	12	11	7	3
ден соолукка атайылап жеңил зыян келтирүү (66-10-берене)	-	-	-	13	5
өлтүрүү менен коркутуу (66-11-берене)	-	-	-	-	2
майда ээнбаштык (364-берене)	858	549	572	638	348
багуучу укугун кыянаттык менен пайдалануу (66-берене)	-	-	-	47	48
мыйзамдуу тескемеге баш ийбөө (371-берене)	1	-	-	-	-
Үй-бүлө зомбулугу боюнча кылмыш иши каралгандар	**229**	**206**	**194**	**262**	**253**
анын ичинде КР КК боюнча:					
жашоого жана ден соолукка каршы кылмыштар	159	139	145	197	202
эркиндикке, ар-намыска жана кадыр-баркка каршы кылмыштар	1	-	-	2	-
жыныстык кол тийбестикке каршы кылмыштар	8	9	5	16	17
менчикке каршы кылмыштар	3	1	2	1	-
үй-бүлөгө жана жашы жетелектерге каршы кылмыштар	-	-	-	1	4
коомдук коопсуздукка каршы кылмыштар	57	57	41	45	30

Булак: Кыргыз Республикасынын Сот департаменти

8.19-таблица: Зомбулуктун түрү боюнча үй-бүлө зомбулугун жасоого сот тарабынан күнөлүү деп табылган жактар жөнүндө маалыматтар

(адам)

	2010	2011	2012	2013	2014
Үй-бүлө зомбулугун жасаган адамдардын саны	**1 117**	**779**	**810**	**1 140**	**1 423**
жасалган зомбулуктардын түрү, учурлар					
физикалык	769	434	537	751	747
психикалык	251	268	199	211	360
сексуалдык[2]	5	3	3	5	11
башкалар	92	74	71	173	305
Үй-бүлө зомбулугу жасалды:					
топ менен	5	4	5	1	2
жалгыз	554	404	423	532	664
алкоголдук мас абалда	893	568	612	888	1 226
наркотиктик мас абалда	-	6	-	28	1
турмуш-тирчиликтик себепте	226	80	94	116	266

Булак: Кыргыз Республикасынын Сот департаменти

8.20-таблица: Үй-бүлө зомбулугун жасоого сот тарабынан күнөлүү деп табылган жактардын жаш курак, билим деңгээли жана иштин түрү боюнча бөлүнүшү

(адам)

	2010	2011	2012	2013	2014
Бардыгы	**1 117**	**779**	**810**	**1 140**	**1 423**
жаш курак, жаш					
14-17	2	1	16	4	3
18-34	356	203	254	311	368
34-49	576	424	455	653	810
50 жаш жана андан улуу	183	151	85	172	242
билим деңгээли боюнча:					
жогорку кесиптик	29	18	16	45	53
бүтө элек жогорку кесиптик	18	-	5	4	1
орто кесиптик	160	52	51	51	56
жалпы орто	882	692	723	999	1 290
толук эмес жалпы орто	25	16	12	37	17
билимсиздер	3	1	3	4	6
иштин түрү боюнча:					
жумушчулар	85	31	32	68	75
кызматкерлер	7	4	-	4	1
кызматтык жактар	-	-	1	-	
мамкызматкерлер	-	6	1	1	1
аскер кызматкерлери	-	-	2	-	
окугандар	7	4	1	2	
иштебегендер	964	689	732	1 006	1 281
иштин башка түрлөрү	54	45	41	59	65

Булак: Кыргыз Республикасынын Сот департаменти

8.21-таблица: 2014-жылдагы үй-бүлө зомулугун жасагандыгы үчүн сот тарабынан күнөлүү деп табылгандардын жабыркагандар менен болгон тууганчылыгы жана аймактар боюнча бөлүнүшү

(адам)

	Жабыркаган адам менен тууганчылык байланышы						
	күйөөсү	аялы	атасы	энеси	уулу	кызы	башка туугандары
Кыргыз Республикасы	914	10	28	3	255	6	207
Баткен облусу	15	-	-	-	-	-	-
Жалал-Абад облусу	100	3	3	-	26	-	41
Ысык-Көл облусу	108	2	4	-	27	-	2
Нарын облусу	80	-	2	1	26	-	19
Ош облусу	101	-	3	1	33	-	39
Талас облусу	63	-	1	-	18	-	19
Чүй облусу	208	2	8	-	50	3	32
Бишкек шаары	235	2	7	1	75	3	55
Ош шаары	4	1	-	-	-	-	-

Булак: Кыргыз Республикасынын Сот департаменти

8.22-таблица: Соттордун үй зомбулугунан жабыркагандар жөнүндөгү зомбулуктун түрү, билим деңгээли жана иштин түрлөрү боюнча маалыматтары

(адам)

	2010	2011	2012	2013	2014
Үй-бүлө зомбулугунан жабыркагандардын саны	**1140**	**794**	**812**	**1140**	**1425**
анын ичинде зомбулуктун түрлөрү боюнча:					
физикалык	789	434	538	751	751
психологиялык	256	280	200	211	358
сексуалдык	4	3	3	6	11
башкалар	91	77	71	172	305
жаш курак боюнча, жаш:					
14жашка чейин	3	-	-	-	2
14-17	46	8	6	17	10
18-34	304	203	244	329	379
34-49	492	349	339	493	616
50 жаш жана андан улуу	295	234	223	301	418
билим деңгээли боюнча:					
жогорку кесиптик	41	31	34	50	93
бүтө элек жогорку кесиптик					
кесиптик	37	2	7	6	6
орто кесиптик	90	51	32	62	57
жалпы орто	928	689	718	972	1243
толук эмес жалпы орто	35	16	19	36	20
билимсиздер	9	5	2	14	6
иштин түрү боюнча:					
жумушчулар	95	23	21	59	86
кызматкерлер	12	10	4	10	10
кызматтык жактар	-	1	1	1	3
мамкызматкерлер	10	2	12	2	6
аскер кызматкерлери	-	1	-	-	-
окугандар	16	6	5	10	8
иштебегендер	869	633	716	949	1201
иштин башка түрлөрү	138	118	53	109	111

Булак: Кыргыз Республикасынын Сот департаменти

8.3-график: 2014-жылы жасалган үй-бүлө зомбулугунун түзүмү

(жалпы жыйынтыкка карата пайыз менен)

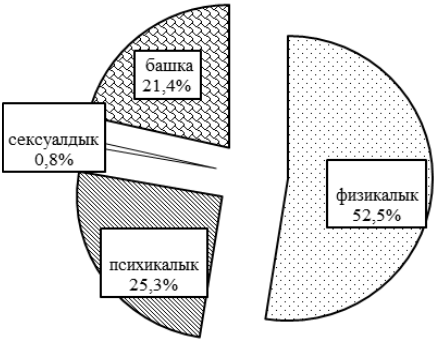

8.23-таблица: 2014-жылдагы үй-бүлөдөгү зомбулуктун натыйжасында жаралган оорулар (жаракаттар) боюнча дарылангандардын жыныс, жаш курак жана зомбулуктун түрлөрү боюнча бөлүнүшү

(адам)

	Бардыгы	анын ичинде жаш курактык топтордо, жаш							
		0-6	7-14	15-17	18-20	21-30	31-40	41-50	51 жана улуу
Дарылангандардын бардыгы	4310	26	148	273	644	1289	1048	564	318
анын ичинде үй-бүлөдөгү зомбулуктун натыйжасында, бардыгы	1141	17	29	35	214	389	266	130	61
физикалык	876	13	10	28	165	329	189	99	43
психологиялык	233	-	11	6	45	57	68	30	16
сексуалдык	17	4	8	1	3	-	-	-	1
Аялдар	1547	15	30	58	162	522	431	220	109
анын ичинде үй-бүлөдөгү зомбулуктун натыйжасында, бардыгы	731	10	12	23	105	238	200	102	41
физикалык	611	6	3	21	84	215	159	86	37
психологиялык	94	0	1	1	17	20	38	15	2
сексуалдык	17	4	8	1	3	-	-	-	1
Эркектер	2763	11	118	215	482	767	617	344	209
анын ичинде үй-бүлөдөгү зомбулуктун натыйжасында, бардыгы	410	7	17	12	109	151	66	28	20
физикалык	265	7	7	7	81	114	30	13	6
психологиялык	139	-	10	5	28	37	30	15	14
сексуалдык	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Булак: Кыргыз Республикасынын Саламаттык сактоо министрлиги

8.24-таблица: 2014-жылдагы үй-бүлөдөгү зомбулук фактысы боюнча соттук-медициналык экспертизага кайрылгандардын жыныс, жаш курак жана зомбулуктун түрү боюнча бөлүнүшү

(адам)

	Бардыгы	анын ичинде жаш курактык топтордо, жаш							
		0-6	7-14	15-17	18-20	21-30	31-40	41-50	51 жана улуу
Кайрылгандардын бардыгы	2914	30	109	117	237	875	723	441	382
анын ичинде үй-бүлөдөгү зомбулуктун натыйжасында	2753	30	109	111	237	875	708	439	244
физикалык	2570	22	82	78	198	837	687	426	240
психологиялык	-	-	-	-	-	-	-	-	-
сексуалдык	175	6	22	32	39	38	21	13	4
Аялдар	1988	17	55	78	169	643	532	332	162
анын ичинде үй-бүлөдөгү зомбулуктун натыйжасында	1815	12	32	46	130	605	512	320	158
физикалык	-	-	-	-	-	-	-	-	-
психологиялык	-	-	-	-	-	-	-	-	-
сексуалдык	166	4	18	31	39	38	20	12	4
Эркектер	765	13	54	33	68	232	176	107	82
анын ичинде үй-бүлөдөгү зомбулуктун натыйжасында	755	10	50	32	68	232	175	106	82
физикалык	-	-	-	-	-	-	-	-	-
психологиялык	9	2	4	1	-	-	1	1	-
сексуалдык	1	1	-	-	-	-	-	-	-

Булак: Кыргыз Республикасынын Саламаттык сактоо министрлиги

8.25-таблица: 2014-жылдагы үй-бүлөдөгү зомбулук фактысы боюнча фельдшердик-акушердик пунктка кайрылгандардын жыныс, жаш курак жана зомбулуктун түрү боюнча саны

(адам)

	Бар-дыгы	анын ичинде жаш курактык топтордо, жаш							
		0-6	7-14	15-17	18-20	21-30	31-40	41-50	51 жана улуу
Кайрылгандардын бардыгы	47	-	-	1	3	18	20	5	-
анын ичинде үй-бүлөдөгү зомбулуктун натыйжасында	40	-	-	-	3	16	16	5	-
физикалык	38	-	-	-	3	16	16	3	-
психологиялык	4	-	-	-	-	1	1	2	-
сексуалдык	1	-	-	1	-	-	-	-	-
Аялдар	42	-	-	1	3	15	19	4	-
анын ичинде үй-бүлөдөгү зомбулуктун натыйжасында	35	-	-	-	3	13	15	4	-
физикалык	34	-	-	-	3	13	15	3	-
психологиялык	3	-	-		-	1	1	1	-
сексуалдык	1	-	-	1	-	-	-	-	-
Эркектер	5	-	-	-	-	3	1	1	-
анын ичинде үй-бүлөдөгү зомбулуктун натыйжасында	5	-	-	-	-	3	1	1	-
физикалык	4	-	-	-	-	3	1	-	-
психологиялык	1	-	-	-	-	-	-	1	-
сексуалдык	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Булак: Кыргыз Республикасынын Саламаттык сактоо министрлиги.

8.26-таблица: 2014-жылдагы үй-бүлөдөгү зомбулук фактысы боюнча алгачкы медициналык жардамды көрсөтүүчү саламаттыкты сактоо уюмдарына жана ҮМБ алдын алуу жардамдарына кайрылгандардын жыныс, жаш курак жана зомбулуктун түрү боюнча саны

(адам)

	Бар-дыгы	анын ичинде жаш курактык топтордо, жаш							
		0-6	7-14	15-17	18-20	21-30	31-40	41-50	51 жана улуу
Кайрылгандардын бардыгы	905	11	32	87	189	240	202	91	53
анын ичинде үй-бүлөдөгү зомбулуктун натыйжасында	828	11	32	86	127	236	194	89	53
физикалык	705	3	19	68	105	211	175	82	42
психологиялык	93	8	12	14	13	18	16	7	5
сексуалдык	18	1	4	6	4	3	-	-	-
Аялдар	510	9	19	30	84	137	143	57	31
анын ичинде үй-бүлөдөгү зомбулуктун натыйжасында	495	9	19	30	76	133	140	57	31
физикалык	416	3	9	20	64	114	128	51	27
психологиялык	62	6	9	7	7	15	11	6	1
сексуалдык	11	-	1	3	3	3	1	-	-
Эркектер	395	2	13	57	105	103	59	34	22
анын ичинде үй-бүлөдөгү зомбулуктун натыйжасында	333	2	13	56	51	103	54	32	22
физикалык	289	-	10	48	41	97	47	31	15
психологиялык	31	2	3	7	6	3	5	1	4
сексуалдык	7	-	-	1	3	1	2	-	-

Булак: Кыргыз Республикасынын Саламаттык сактоо министрлиги.

8.27-таблица: 2014-жылдагы үй-бүлөдөгү зомбулук фактысы боюнча медициналык тез жардам станцияларына (бөлүмдөр, ооруканалар) кайрылгандардын жыныс, жаш курак жана зомбулуктун түрү боюнча саны
(адам)

	Бар-дыгы	анын ичинде жаш куррактык топтордо, жаш							
		0-6	7-14	15-17	18-20	21-30	31-40	41-50	51 жана улуу
Кайрылгандардын бардыгы	1 190	10	45	66	178	327	247	177	140
анын ичинде									
үй- бүлөдөгү зомбулуктун натыйжасында	896	10	32	48	125	238	188	140	115
физикалык	556	5	11	20	72	170	127	94	57
психологиялык	290	3	17	26	49	61	51	32	51
сексуалдык	16	-	3	2	4	4	1	-	2
көңүл буруусуз калтырылгандар	34	2	1	-	-	3	9	14	5
Аялдар	742	5	33	43	115	185	159	107	95
анын ичинде									
үй-бүлөдөгү зомбулуктун натыйжасында	570	5	27	33	84	132	122	86	81
физикалык	329	2	10	14	44	87	78	57	37
психологиялык	224	3	15	17	38	43	42	27	39
сексуалдык	9	-	1	2	2	1	1	0	2
көңүл буруусуз калтырылгандар	8	-	1	-	-	1	1	2	3
Эркектер	448	5	12	23	63	142	88	70	45
анын ичинде									
үй-бүлөдөгү зомбулуктун натыйжасында	326	5	5	15	41	106	66	54	34
физикалык	227	3	1	6	28	83	49	37	20
психологиялык	66	-	2	9	11	18	9	5	12
сексуалдык	7	-	2	-	2	3	-	-	-
көңүл буруусуз калтырылгандар	26	2	-	-		2	8	12	2

Булак: Кыргыз Республикасынын Саламаттык сактоо министрлиги.

МИҢ ЖЫЛДЫКТЫН ӨНҮКТҮРҮҮ МАКСАТТАРЫ

1-максат. Чектен ашкан жакырчылыкты кескин кыскартуу

1-милдет: Чектен ашкан жакырчылыктын деңгээлин эки эсе кыскартуу

1.1. Чектен ашкан жакырчылыктын деңгээли (калктын жакырчылыктын улуттук азык-түлүктүк төмөнкү чегин керектөөсү менен пайызы)

Жакырчылыктын деңгээлин баалоо үчүн тосмолук белги катары 2013-жылдагы керектөө бааларынын орточо жылдык индексине индексирленген жакырчылыктын чеги колдонулду. 2014-жылдагы жакырчылыктын жалпы чегинин нарктык чоңдугу калктын жан башына 29825 сомду, чектен ашкан жакырчылыктын нарктык чоңдугу – 17588 сомду түздү.

2014-жылы жакырчылыктын деңгээли жалпы республика боюнча 30,6 пайызды түздү жана мурунку жылга карата 6,4 пайыздык пунктка төмөндөдү. Ошону менен бирге айыл жериндеги жакырчылыктын деңгээли 2013-ж. 41,4 пайыздан 2014-ж. 32,6 пайызга чейин, ал эми шаар жеринде – 28,5 пайыздан 26,9 пайызга чейин төмөндөдү.

Чектен ашкан жакырчылыктын деңгээли 2014-жылга карата 1,5 пайыздык пунктка төмөндөп, 1,2 пайызды түздү.

Чектен ашкан жакырчылыктын аймактар боюнча деңгээли

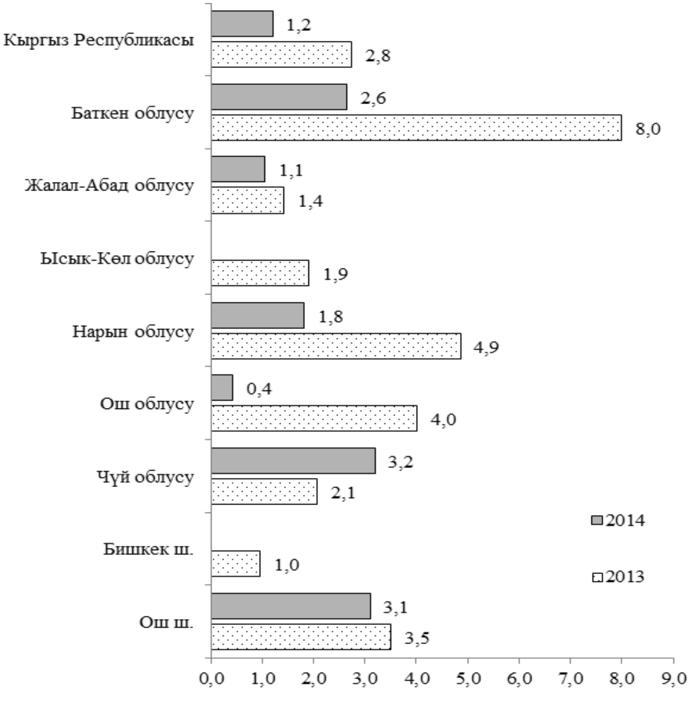

1.2. Жакырчылыктын үй чарба башчысынын жынысы боюнча деңгээли

1.3. Чектен ашкан жакырчылыктын толук жана толук эмес үй-бүлөлөрдүн арасындагы үй чарба башчыларынын жынысы боюнча деңгээли

2014-жылдагы жакырчылыктын толук жана толук эмес үй-бүлөлөрдүн арасындагы үй чарба башчыларынын жынысы боюнча деңгээли[1]

(пайыз менен)

	Бардыгы	анын ичинде	
		толук эмес үй-бүлө	толук үй-бүлө
Үй чарба башчысы - эркек			
жакыр эместер	74,5	81,4	70,0
жакырлар	25,5	18,6	30,0
алардын ичинен өтө жакырлар	0,8	0,6	1,0
Үй чарба башчысы - аял			
жакыр эместер	85,3	91,4	64,4
жакырлар	14,7	8,6	35,6
алардын ичинен өтө жакырлар	0,7	0,5	1,3

[1]Үй чарбалардын бюджеттеринин жана жумушчу күчүнүн интеграцияланган тандалма изилдөөсүнүн маалыматтары боюнча

1.4. Мамлекеттик жөлөкпулдарды алуучулардын санындагы аялдар менен эркектердин катышы

2015-жылдын 1-январына карата аз камсыз болгон балалуу үй-бүлөлөр үчүн берилүүчү айлык жөлөкпулдарды жана социалдык жөлөкпулдарды алуучулардын санындагы аялдар менен эркектердин бөлүнүшү

	Бардыгы, адам	салыштырма салмак, пайыз менен	
		аялдар	эркектер
Аз камсыз болгон балалуу үй-бүлөлөргө берилүүчү айлык жөлөкпулдарды алуучулар	**310 717**	**52,4**	**47,6**
анын ичинде			
3 жашка чейинки балдар	72 915	58,1	41,9
3 жаштан 18 жашка чейинки балдар	229 473	51,9	48,1
студенттер жана окуучулар	8 329	45,4	54,6
Социалдык жөлөкпулдарды алуучулар	**77 570**	**51,5**	**48,5**
анын ичинде:			
жалпы оорусу боюнча майыптар	5 912	51,7	48,3
Балачагынан майыптар	27 024	49,7	50,3
18 жашка чейинки майып балдар	27 450	50,2	49,8
багуучусу жок үчүн жөлөкпул алуучу балдар	15 175	52,4	47,6
улгайган жарандар	1 824	82,8	17,2
баатыр энелер	185	100,0	х

2-милдет: Иш менен толук жана өндүрүштүк камсыз кылуу жана бардыгы үчүн, анын ичинде аялдар жана жаштар үчүн татыктуу жумуш

1.5. Жумушчулардын санындагы эркектер менен аялдардын экономикада иштеген ишканалардын, экономикалык ишмердиктин түрү жана иштин макамы боюнча катышы Жумушсуздуктун деңгээли. Жаштардын арасындагы жумушсуздуктун деңгээли

1.01.2015-ж. карата иштеп жаткан чарбачылык жүргүзүүчү субъекттердин[1] жетекчилеринин аймактар боюнча саны

(адам)

	Аялдар	Эркектер	Салыштырма салмак, пайыз менен	
			аялдар	эркектер
Кыргыз Республикасы	**153 623**	**437 475**	26,0	74,0
Баткен облусу	8 901	45 586	16,3	83,7
Жалал-Абад облусу	23 929	91 537	20,7	79,3
Ысык-Көл облусу	14 949	39 866	27,3	72,7
Нарын облусу	12 034	37 211	24,4	75,6
Ош облусу	31 544	99 882	24,0	76,0
Талас облусу	6 854	23 540	22,6	77,4
Чүй облусу	36 916	72 099	33,9	66,1
Бишкек шаары	9 482	11 950	44,2	55,8
Ош шаары	9 014	15 804	36,3	63,7

[1] СББМРде катталгандардын ичинен.

Жумушчулардын санындагы аялдар менен эркектердин ишкананын тиби боюнча бөлүнүшү

(пайыз менен)

Жыл	Жыныс	Бардыгы	анын ичинде		
			чакан ишканалар	орто ишканалар	ири ишканалар
2000	аялдар	29,9	29,7	26,2	31,8
	эркектер	70,1	70,3	73,8	68,2
2010	аялдар	33,5	34,1	32,2	33,6
	эркектер	66,5	65,9	67,8	66,4
2011	аялдар	33,9	34,0	31,7	34,8
	эркектер	66,1	66,0	68,3	65,2
2012	аялдар	30,5	34,1	31,8	28,1
	эркектер	69,5	65,9	68,2	71,9
2013	аялдар	31,7	34,2	32,6	30,1
	эркектер	68,3	65,8	67,4	69,9
2014	аялдар	31,3	33,4	32,5	29,7
	эркектер	68,7	66,6	67,5	70,3

Расмий катталган жумушсуздуктун аймактар боюнча деңгээли

(КРнын Эмгек, миграция жана жаштар министрлигинин маалыматтары боюнча, пайыз менен)

	2000	2010	2011	2012	2013	2014
Кыргыз Республикасы	**3,0**	**2,6**	**2,5**	**2,4**	**2,4**	**2,3**
аялдар	3,6	3,3	3,1	3,0	3,0	2,9
эркектер	2,6	2,1	2,0	2,0	1,9	1,9
Баткен облусу	**3,0**	**3,1**	**3,1**	**3,1**	**3,0**	**3,3**
аялдар	2,4	2,7	2,6	2,6	2,5	3,5
эркектер	3,4	3,3	3,4	3,5	3,3	3,2
Жалал-Абад облусу	**3,3**	**2,9**	**2,5**	**2,6**	**2,6**	**2,8**
аялдар	4,1	3,9	3,5	3,5	3,5	3,8
эркектер	2,6	2,3	1,9	2,0	2,0	2,1
Ысык-Көл облусу	**2,8**	**2,4**	**2,3**	**2,0**	**2,3**	**2,3**
аялдар	3,5	3,2	3,1	2,8	3,3	3,2
эркектер	2,4	1,8	1,7	1,5	1,7	1,8
Нарын облусу	**6,8**	**7,0**	**6,8**	**6,9**	**7,4**	**7,0**
аялдар	6,4	10,3	9,9	10,5	12,7	13,5
эркектер	7,2	5,4	5,3	5,3	5,2	4,4
Ош облусу	**1,8**	**2,7**	**2,5**	**2,4**	**2,1**	**2,1**
аялдар	1,6	2,9	2,6	2,6	2,1	2,0
эркектер	2,0	2,5	2,4	2,4	2,0	2,2
Талас облусу	**2,4**	**2,1**	**2,1**	**2,0**	**1,9**	**1,7**
аялдар	3,0	3,4	3,5	2,8	2,8	2,3
эркектер	1,8	1,1	1,1	1,4	1,3	1,2
Чүй облусу	**3,4**	**1,6**	**1,6**	**1,5**	**1,6**	**1,5**
аялдар	4,8	2,5	2,3	2,1	2,4	2,3
эркектер	2,2	0,9	1,0	1,0	1,0	1,0
Бишкек шаары	**3,4**	**2,3**	**2,3**	**2,2**	**2,0**	**1,6**
аялдар	4,9	3,2	3,1	2,9	2,9	2,3
эркектер	2,2	1,5	1,6	1,5	1,2	1,1
Ош шаары[1]	**…**	**1,6**	**1,9**	**1,8**	**2,6**	**2,2**
аялдар	…	1,4	1,9	2,0	3,4	3,4
эркектер	…	1,7	1,8	1,7	2,1	1,7

[1]Ош шаары 2003-жылга чейин Ош облусунун курамына кирген.

Жалпы жумушсуздуктун деңгээли

(Үй чарбалардын бюджеттеринин жана жумушчу күчүнүн интеграцияланган тандалма изилдөөсүнүн маалыматтары боюнча, пайыз менен)

	2010	2011	2012	2013	2014
Кыргыз Республикасы	**8,6**	**8,5**	**8,4**	**8,3**	**8,0**
аялдар	9,9	9,9	9,5	9,7	9,5
эркектер	7,7	7,6	7,7	7,4	7,0
Баткен облусу	**10,6**	**10,6**	**10,8**	**12,7**	**12,6**
аялдар	15,8	14,0	14,1	18,4	18,7
эркектер	7,2	8,4	8,7	9,7	9,6
Жалал-Абад облусу	**7,8**	**8,2**	**8,4**	**8,2**	**7,6**
аялдар	8,9	9,4	9,0	10,3	10,0
эркектер	7,1	7,3	7,9	6,7	6,0
Ысык-Көл облусу	**10,2**	**9,7**	**9,6**	**9,5**	**9,3**
аялдар	10,1	10,8	8,9	9,4	10,1
эркектер	10,3	8,9	10,0	9,5	8,7
Нарын облусу	**10,3**	**10,3**	**10,2**	**9,1**	**9,7**
аялдар	14,7	14,7	16,3	14,2	15,4
эркектер	8,2	8,1	7,4	6,8	7,4
Ош облусу	**6,6**	**6,6**	**6,8**	**6,3**	**6,6**
аялдар	7,8	7,8	8,9	7,4	7,3
эркектер	5,9	5,8	5,5	5,6	6,0
Талас облусу	**5,1**	**5,0**	**4,1**	**3,7**	**3,9**
аялдар	5,2	5,9	4,1	4,8	6,5
эркектер	4,9	4,4	4,1	2,8	1,7
Чүй облусу	**10,2**	**9,9**	**9,9**	**9,7**	**8,9**
аялдар	11,4	10,5	9,1	10,8	9,6
эркектер	9,3	9,5	10,5	9,1	8,4
Бишкек шаары	**10,0**	**9,6**	**8,7**	**9,4**	**8,9**
аялдар	10,6	10,6	9,7	9,7	9,5
эркектер	9,5	8,7	7,8	9,3	8,4
Ош шаары[1]	**…**	**…**		**4,6**	**4,2**
аялдар	…	…		3,8	5,2
эркектер	…	…		5,0	3,8

[1]Ош шаары боюнча маалыматтар 2013-жылга чейин Ош облусуна кошулган.

15-28 жаш курактык топтогу[1] жалпы жумушсуздуктун деңгээли

(Үй чарбалардын бюджеттеринин жана жумушчу күчүнүн интеграцияланган тандалма изилдөөсүнүн маалыматтары боюнча, пайыз менен)

	2010	2011	2012	2013	2014
Кыргыз Республикасы	**14,1**	**14,0**	**14,5**	**11,8**	**12,2**
аялдар	17,1	17,1	16,7	14,9	15,3
эркектер	12,2	12,1	13,3	9,9	10,3
Баткен облусу	**13,9**	**14,7**	**15,0**	**15,5**	**16,5**
аялдар	20,0	18,3	19,5	22,2	25,9
эркектер	10,5	12,7	12,8	12,3	12,8
Жалал-Абад облусу	**13,2**	**11,7**	**11,7**	**11,1**	**11,9**
аялдар	16,3	15	13,7	13,8	14,2
эркектер	11,4	9,7	10,5	9,2	10,3
Ысык-Көл облусу	**21,7**	**19,1**	**20,0**	**13,7**	**13,4**
аялдар	22,0	22,6	23,4	14,2	15,1
эркектер	21,4	17,3	18,5	13,5	12,7
Нарын облусу	**20,0**	**19,7**	**21,5**	**16,5**	**15,3**
аялдар	34,4	32,6	37,3	25,8	30,8
эркектер	14,5	14,2	16,8	13,4	12,3
Ош облусу	**10,2**	**9,8**	**10,6**	**7,3**	**8,9**
аялдар	14,1	12,7	14,4	10,9	12,1
эркектер	7,9	8,1	8,5	4,7	6,5
Талас облусу	**11,1**	**12,3**	**10,6**	**7,2**	**6,7**
аялдар	11,5	14,6	10,6	8,8	10,8
эркектер	10,8	10,8	10,6	6,1	3,7
Чүй облусу	**14,1**	**15,9**	**17,8**	**17,2**	**16,6**
аялдар	16,5	16,8	15,2	21,1	19,9
эркектер	12,6	15,2	19,5	15,1	14,7
Бишкек шаары	**19,1**	**20,2**	**20,4**	**14,7**	**14,4**
аялдар	19,7	23,4	21,0	18,3	15,7
эркектер	18,6	17,9	19,9	12,2	13,4
Ош шаары[2]	**…**	**…**	**…**	**6,4**	**6,1**
аялдар	…	…	…	3,4	8,8
эркектер	…	…	…	7,5	5,6

[1] Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңеши тарабынан 2009-жылдын 25-июнунда КРнын "Мамлекеттик жаштар саясатынын негиздери тууралуу" Мыйзамы кабыл алынган, бул мыйзамга ылайык 14 жаштан 28 жашка чейин КРнын жарандары жана жарандыгы жок жактар жаш жарандар (жаштар) деп эсептелинет.

[2] Ош шаары боюнча маалыматтар 2013-жылга чейин Ош облусуна кошулган.

Аялдардын эмгек акыларынын эркектердин эмгек акыларына болгон катышы[1]

(пайыз менен)

	2000	2010	2011	2012	2013	2014
Кыргыз Республикасы	**67,6**	**63,6**	**78,4**	**74,3**	**73,3**	**71,1**
Баткен облусу	77,7	55,4	84,7	71,3	72,5	70,1
Жалал-Абад облусу	58,0	53,0	69,8	69,8	68,9	65,7
Ысык-Көл облусу	53,2	60,2	88,5	89,3	81,7	75,5
Нарын облусу	69,3	60,7	95,9	95,5	88,1	81,3
Ош облусу	78,9	66,2	88,4	76,6	77,6	77,5
Талас облусу	71,1	58,7	87,1	78,1	80,1	72,8
Чүй облусу	60,2	63,7	82,0	69,8	72,9	70,0
Бишкек шаары	68,5	73,4	76,5	76,5	74,8	74,9
Ош шаары	…	64,2	87,7	79,1	75,6	74,8

[1] 2000, 2005-2014-жж. ноябрындагы (сентябрындагы) ишканалардын жана мекемелердин бир жолку изилдөөсүнүн маалыматтары боюнча

Экономикада иштеген аялдар менен эркектердин экономикалык ишмердиктин түрү боюнча саны

(Үй чарбалардын бюджеттеринин жана жумушчу күчүнүн интеграцияланган тандалма изилдөөсүнүн маалыматтары боюнча)

	2012		2013		2014	
	аял-дар	эркек-тер	аял-дар	эркек-тер	аял-дар	эркек-тер
	Миң адам					
Экономикада иштейт	**935,4**	**1 351,0**	**900,8**	**1 362,2**	**938,6**	**1364,1**
анын ичинде:						
айыл чарбасы, токой чарбасы жана балык уулоочулук	276,8	411,2	296,6	420,1	323,5	403,8
пайдалуу кендерди казуу	0,7	12,2	2,1	7,7	1,4	7,7
иштетүү өндүрүшү	84,1	89,4	79,4	77,5	83,6	76,4
электр энергия, газ, буу жана кондицияланган аба менен камсыздоо (жабдуу)	4,9	29,5	3,5	26,4	4,3	26,6
суу менен жабдуу, тазалоо, калдыктарды иштетүү жана кайра пайдалануучу чийки затты алуу	3,8	12,6	4,4	11,5	6,6	10,0
курулуш	12,9	246,1	10,1	234,8	13,3	240,5
дүң жана чекене соода, автомобилдерди жана мотоциклдерди оңдоо	164,3	182,0	154,1	205,7	133,2	214,6
транспорт ишмердиги жана жүктөрдү сактоо	11,0	126,6	6,7	135,5	8,7	137,1
мейманканалардын жана ресторандардын ишмердиги	59,0	25,3	52,5	27,3	54,8	30,6
маалымат жана байланыш	11,8	15,1	6,3	19,3	8,6	18,0
финансылык ортомчулук жана камсыздандыруу	8,9	14,2	9,9	12,5	9,6	15,4
кыймылсыз мүлк операциялары	2,9	2,7	6,3	1,2	8,9	1,1
кесиптик, илимий жана техникалык ишмердик	6,0	12,7	6,0	10,2	6,6	10,0

таблицанын уландысы

	2012		2013		2014	
	аял-дар	эркек-тер	аял-дар	эркек-тер	аял-дар	эркек-тер
административдик жана көмөкчү ишмердик	6,7	12,8	2,6	14,0	5,0	13,8
мамлекеттик башкаруу	40,6	68,8	31,1	64,7	33,1	61,7
билим берүү	138,2	42,2	136,9	38,0	139,4	37,8
саламаттыкты сактоо жана калкты социалдык жактан тейлөө	72,2	11,9	68,3	11,9	66,7	13,4
жеке үй чарбаларынын ишмердиги	7,7	11,2	6,9	7,8	7,3	7,4
искусство, көңүл ачуу жана эс алуу	18,3	19,3	12,8	19,9	19,3	23,5
башка тейлөө ишмердиктери	4,5	4,3	4,3	16,0	4,7	14,3
экстерриториалдуу уюмдардын ишмердиги	0,2	0,8	-	0,1	-	0,2
Салыштырма салмак, пайыз менен						
Экономикада иштейт	**40,9**	**59,1**	**39,8**	**60,2**	**40,8**	**59,2**
анын ичинде:						
айыл чарбасы, токой чарбасы жана балык уулоочулук	40,2	59,8	41,4	58,6	44,5	55,5
пайдалуу кендерди казуу	5,4	94,6	21,7	78,3	15,7	84,3
иштетүү өндүрүшү	48,4	51,6	50,6	49,4	52,2	47,8
электр энергия, газ, буу жана кондицияланган аба менен камсыздоо (жабдуу)	14,3	85,7	11,7	88,3	13,9	86,1
суу менен жабдуу, тазалоо, калдыктарды иштетүү жана кайра пайдалануучу чийки затты алуу	23,2	76,8	27,8	72,2	39,7	60,3
курулуш	5,0	95,0	4,1	95,9	5,2	94,8
дүң жана чекене соода, автомобилдерди жана мотоциклдерди оңдоо	47,4	52,6	42,8	57,2	38,3	61,7
транспорт ишмердиги жана жүктөрдү сактоо	8,0	92,0	4,7	95,3	6,0	94,0
мейманканалардын жана ресторандардын ишмердиги	70,0	30,0	65,8	34,2	64,1	35,9
маалымат жана байланыш	43,9	56,1	24,6	75,4	32,3	67,7
финансылык ортомчулук жана камсыздандыруу	39,0	61,0	44,3	55,7	38,5	61,5
кыймылсыз мүлк операциялары	51,8	48,2	83,7	16,3	89,2	10,8
кесиптик, илимий жана техникалык ишмердик	32,1	67,9	37,3	62,7	39,8	60,2
административдик жана көмөкчү ишмердик	34,4	65,6	15,8	84,2	26,4	73,6
мамлекеттик башкаруу	37,1	62,9	32,4	67,6	34,9	65,1
билим берүү	76,6	23,4	78,3	21,7	78,6	21,4
саламаттыкты сактоо жана калкты социалдык жактан тейлөө	85,9	14,1	85,1	14,9	83,3	16,7
жеке үй чарбаларынын ишмердиги	40,7	59,3	47,1	52,9	49,5	50,5
искусство, көңүл ачуу жана эс алуу	48,7	51,3	39,1	60,9	45,0	55,0
башка тейлөө ишмердиктери	51,7	48,3	21,3	78,7	24,7	75,3
экстерриториалдуу уюмдардын ишмердиги	20,0	80,0	-	100,0	-	100,0

Иштеген калктын иштин макамы жана жынысы боюнча бөлүнүшү

(Үй чарбалардын бюджеттеринин жана жумушчу күчүнүн интеграцияланган тандалма изилдөөсүнүн маалыматтары боюнча)

	2012		2013		2014	
	аял-дар	эркек-тер	аял-дар	эркек-тер	аял-дар	эркек-тер
Миң адам						
Бардыгы	**935,4**	**1 351,0**	**900,8**	**1 362,2**	**938,6**	**1 364,1**
Жалданма жумушчулар - бардыгы	550,3	758,5	494,7	697,6	513,2	703,7
анын ичинде:						
ишканаларда, мекемелерде, уюмдарда	358,1	354,9	327,2	328,1	340,8	332,0
айрым жарандарда	192,2	404,0	167,5	369,4	172,4	370,8
Жалданма эмес жумушчулар - бардыгы	385,2	592,5	406,1	664,6	425,4	660,4
анын ичинде:						
иш берүүчүлөр	4,9	13,4	8,5	21,9	8,2	24,9
өз алдынча иштегендер	160,5	433,6	151,9	503,0	153,3	496,4
өндүрүштүк кооперативдердин мүчөлөрү	4,4	9,3	1,0	6,4	0,8	7,3
акы төлөнбөгөн үй-бүлө жумушчулары	135,9	77,5	189,8	97,0	194,3	88,0
жеке көмөкчү чарбаларда иштегендер	79,4	58,8	54,9	36,4	68,8	43,8
Салыштырма салмак, пайыз менен						
Бардыгы	**40,9**	**59,1**	**39,8**	**60,2**	**40,8**	**59,2**
Жалданма жумушчулар - бардыгы	42,0	58,0	41,5	58,5	42,2	57,8
анын ичинде:						
ишканаларда, мекемелерде, уюмдарда	50,2	49,8	49,9	50,1	50,6	49,4
айрым жарандарда	32,2	67,8	31,2	68,8	31,7	68,3
Жалданма эмес жумушчулар - бардыгы	39,4	60,6	37,9	62,1	39,2	60,8
анын ичинде:						
иш берүүчүлөр	26,8	73,2	28,0	72,0	24,8	75,2
өз алдынча иштегендер	27,0	73,0	23,2	76,8	23,6	76,4
өндүрүштүк кооперативдердин мүчөлөрү	32,1	67,9	13,0	87,0	9,8	90,2
акы төлөнбөгөн үй-бүлө жумушчулары	63,7	36,3	66,2	33,8	68,8	31,2
жеке көмөкчү чарбаларда	57,2	42,8	60,1	39,9	61,1	38,9

Аялдардын жана эркектердин иштеринин экономикалык ишмердиктин түрү боюнча бөлүнүшү алардын ар түрдүү физиологиялык мүмкүнчүлүктөрүн шарттаган жана салттарды түзгөн олуттуу айырмачылыктарга ээ.

2014-жылы иштеген калктын арасындагы аялдардын үлүшү кызмат көрсөтүү секторунда, өзгөчө саламаттыкты сактоо жана калкты социалдык жактан тейлөө (83 пайыз), билим берүү (79 пайыз), мейманканалардын жана ресторандардын ишмердиги (64 пайыз) сыяктуу ишмердиктин түрлөрүндө эң көп болду.

Эркектердин жогорку салыштырма салмагы өндүрүштүк чөйрө тармактарында түзүлдү: курулушта (95 пайыз), транспорт ишмердиги жана жүктөрдү сактоодо (94 пайыз), электр энергия, газ, буу жана кондицияланган аба менен камсыздоодо (жабдуу) (86 пайыз), пайдалуу кендерди казууда (84 пайыз).

2014-жылы иштеген калктын иштин макамы боюнча бөлүнүшү өндүрүштүк кооперативдердеги эркектердин үлүшү мурунку жылга салыштырмалуу жогорулап, 87 пайызды (2013-ж. - 87 пайыз) түзгөндүгүн көрсөтөт. Ал эми акы төлөнбөгөн үй-бүлө жумушчулардын арасындагы эркектердин үлүшү тескерисинче, азайган

1.6. Күнүнө 1 доллардан аз кирешеси бар калктын үлүшү

Күнүнө 1 доллардан аз кирешеси бар калктын үлүшү [1,2]
(*калктын бардыгына пайыз менен)*

	2000	2005	2010	2011	2012	2013
Кыргыз Республикасы	**0,27**	**0,39**	**0,28[2]**	**0,01[2]**	**0,28**	**0,34**
Баткен облусу	0,55	0,61	0,21	0,00	0,00	0,00
Жалал-Абад облусу	0,00	0,67	0,22	0,00	0,61	0,00
Ысык-Көл облусу	0,98	0,04	0,11	0,00	0,00	0,00
Нарын облусу	2,31	1,39	3,46	0,31	0,00	0,84
Ош облусу	0,00	0,32	0,09	0,00	0,00	0,00
Талас облусу	0,52	1,33	0,00	0,00	0,00	0,00
Чүй облусу	0,00	0,06	0,16	0,00	1,09	0,36
Бишкек шаары	0,00	0,00	0,00	0,00	0,03	1,55

[1] Сатып алуу жөндөмдүүлүгүнүн (САЖ) паритети боюнча саналат.
[2] 2003-ж. чейин – үй чарбалардын бюджеттеринин тандалма изилдөөсүнүн жыйынтыктары боюнча, 2003-ж. тартып - үй чарбалардын бюджеттеринин жана жумушчу күчүнүн интеграцияланган тандалма изилдөөсүнүн маалыматтары боюнча.
САЖ – Дүйнөлүк Банктын маалыматтары боюнча (Дүйнөлүк Банктын 2010-ж. берки САЖ боюнча 1.25$).

1.7. Жакырчылыктын бөлүнүшүнүн коэффициенти (жакырчылыктын тереңдигинин индекси)

Калктын байгерчилигин толугураак талдоо үчүн **жакырчылыктын тереңдик индекси** (кирешенин дефицити же керектөөнүн дефицити) эсептелинет. Бул көрсөткүч жакырчылыктын чеги менен калктын жакыр катмарынын анык керектөөлөрүнүн ортосундагы аралыкты өлчөйт жана бардык жакыр калкты жакырчылык абалынан алып чыгуу үчүн керек болгон каражаттардын көлөмүн көрсөтөт.

Жакырчылыктын курчтук индекси жакыр калктын арасындагы дифференциациянын баскычын мүнөздөйт. Индекс канчалык төмөн болсо, жакырчылык шарттарында жашаган калктын үлүшү да, жакыр калктын арасындагы теңсиздик да төмөн болот.

Жакырчылыктын курчтук индекси 2013-жылга салыштырмалуу 1,6 пайыздык пунктка төмөндөп, 5,4 пайызды түздү, ал эми жакырчылыктын курчтугу 0,6 пайыздык пунктка төмөндөп, 1,4 пайызды түздү.

Жакырчылыктын тереңдик жана курчтук көрсөткүчтөрүнүн өзгөрүшү[1]
(пайыз менен)

Жылдар	Жакырчылыктын	Жакырчылыктын курчтугу
2000	21,6	8,8
2010	7,5	2,5
2011	7,5	2,2
2012	7,7	2,4
2013	7,0	2,0
2014	5,4	1,4

[1]2003-ж. чейин – үй чарбалардын бюджеттеринин тандалма изилдөөсүнүн жыйынтыктары боюнча, 2003-ж. тартып - үй чарбалардын бюджеттеринин жана жумушчу күчүнүн интеграцияланган тандалма изилдөөсүнүн маалыматтары боюнча

1.8. Эң төмөн камсыздалган квинтилдин калктын кирешесиндеги үлүшү

Акча кирешелеринин жалпы көлөмүнүн калктын 20 пайыздык (квинтилдик) топтор боюнча бир катар жылдар аралыгына бөлүнүшү бардык акчалай кирешелердин жарымына жакыны чогулган эң чоң кирешедеги топтордун пайдасына салынат. 2014-жылы эң төмөн камсыз болгон квинтилдердин калктын кирешесинин жалпы көлөмүндөгү кирешелеринин үлүшү 5,2 пайызды түздү, бул 2012-ж. деңгээлге дал келет. Төмөнкү квинтилдик топтогу кирешенин үлүшүнүн азаюусунун беш жылдык тенденциясынан кийин 2014-ж. жакыр квинтилдин кирешелеринин 0,8 пайыздык пунктка өсүшү белгиленди, бул калктын кирешесин бөлүштүрүүдөгү теңсиздиктин өсүшүн мүнөздөйт.

Эң төмөн камсыздалган квинтилдин калктын кирешесиндеги үлүшү
(пайыз менен)

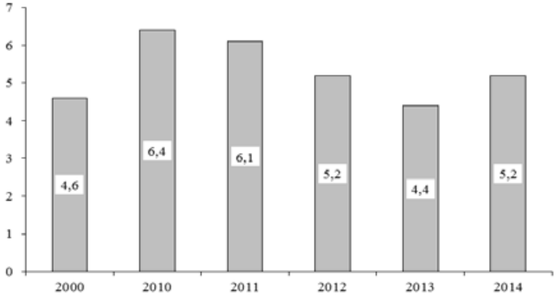

3-милдет: Чала тоюудан жабыркаган калктын үлүшүн эки эсе кыскартуу

1.9. 1-6 жаштагы жетишсиз салмактагы балдардын үлүшү

1-6 жаштагы жетишсиз салмактагы балдардын үлүшү[1]
(пайыз менен)

	2000	2010	2011	2012	2013	2014
Кыргыз Республикасы	**6,6**	**7,4**	**6,9**	**7,2**	**8,7**	**7,3**
эркек балдар	6,3	8,3	6,7	6,3	7,7	6,5
кыздар	6,9	6,4	7,2	8,2	9,8	8,1
Баткен облусу	4,2	2,3	3,7	4,2	9,8	12,5
Жалал-Абад облусу	6,9	2,1	6,1	11,5	7,8	4,7
Ысык-Көл облусу	4,4	9,1	6,8	6,2	14,5	9,2
Нарын облусу	3,1	16,9	14,7	14,0	15,2	10,2
Ош облусу	5,2	12,1	5,5	7,1	5,2	2,8
Талас облусу	4,0	10,1	4,1	1,6	2,0	2,3
Чүй облусу	9,6	9,4	14,8	4,3	11,1	9,7
Бишкек шаары	12,7	1,1	2,2	6,5	6,1	3,7
Ош шаары	…	…	…	…	15,4	8,8

[1]2003-ж. чейин – үй чарбалардын бюджеттеринин тандалма изилдөөсүнүн жыйынтыктары боюнча, 2003-ж. тартып - үй чарбалардын бюджеттеринин жана жумушчу күчүнүн интеграцияланган тандалма изилдөөсүнүн маалыматтары боюнча.

Балдардын тамактануулары жөнүндө маалыматтарды талдоо үчүн керектелүүчү тамак-аш азыктарынын энергетикалык баалуулугун баалоону пайдалануудан сырткары баланын салмагы менен боюнун катышынын талдоосуна негизделген Z-скор усулу колдонулат. Бул катыш баланын салмагы анын бою үчүн стандарттан экиден көп эмес стандарттык четке кагууга төмөн болсо, мындай балдар чала тойгон балдар катары бөлүнөт.

2014-жылы республикада 1-6 жаштагы балдардын 7,3 пайызында салмактын жетишсиздиги эсептелинген. 1-6 жаштагы балдардын арасында эркек балдардын 6,5 пайызы жана кыздардын 8,1 пайызы чала тойгон балдар катары аныкталган.

1.10. Күнүнө 2100 ккал дан аз тамактанган калктын үлүшү

Күнүнө 2100 ккал дан аз тамактанган калктын үлүшү[1]

(пайыз менен)

	2000	2010	2011	2012	2013	2014
Кыргыз Республикасы	**60,5**	**42,3**	**44,7**	**51,0**	**48,6**	**47,9**
Баткен облусу	59,3	42,7	44,1	50,5	62,9	53,6
Жалал-Абад облусу	59,3	45,6	41,5	56,2	55,4	54,8
Ысык-Көл облусу	65,0	43,5	41,0	37,0	39,8	42,6
Нарын облусу	69,4	54,0	55,1	51,0	49,9	54,1
Ош облусу	62,0	46,2	47,1	54,1	47,1	33,1
Талас облусу	64,0	38,1	42,0	42,4	23,5	27,4
Чүй облусу	46,6	30,9	39,3	35,7	44,2	51,0
Бишкек шаары	68,0	39,8	49,7	63,8	43,9	54,0
Ош шаары	…	…	…	…	69,3	67,2

[1]2003-ж. чейин – үй чарбалардын бюджеттеринин тандалма изилдөөсүнүн жыйынтыктары боюнча, 2003-ж. тартып - үй чарбалардын бюджеттеринин жана жумушчу күчүнүн интеграцияланган тандалма изилдөөсүнүн маалыматтары боюнча.

2-максат. Жалпы толук эмес орто билим берүүнү камсыздоо

Милдет: Эркек балдардын жана кыздардын бардыгы үчүн негизги орто мектеп билимин алуу мүмкүнчүлүгүн толук көлөмдө сактоо

2.1. Башталгыч, толук эмес орто жана орто жалпы билим берүү уюмдарындагы кыздар менен эркек балдардын катышы

Башталгыч, толук эмес орто жана орто жалпы билим берүү уюмдарга алынган кыздардын жана эркек балдардын билим берүү уюмдарына тартылышынын катышынын деңгээли

(окуу жылынын башына; пайыз менен)

	2000/ 2001	2009/ 2010	2010/ 2011	2011/ 2012	2012/ 2013	2013/ 2014	2014/ 2015
Башталгыч билим берүү (1-4-класстар)	97,1	98,8	98,9	98,8	98,9	99,2	99,1
Толук эмес орто билим берүү (5-9-класстар)	99,6	99,4	99,7	98,9	99,4	99,9	99,5
Орто билим берүү (10-11-класстар)	116,7	115,0	114,9	113,9	113,1	112,9	117,8

Кыздар менен эркек балдардын ортосунда билим берүүгө тартууда айрым айырмачылыктар бар. Кыздардын башталгыч жана негизги билим берүүдөгү эркек балдарга карата катышынын деңгээли кыздардын толук эмес орто мектепке (1-9-класстар) эркек балдарга караганда аз тапшыра тургандыктарын көрсөтөт. Бирок кыздар көбүнчө толук орто мектептеринен (10-11-класстар) билим алышат, ошол эле убакта эркек балдар окутуу тутумунан 9-класстан кийин чыга башташат. Бул материалдык акыл боюнча муктаж болгон жаштардын эрте жаш куракта билим алууга көбөйгөндүгү менен байланыштуу. Жаштардын бир бөлүгү кесиптик лицейлерге (училища), кесиптик орто окуу жайларына же эмгек рыногуна тез чыгууга даярдоочу кыска мөөнөттүү окуу курстарына окууга өтүшөт.

2.2. Башталгыч билим берүүнүн аяктоонун деңгээли

Башталгыч билим берүүнүн (1-4-класстар) аяктоонун деңгээли

(пайыз менен)

	2000/ 2001	2010/ 2011	2011/ 2012	2012/ 2013	2013/ 2014	2014/ 2015
Кыргыз Республикасы	88,1	93,2	93,9	93,8	97,1	95,0
Баткен облусу	…	95,2	97,8	94,0	93,1	95,2
Жалал-Абад облусу	92,2	91,0	92,0	92,8	94,1	95,1
Ысык-Көл облусу	83,6	92,5	91,5	94,0	94,3	91,0
Нарын облусу	90,8	89,1	90,6	89,6	91,4	91,1
Ош облусу	68,8	93,3	90,8	93,6	94,7	90,4
Талас облусу	91,7	91,9	93,4	92,5	96,7	93,5
Чүй облусу	89,3	94,6	95,8	98,2	104,1[2]	98,5
Бишкек шаары	66,2	100,2[2]	104,8[2]	95,5	101,9[2]	100,0
Ош шаары[1]	…	87,4	86,1	87,4	105,7[2]	103,5[2]

[1]Ош шаары жана Баткен облусу боюнча маалыматтардын айрым жылдар боюнча ретроспективдүү кайра эсеби маалыматтардын жоктугунан улам эсептөөгө мүмкүн болбоду.

[2]Башталгыч билим берүүнүн деңгээлинин 100% дан ашуусу Бишкек шаарында байкалды, бул республикадагы миграциялык процесске байланыштуу, ички мигранттардын негизги агымы борборго багытталгандыктан, ошондой эле контингентте 1-4-класстагы окуган балдар аныкталган жаш курактан улуу же кичүү (7-10 жаш) болушунан улам болду.

2.3. Негизги билим берүү менен камсыздалган жалпы билим берүү уюмдарындагы окуучулардын тийиштүү жаш курактагы балдардын жалпы санындагы үлүшү

Негизги билим берүү (1-9-класстар) менен камсыздалган окуучулардардын тийиштүү жаш курактагы балдардын жалпы санындагы үлүшү

(окуу жылынын башына карата; пайыз менен)

	2000/ 2001	2010/ 2011	2011/ 2012	2012/ 2013	2013/ 2014	2014/ 2015
Кыргыз Республикасы	**95,9**	**96,5**	**97,1**	**97,7**	**98,4**	**98,2**
эркек балдар	96,6	96,9	97,6	98,1	98,7	98,5
кыздар	95,1	96,2	96,5	97,3	98,2	97,9
Баткен облусу	**98,9**	**97,8**	**98,4**	**99,2**	**99,6**	**98,0**
эркек балдар	101,0	97,9	98,4	99,6	99,7	98,0
кыздар	96,8	97,8	98,5	98,7	99,5	98,1
Жалал-Абад облусу	**96,9**	**95,3**	**94,9**	**94,6**	**94,3**	**93,6**
эркек балдар	96,4	96,1	95,6	95,1	94,8	94,3
кыздар	97,5	94,4	94,3	94,1	93,7	92,9
Ысык-Көл облусу	**94,0**	**97,4**	**97,1**	**97,4**	**97,1**	**96,5**
эркек балдар	99,0	98,2	97,9	98,4	97,9	97,8
кыздар	88,8	96,5	96,2	96,4	96,3	95,1
Нарын облусу	**98,6**	**97,0**	**97,6**	**96,3**	**93,7**	**92,4**
эркек балдар	98,0	98,1	100,1	99,0	95,0	93,8
кыздар	99,2	96,0	95,0	93,7	92,5	90,9
Ош облусу	**96,3**	**90,4**	**89,7**	**90,0**	**91,0**	**88,0**
эркек балдар	96,4	90,6	90,3	90,6	91,5	88,4
кыздар	96,2	90,1	89,1	89,4	90,5	87,6
Талас облусу	**97,8**	**95,2**	**94,7**	**93,5**	**93,1**	**92,0**
эркек балдар	97,5	95,2	95,8	94,6	94,2	93,6
кыздар	98,0	95,2	93,6	92,3	91,9	90,3
Чүй облусу[2]	**95,6**	**106,8**	**107,7**	**109,9**	**111,8**	**114,1**
эркек балдар	96,3	107,2	108,4	110,7	112,2	114,6
кыздар	95,0	106,3	107,0	109,0	111,4	113,4
Бишкек шаары	**89,7**	**95,1**	**97,6**	**98,8**	**100,9**	**103,7**
эркек балдар	91,0	94,1	97,0	96,8	99,3	102,1
кыздар	88,5	96,1	98,2	100,8	102,5	105,3
Ош шаары[1,2]	…	**106,3**	**114,3**	**118,6**	**123,8**	**128,6**
эркек балдар	…	106,5	114,1	117,7	121,7	126,8
кыздар	…	106,0	114,6	119,5	126,1	130,5

[1] Ош шаары боюнча маалыматтар 2003-жылга чейин Ош облусуна кошулган.

[2] Ош шаары жана Чүй облусу (Кара-Балта жана Токмок шаарлары) үчүн балдарды негизги билим берүү менен камсыздоонун деңгээлинин 100% дан ашуусу жакынкы калктуу пунктта жашаган балдардын ата-энелери балдары үчүн шаардан айылдагыга караганда мыкты билим алууну каалашкандыктан улам мектептерде окугандардын саны тийиштүү жаш курактагы (7-15 жаш) балдардын санынан ашкандыгы менен байланыштуу.

2.4. 15-24 жаш курактагы калктын билим деңгээли

15-24 жаш курактагы калктын билим деңгээли

(калк каттоонун маалыматтары боюнча; пайыз менен)

	1989	1999	2009
Кыргыз Республикасы	**99,52**	**99,54**	**99,75**
эркектер	99,50	99,47	99,70
аялдар	99,55	99,61	99,80
Баткен облусу	**99,55**	**99,52**	**99,79**
эркектер	99,53	99,47	99,77
аялдар	99,57	99,57	99,82
Жалал-Абад облусу	**99,53**	**99,54**	**99,75**
эркектер	99,52	99,48	99,69
аялдар	99,54	99,60	99,80
Ысык-Көл облусу	**99,47**	**99,44**	**99,66**
эркектер	99,49	99,29	99,58
аялдар	99,45	99,59	99,74
Нарын облусу	**99,45**	**99,38**	**99,46**
эркектер	99,45	99,24	99,29
аялдар	99,45	99,54	99,65
Ош облусу	**99,63**	**99,67**	**99,75**
эркектер	99,59	99,63	99,74
аялдар	99,67	99,69	99,77
Талас облусу	**99,10**	**99,15**	**99,57**
эркектер	99,07	99,01	99,46
аялдар	99,12	99,30	99,68
Чүй облусу	**99,23**	**99,18**	**99,58**
эркектер	99,23	99,08	99,53
аялдар	99,23	99,29	99,64
Бишкек шаары	**99,82**	**99,85**	**99,95**
эркектер	99,78	99,82	99,94
аялдар	99,86	99,89	99,96
Ош шаары[1]	…	…	**99,89**
эркектер	…	…	99,86
аялдар	…	…	99,91

[1] Ош шаары боюнча маалыматтар 2003-жылга чейин Ош облусуна кошулган.

2009-жылдагы калк каттоонун жыйынтыгы боюнча 15 жана андан жогорку жаш курактагы калктын билим деңгээли тийиштүү жаш курактагы калктын жалпы санынын 99,2 пайызын түзгөн. Аялдар менен эркектердин арасында бул көрсөткүч тиешелүүлүгүнө жараша 99,0 жана 99,5 пайызды түзөт. Жаштардын (15-24 жаш) арасындагы билимдин деңгээли 1999-жылдагы каттоонун маалыматтарына салыштырганда жогорулаган, ошону менен бирге жогорку жана толук эмес жогорку билими бар аялдардын үлүшү 3 эсе, эркектердин билим деңгээли – 2,7 эсе, башталгыч билими барлардын деңгээли тиешелүүлүгүнө жараша 4,5 жана 3,6 эсе жогорулаган.

3-максат. Эркектер менен аялдардын теңдигин сыйлоо жана аялдардын укуктарын жана мүмкүнчүлүктөрүн кеңейтүү

Милдет: Билим берүү жана башкаруу чөйрөлөрүндөгү жыныстар ортосундагы теңсиздикти жоюу

3.1. Жогорку кесиптик билим берүү уюмдарындагы студенттердин арасындагы аялдардын үлүшү

Жогорку кесиптик билим берүү уюмдарындагы студенттердин жалпы санындагы аялдардын үлүшү

(окуу жылынын башына карата; пайыз менен)

	2000/ 2001	2010/ 2011	2011/ 2012	2012/ 2013	2013/ 2014	2014/ 2015
Кыргыз Республикасы	**50,7**	**53,7**	**54,0**	**54,5**	**54,3**	**54,7**
Баткен облусу	48,0	58,6	59,4	56,2	60,2	60,1
Жалал-Абад облусу	46,2	55,8	55,5	57,8	53,1	56,7
Ысык-Көл облусу	53,2	54,5	55,5	57,6	60,7	61,9
Нарын облусу	58,0	60,3	61,1	57,6	61,2	61,9
Ош облусу	50,0	50,1	56,6	53,5	52,9	50,0
Талас облусу	71,4	51,7	50,7	55,0	54,8	62,4
Чүй облусу	54,0	41,1	37,3	38,7	36,8	34,2
Бишкек шаары	51,3	53,1	54,2	54,7	54,8	55,0
Ош шаары	…	53,9	52,4	52,8	51,6	52,3

3.2. Орто кесиптик билим берүү уюмдарындагы студенттердин бөлүнүшү

Орто кесиптик билим берүү уюмдарындагы студенттердин окуунун багыттары боюнча бөлүнүшү

(2014/2015-окуу жылынын башына карата; жыйынтыкка карата пайыз менен)

Орто кесиптик билим берүү уюмдарындагы студенттердин жалпы санында аялдар 56,5 пайызды түзөт. Кеңири колдонулуучу товарлардын технологиясы (95,8 пайыз), саламаттыкты сактоо (80,8 пайыз), билим берүү (86,1 пайыз), маданият жана искусство (65,8 пайыз), тейлөө (60,5 пайыз) сыяктуу багыттар боюнча окууга артыкчылык берген аялдардын үлүшү абдан көп. Ошол эле убакта курулуш жана архитектура (6,5 пайыз), пайдалуу кендерди иштетүү (3,9 пайыз) сыяктуу багыттарга артыкчылык берген аялдардын үлүшү жетишерлик аз.

3.3. Өндүрүштө жабыркаган аялдар менен эркектердин экономикалык ишмердиктин түрү боюнча үлүшү

2014-жылдагы экономикалык ишмердиктин түрү боюнча өндүрүштө жабыркагандар

	адам				Салыштырма салмак, пайыз менен	
	бардыгы		иштеген адамдардын 10 000ине			
	аял-дар	эркек тер	аял-дар	эркек тер	аял-дар	эркек-тер
Өндүрүштө жабыркагандардын саны - бардыгы	**44**	**120**	**2**	**5**	**26,8**	**73,2**
айыл чарбасы, токой чарбасы жана балык уулоочулук	-	1	-	1	-	100,0
пайдалуу кендерди казуу	-	4	-	6	-	100,0
иштетүү өндүрүшү	12	40	8	14	23,1	76,9
электр энергия, газ, буу жана кондицияланган аба менен камсыздоо (жабдуу)	1	10	3	9	9,1	90,9
суу менен жабдуу, тазалоо, калдыктарды иштетүү жана кайра пайдалануучу чийки затты алуу	7	3	39	7	70,0	30,0
курулуш	-	1	-	1	-	100,0
дүң жана чекене соода, автомобилдерди жана мотоциклдерди оңдоо	-	1	-	1	-	100,0
транспорт ишмердиги жана жүктөрдү сактоо	8	12	8	9	40,0	60,0
мейманкалардын жана ресторандардын ишмердиги	-	-	-	-	-	-
маалымат жана байланыш	-	1	-	1	-	100,0
финансылык ортомчулук жана камсыздандыруу	3	1	3	1	75,0	25,0
кыймылсыз мүлк операциялары	-	-	-	-	-	-
кесиптик, илимий жана техникалык ишмердик	3	-	5	-	100,0	0,0
административдик жана көмөкчү ишмердик	-	-	-	-	-	-
мамлекеттик башкаруу	5	45	2	10	10,0	90,0
билим берүү	4	1	0,4	0,3	80,0	20,0
саламаттыкты сактоо жана калкты социалдык жактан тейлөө	1	-	0,2	-	100,0	-
искусство, көңүл ачуу жана эс алуу	-	-	-	-	-	-
башка тейлөө ишмердиктери	-	-	-	-	-	-
анын ичинде өлүм менен аяктагандар - бардыгы	**3**	**15**	**0,1**	**1**	**17**	**83**
айыл чарбасы, токой чарбасы жана балык уулоочулук	-	-	-	-	-	-
пайдалуу кендерди казуу	-	2	-	3	-	100
иштетүү өндүрүшү	1	2	0,7	1	33	67
электр энергия, газ, буу жана кондицияланган аба менен камсыздоо (жабдуу)	-	3	-	3	-	100
суу менен жабдуу, тазалоо, калдыктарды иштетүү жана кайра пайдалануучу чийки затты алуу	-	1	-	2	-	100
курулуш	-	1	-	1	-	100
дүң жана чекене соода, автомобилдерди жана мотоциклдерди оңдоо	-	-	-	-	-	-
транспорт ишмердиги жана жүктөрдү сактоо	-	2	-	2	-	100
мейманкалардын жана ресторандардын ишмердиги	-	-	-	-	-	-
маалымат жана байланыш	-	-	-	-	-	-
финансылык ортомчулук жана камсыздандыруу	-	1	-	1	-	100
кыймылсыз мүлк операциялары	-	-	-	-	-	-
кесиптик, илимий жана техникалык ишмердик	2	-	3	-	100	-
административдик жана көмөкчү ишмердик	-	-	-	-	-	-
мамлекеттик башкаруу	-	3	-	1	-	100
билим берүү	-	-	-	-	-	-
саламаттыкты сактоо жана калкты социалдык жактан тейлөө	-	-	-	-	-	-
искусство, көңүл ачуу жана эс алуу	-	-	-	-	-	-
башка тейлөө ишмердиктери	-	-	-	-	-	-

3. .4. Аялдар менен эркектердин мамлекеттик жана өз алдынча башкаруу органдарына тартылышы

Мамлекеттик башкаруу органдарында иштеген мамлекеттик кызматкерлердин жана жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдарында иштеген жумушчулардын жыныс боюнча бөлүнүшү[1]

(пайыз менен)

	2011		2012		2013		2014	
	аял-дар	эркек-тер	аял-дар	эркек-тер	аял-дар	эркек-тер	аял-дар	эркек-тер
Бардыгы	**39,8**	**60,2**	**40,1**	**59,9**	**40,2**	**59,8**	**39,8**	**60,2**
алардын ичинен:								
мыйзам чыгаруу ишмердиги	20,8	79,2	20,8	79,2	22,5	77,5	21,7	78,3
аткаруучулук ишмердик	39,9	60,1	40,2	59,8	41,0	59,0	45,8	54,2
анын ичинде:								
салык жыйноо менен байланышкан ишмердик	32,8	67,2	34,0	66,0	32,9	67,1	32,4	67,6
бажы ишмердиги	15,0	85,0	16,0	84,0	16,8	83,2	17,7	82,3
социалдык-экономикалык башкаруу	45,0	55,0	44,5	55,5	45,7	54,3	45,7	54,3
юстиция жана сот адилеттиги органдары	36,9	63,1	37,3	62,7	37,0	63,0	34,1	65,9
Жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдары	**35,1**	**64,9**	**34,5**	**65,5**	**35,8**	**64,2**	**36,2**	**63,8**

[1] Коргоо, коомдук тартип жана коопсуздукту камсыздоочу мамлекеттик органдар кошулбады.

3.5. Парламенттеги аялдардын үлүшү

Жогорку Кеңештин депутаттарынын жыныс боюнча курамы

(2014-ж. аягына карата)

	Адам		Салыштырма салмак, пайыз менен	
	аялдар	эркектер	аялдар	эркектер
Депутаттардын бардыгы	26	94	21,7	78,3

4-максат. Балдар өлүмүн кыскартуу

Милдет: Беш жашка чейинки балдардын өлүмүнүн деңгээлин үчтөн экиге азайтуу

4.1. Беш жашка чейинки балдардын өлүмү (0-4 жаш куракта өлгөн балдардын саны)

Балдардын жыныс боюнча өлүмү

(беш жашка чейинки жаш куракта өлгөн балдардын саны; төрөлгөндөрдүн 1000ине)

Жылдар	Адам			төрөлгөндөрдүн 1000ине		
	жыныс-тар	кыздар	эркек балдар	жыныс-тар	кыздар	эркек балдар
2000	3 337	1 407	1 930	33,2	28,7	37,4
2010	3 809	1 653	2 156	26,5	23,6	29,2
2011	3 633	1 575	2 058	24,5	21,8	27,1
2012	3 591	1 550	2 041	23,4	20,8	25,9
2013	3 605	1 559	2 046	23,3	20,7	25,7
2014	3 720	1 657	2 063	23,1	21,2	24,9

2014-жылы ар түрдүү оорулардан, ууланууладан жана жаракаттардан 3,7 миң беш жашка чейинки бала же төрөлгөндөрдүн 1000ине 23 бала өлгөн. Балдар өлүмүнүн көрсөткүчтөрүнө наристелердин өлүмү да (жашоосунун биринчи жылында өлгөндөрдүн өлүмү) кошулат.

2012-жылдагы Кыргыз Республикасынын Улуттук статистика комитети менен Саламаттык сактоо министрлиги тарабынан Америка Кошмо Штаттарынын Эл аралык Өнүктүрүү агенттигинин (USAID) жана БУУнун Калк фондунун колдоосунда жүргүзүлгөн Медициналык-демографиялык изилдөөнүн (КР МДИ-2012) маалыматтары боюнча 5 жашка чейинки балдардын өлүмүнүн коэффициенти изилдөө жүргүзгөнгө чейинки беш жылдын ичинде тирүү төрөлгөндөрдүн 1000ине 31 баланы, бир жашка чейинки балдар – 27 баланы түзгөн. КР МДИ-1997нин жыйынтыктары менен салыштырганда балдардын жана наристелердин өлүмү 2 эседен көп эмес азайган.

4.2. Наристелердин өлүмүнүн коэффициенти (бир жашка чейин өлгөн балдардын саны)

Наристелердин жыныс боюнча өлүмү

(бир жашка чейин өлгөн балдардын саны; төрөлгөндөрдүн 1000ине)

Жылдар	Адам			төрөлгөндөрдүн 1000ине		
	жыныс-тар	кыздар	эркек балдар	жыныс-тар	кыздар	эркек балдар
2000	2 225	912	1 313	22,6	19,0	26,0
2010	3 337	1 434	1 903	22,8	20,1	25,4
2011	3 150	1 371	1 779	21,1	18,8	23,2
2012	3 091	1 348	1 743	20,0	17,9	21,9
2013	3 093	1 350	1 743	19,9	17,9	21,8
2014	3 268	1 455	1 813	20,2	18,5	21,8

2014-жылы ар түрдүү оорулардан, ууланууулардан жана жаракаттардан жашоосунун биринчи жылында 3,3 миң тирүү төрөлгөн бала өлгөн же тирүү төрөлгөндөрдүн 1000ине 20 баланы түзөт. Наристелердин өлүмүнүн көбөйүшү (2004-жылдан бери) өлкөнүн Дүйнөлүк саламаттыкты сактоо уюму (ДСУ) сунуштаган тирүү төрөлүүлөрдүн жана наристелердин өлүмдөрүнүн критерийлерине өткөндүгү менен байланыштуу, мунун негизинде ЖААК органдарында денесинин салмагы төмөн (500 гр. тартып) балдардын өлүмдөрү жана алардын жашоолорунун кошумча белгилери каттала баштаган.

4.3. Мектепке чейинки уюмдарга баруучу балдардын жыныс боюнча пайызы

2014-жылдагы балдардын мектепке чейинки уюмдарга тартылышы

(пайыз менен)

	Тийиштүү жаш курактагы (1-6 жаш) балдардын жалпы санындагы салыштырма салмак	
	кыздар	**эркек балдар**
Кыргыз Республикасы	**19,6**	**16,8**
шаар жери	32,2	32,2
айыл жери	13,5	12,9

90-жылдардын аягында республикада балдарды мектепке чейинки уюмдарга тартуунун кыскарышы байкалган. Мектепке чейинки уюмдардын жабылышы, үй-бүлөлөрдүн кирешелеринин азайышы, өзгөчө аз камсыз болгон жана айыл жерлериндеги үй-бүлөлөрдүн балдарынын абалына таасир эткен окууга болгон түз коромжулардын өсүшү мектепке чейинки уюмдардын кыскарышына себеп болгон. 2010-жылы 7 жашка чейинки балдардын 12,9 пайызы мектепке чейинки уюмдарга барышкан. Балдарды мектепке чейинки уюмдарга тартуу айыл жерине караганда шаар жеринде 4,5 эсе жогору. Азыркы убакта республикада 1062 (2010-ж. – 691) мектепке чейинки уюм иш жүргүзөт, аларда 152,2 миң бала же тийиштүү жаш курактагы балдардын санынын 18 пайыздан көбүрөөгү тарбияланат. Ошону менен бирге шаар жериндеги мектепке чейинки уюмдарга тартуу 32,2 пайызды, айыл жеринде – 13,2 пайызды түзөт.

4.4. Балдарды (кызамыкка каршы) иммунизациялоонун деңгээли

Балдарды (кызамыкка каршы) иммунизациялоонун деңгээли

(пайыз менен)

	2000	2010	2011	2012	2013	2014
Кыргыз Республикасы	**97,8**	**98,3**	**97,2**	**97,7**	**98,7**	**95,6**
Баткен облусу	92,3	97,2	95,7	100,0	99,9	98,9
Жалал-Абад облусу	99,8	98,3	100,0	99,0	99,6	91,7
Ысык-Көл облусу	99,1	99,2	96,9	95,7	97,4	95,6
Нарын облусу	99,3	99,5	96,7	97,6	97,3	97,7
Ош облусу	97,3	99,7	94,7	96,6	97,9	96,1
Талас облусу	99,1	97,1	97,7	98,8	97,7	94,3
Чүй облусу	99,3	96,4	97,1	96,4	99,3	96,5
Бишкек шаары	96,6	99,0	97,4	97,7	98,4	95,6
Ош шаары[1]	…	97,4	99,7	98,1	98,7	99,9

[1] Ош шаары боюнча маалыматтар 2003-жылга чейин Ош облусуна кошулган.

5-максат. Энеликти коргоону жакшыртуу

Милдет: Энелик өлүмдүн коэффициентин төрттөн үчкө кыскартуу

5.1. Энелик өлүмдүн коэффициенти

Энелик өлүм

(Кош бойлуулуктун, төрөттүн жана төрөттөн кийинки мезгилдин кабылдоолорунан өлгөн аялдардын саны)

Жылдар	Адам			Тирүү төрөлгөн балдардын 100 миңине		
	калктын бардыгы	шаар калкы	айыл калкы	калктын бардыгы	шаар калкы	айыл калкы
2000	44	17	27	45,5	60,3	39,4
2010	75	16	59	51,3	32,1	61,3
2011	82	22	60	54,8	45,0	59,6
2012	76	19	57	49,1	35,3	56,4
2013	56	18	38	36,0	33,4	37,4
2014	81	21	60	50,1	37,9	56,4

Энелик, наристелер жана балдар өлүмдөрүнүн деңгээли медициналык кызмат көрсөтүүлөрдүн сапатын жана калктын социалдык-экономикалык өнүгүүсүнүн деңгээлин баалоодо эң жанга батаарлык көрсөткүчтөр болуп саналат.

2014-жылы тирүү төрөлгөн балдардын 100 миңине энелердин 50 өлүмү туура келди. Эң көп энелердин өлүмү Нарын (100 миң тирүү төрөлгөндөргө 136 өлгөн аял) жана Баткен облустарында (100 миң тирүү төрөлгөндөргө 109 өлгөн аял) катталды. Энелик өлүмдүн 70-80 пайызы айыл жерлеринде катталат.

Өлүм себептери боюнча энелик өлүм

(Кош бойлуулуктун, төрөттүн жана төрөттөн кийинки мезгилдин кабылдоолорунан өлгөн аялдардын саны, адам)

	2000	2010	2011	2012	2013	2014
Энелик өлүмдүн бардык себептери боюнча өлдү	**44**	**75**	**82**	**76**	**56**	**81**
анын ичинде:						
кош бойлуулуктун аборт менен бүтүшү	6	2	6	2	2	2
кош бойлуулук, төрөт, төрөттөн кийинки мезгилдеги шишиктер, протеинуриялар жана гипертензивдүү бузулуулар	13	20	23	26	14	21
анын ичинде:						
олуттуу протеинурия менен гипертензияны пайда кылган кош бойлуулук	2	9	12	18	4	12
эклампсиялар	9	10	7	6	9	9
эненин кош бойлуулук менен гана байланышкан башка оорулары	-	2	1	3	1	5
энеге түйүлдүктүн абалы, амниотикалык көңдөй жана төрөттүн бузулушунун мүмкүн болгон кыйынчылыктары менен байланышкан медициналык жардамдар	1	5	6	7	7	-

таблицанын уландысы

	2000	2010	2011	2012	2013	2014
төрөттүн жана төрөттүн бузулушунун кабылдоолору	8	12	12	9	12	12
төрөттөн кийинки мезгил менен гана байланышкан кабылдоолор	10	9	10	16	7	20
башка рубрикаларга кирбеген башка акушердик абалдар	27	25	24	13	13	21

Милдет: Репродуктивдүү саламаттыкты коргоо боюнча кызмат

Никеге чейинки жаш курактагы (15-17 жаш) аялдардын төрөттөрү

(ушул жаштагы төрөгөн аялдардын 1000ине)

	2000	2010	2011	2012	2013	2014
Кыргыз Республикасы	**6,3**	**6,0**	**7,2**	**7,7**	**7,9**	**7,4**
Баткен облусу	2,9	2,6	4,0	4,7	3,5	3,5
Жалал-Абад облусу	7,6	7,5	8,6	9,9	8,8	8,7
Ысык-Көл облусу	7,2	5,1	5,4	7,2	6,3	6,4
Нарын облусу	7,6	4,5	4,5	4,7	5,2	5,3
Ош облусу	4,0	4,1	5,2	5,3	5,9	5,5
Талас облусу	7,8	9,2	9,4	11,4	14,1	15,3
Чүй облусу	9,9	11,4	14,8	13,9	15,6	12,6
Бишкек шаары	5,0	4,6	5,3	5,5	5,5	5,7
Ош шаары	4,2	3,4	4,3	5,8	7,4	5,9

2014-жылы 2012-2013-жж. салыштырмалуу 15-17 жаштагы аялдардын төрөтү бир нече азайды. Эң жогорку көрсөткүч мурункудай эле Талас (бул жаш курактагы 1000 аялга 15,3 бала) жана Чүй облустарына (бул жаш курактагы 1000 аялга 12,6 бала) белгиленди, бул республикалык деңгээлден 2 эсеге жогору.

2012-жылдагы Кыргыз Республикасынын Улутстаткому жана Саламаттык сактоо министрлиги тарабынан Америка Кошмо Штаттарынын Эл Аралык Өнүгүү Агенттигинин (USAID) колдоосу менен жүргүзүлгөн Медициналык-демографиялык изилдөөнүн (КР МДИ-2012) маалыматтары боюнча өспүрүмдөрдүн (15-19) төрөтүнүн эң жогорку деңгээли да Талас облусунда (өлкөлүк деңгээлден 2,2 эсеге жогору), ал эми төмөнкү деңгээли Бишкек шаарында белгиленди.

5.2. Аз кандуулук оорусу менен ооруган кош бойлуу аялдардын пайызы

Кош бойлуу аялдардын оорулары

(адам)

	2000	2010	2011	2012	2013	2014
Кош бойлуулугу төмөнкүлөр менен бүткөн аялдардын саны[1]	88 284	128 983	131 087	134 938	140 467	151 490
анын ичинде жабыркады:						
аз кандуулук	48 284	69 062	83 953	71 195	75 838	78 100
кан айлануу тутумунун оорулары	1 293	1 397	1 143	1 266	1 368	1 330
кечиккен талгак	4 472	3 967	3 588	4 263	4 480	4 461
сийдик-тукум тутумунун оорулары	11 655	28 389	27 582	26 369	27 747	28 191
кош бойлуулуктагы кан тамыр кабылдоолору	2 431	3 005	3 266	3 054	3 255	3 501

[1] Жылдын башына карата байкоодо тургандардын жана отчеттук жылы байкоодо тургандардын санынын ичинен.

Кош бойлуулугу бүткөн аялдардын жалпы санынын ичинен төмөнкүлөрдөн жабыркагандар: кечиккен талгак – 2,9 пайыз (2010-ж. 3,1 пайыз), аз кандуулук – 51,6 пайыз (53,5 пайыз), кан айлануу тутумунун оорулары – 0,9 пайыз (1,1 пайыз) жана сийдик-тукум тутумунун оорулары – 18,6 пайыз (22 пайыз).

5.3. Квалификациялуу медицина персоналынын катышуусундагы төрөттөрдүн үлүшү

Квалификациялуу медицина персоналынын катышуусундагы төрөттөрдүн үлүшү

(жалпы санга карата пайыз менен)

	2000	2010	2011	2012	2013	2014
Кыргыз Республикасы	**98,6**	**98,3**	**98,6**	**98,8**	**99,0**	**99,2**
Баткен облусу	98,4	96,9	97,1	98,5	99,1	99,4
Жалал-Абад облусу	98,6	98,9	99,1	99,0	99,1	99,2
Ысык-Көл облусу	98,1	99,4	99,5	99,4	99,4	99,5
Нарын облусу	97,4	97,8	98,7	98,7	98,7	98,8
Ош облусу	98,6	96,5	97,3	97,8	98,2	98,9
Талас облусу	99,4	99,5	99,7	99,7	99,7	99,7
Чүй облусу	98,5	99,2	99,1	99,2	99,1	99,2
Бишкек шаары	99,2	99,6	99,5	99,6	99,6	99,6
Ош шаары[1]	…	97,4	99,3	99,0	99,3	99,4

[1] Ош шаары боюнча маалыматтар 2003-жылга чейин Ош облусуна кошулган.

Саламаттык сактоо министрлигинин маалыматтары боюнча 2014-жылы 1307 үй төрөтү катталды, бул төрөттөрдүн жалпы санынын 0,8 пайызын түзөт.

5.4. Контрацептивдерди пайдалануучу аялдардын үлүшү

Репродуктивдүү жаш курактагы контрацептивдерди пайдалануучу аялдардын үлүшү

(15-49 жаш курактагы аялдардын жалпы санына карата пайыз менен)

	2000	2010	2011	2012	2013	2014
Кыргыз Республикасы	**39,9**	**30,3**	**29,3**	**28,9**	**41,0**	**33,1**
Баткен облусу	32,9	39,4	18,0	15,7	40,6	26,1
Жалал-Абад облусу	37,9	21,1	22,8	22,8	29,6	25,7
Ысык-Көл облусу	41,0	33,9	35,3	29,2	27,8	33,0
Нарын облусу	43,6	22,3	28,1	19,1	26,1	29,6
Ош облусу	29,3	31,0	28,2	33,5	35,2	31,6
Талас облусу	52,0	30,8	33,0	27,1	21,9	30,0
Чүй облусу	32,4	24,5	27,3	22,0	28,3	26,8
Бишкек шаары	55,6	32,1	31,6	33,6	74,3	45,4
Ош шаары[1]	-	55,3	60,0	60,3	56,1	52,5

[1] Ош шаары боюнча маалыматтар 2003-жылга чейин Ош облусуна кошулган.

6-максат. АИВ/ЖИКС, безгек жана башка оорулар менен күрөшүү

Милдет: АИВ инфекциясынын эпидемияны өнүктүргөн алгачкы баскычынын жайылышын чектөө

6.1. АИВ/ЖИКС жуккандардын жыныс жана жаш курак боюнча саны

АИВ жуккандардын жыныс жана жаш курак боюнча саны

(адам)

	Биринчи жолу аныкталган диагноз менен каттоого алынгандар					Жылдын аягына карата каттоодо тургандар				
	2010	2011	2012	2013	2014	2010	2011	2012	2013	2014
Бардыгы										
аялдар	167	180	300	203	268	741	901	1178	1331	1535
эркектер	387	414	404	277	344	1 886	2 210	2 463	2 609	2 804
а.и. жаш курактагылар, жаш										
0-14										
аялдар	22	26	63	5	19	88	111	173	175	188
эркектер	22	32	94	19	17	139	17	258	272	288
15-17										
аялдар		4	3	1	1	5	9	12	13	13
эркектер	-	-	1	1	5	5	4	5	6	9
18-19										
аялдар	2	3	1	3	3	369	20	21	24	25
эркектер	2	1	-	3	3	573	19	18	20	23
20-29										
аялдар	73	66	94	67	88	17	430	517	571	647
эркектер	86	89	65	47	69	20	639	677	705	737

таблицанын уландысы

	Биринчи жолу аныкталган диагноз менен каттоого алынгандар					Жылдын аягына карата каттоодо тургандар				
	2010	**2011**	**2012**	**2013**	**2014**	**2010**	**2011**	**2012**	**2013**	**2014**
30-39										
аялдар	51	52	84	84	91	181	228	306	372	437
эркектер	181	170	148	112	134	823	964	1 048	1 100	1 179
40 жаш жана анда улуу										
аялдар	19	29	55	43	66	81	103	149	176	225
эркектер	96	122	96	95	116	326	414	457	506	568

Таблицада өлүмдүн алгачкы себеби болуп саналган адамдын иммундук жетишсиздигин (АИВ) пайда кылуучу оорудан улам өлгөндөрдүн саны жөнүндө маалыматтар берилди жана бул өлгөн адамдардын өлүмү ЖААК органдарында каттоого алынды. Ушул жерден АИВ инфекциясы менен ооругандардын бир бөлүгү башка себептерден (наркотиктин дозасын ашыкча колдонуудан ж.б.) улам өлүшөрүн айта кетүү керек. 2013-жылы өлгөндөрдүн санынын (122 адам) ичинен абсолюттук көпчүлүктү активдүү эмгекке жөндөмдүү жаш курактагылар – 30-49 жаштагылар (94 адам же АИВ инфекциясынан өлгөн адамдардын 77 пайызы) түздү.

2014-жылы АИВ инфекциясы менен ооруган 612 адам аныкталды, анын ичинде Чүй облусунда – 192 адам, Ош облусунда – 94, Бишкек ш. – 90, Жалал-Абад облусунда – 80, Ош ш. – 57, Баткен облусунда – 34, Ысык-Көл облусунда – 29, Нарын – 24 жана Талас облусунда – 12 адам. Акыркы жылдары инфекциянын жыныстык жол менен (аныкталган адамдардын жалпы санынын 62,3%ы), ошондой эле энеден балага жугуу жолу аркылуу (2,5%) жугушу көбөйүүдө.

Милдет: АИВ/ЖИКСти дарылоого муктаждыгы барлар үчүн жалпы мүмкүнчүлүктү камсыздоо

6.2. ЖИКС/АИВ инфекцияларынан өлүү

Калктын АИВ инфекциясынан жыныс боюнча өлүмү

(адам)

	Жыныстар	Аялдар	Эркектер
2000	-	-	-
2010	45	5	40
2011	58	15	43
2012	86	14	72
2013	122	32	90
2014	130	38	92

Таблицада өлүмдүн алгачкы себеби болуп саналган адамдын иммундук жетишсиздигин (АИВ) пайда кылуучу оорудан улам өлгөндөрдүн саны жөнүндө маалыматтар берилди жана бул өлгөн адамдардын өлүмү ЖААК органдарында каттоого алынды. Ушул жерден АИВ инфекциясы менен ооругандардын бир бөлүгү башка себептерден (наркотиктин дозасын ашыкча колдонуудан ж.б.) улам өлүшөрүн айта кетүү керек. 2014-жылы өлгөндөрдүн санынын (130 адам) ичинен абсолюттук көпчүлүктү активдүү эмгекке жөндөмдүү жаш курактагылар – 30-49 жаштагылар (100 адам же АИВ инфекциясынан өлгөн адамдардын 77 пайызы) түздү

Милдет: АИВ/ЖИКСти дарылоого муктаждыгы барлар үчүн жалпы мүмкүнчүлүктү камсыздоо

6.3. Безгек оорусу менен оору

Жыныс жана аймактар боюнча безгек оорусу

(калктын 100 000ине)

	2000	2010	2011	2012	2013
Кыргыз Республикасы	**0,2**	**0,04**	**0,8**	**0,05**	**0,07**
эркектер	0,2	0,04	1,3	0,07	0,07
аялдар	0,3	0,04	0,3	0,04	0,07
Баткен облусу	**2,6**	**-**	**0,4**	**-**	**-**
эркектер	1,5	-	0,4	-	-
аялдар	3,6	-	0,5	-	-
Жалал-Абад облусу	**-**	**0,2**	**-**	**-**	**-**
эркектер	-	0,2	-	-	-
аялдар	-	0,2	-	-	-
Ысык-Көл облусу	**-**	**-**	**-**	**0,22**	**-**
эркектер	-	-	-	0,45	-
аялдар	-	-	-	-	-
Нарын облусу	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**
эркектер	-	-	-	-	-
аялдар	-	-	-	-	-
Ош облусу	**0,1**	**-**	**0,1**	**-**	**-**
эркектер	0,2	-	0,2	-	-
аялдар	-	-	-	-	-
Талас облусу	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**
эркектер	-	-	-	-	-
аялдар	-	-	-	-	-
Чүй облусу	**0,1**	**-**	**-**	**0,12**	**-**
эркектер	0,3	-	-	0,24	-
аялдар	-	-	-	-	-
Бишкек шаары	**-**	**-**	**4,7**	**0,11**	**0,4**
эркектер	-	-	8,4	-	0,4
аялдар	-	-	1,5	0,21	0,5
Ош шаары[1]	**…**	**-**	**-**	**-**	**-**
эркектер	…	-	-	-	-
аялдар	…	-	-	-	-

[1] Ош шаары боюнча маалыматтар 2003-жылга чейин Ош облусуна кошулган.

2014-жылы безгек оорусу менен бир да учур катталган жок.

6.4. Бруцеллез оорусу менен оору

Жыныс жана аймактар боюнча бруцеллез оорусу
(калктын 100 000ине)

	2000	2010	2011	2012	2013	2014
Кыргыз Республикасы	**24,9**	**73,0**	**80,0**	**40,9**	**23,8**	**18,6**
эркектер	15,3	47,5	56,8	34,4	21,0	14,5
аялдар	34,8	99,1	102,6	47,6	26,8	22,8
Баткен облусу	**14,3**	**83,9**	**152,8**	**44,9**	**11,0**	**11,8**
эркектер	8,2	63,7	110,2	43,4	10,9	11,6
аялдар	20,4	103,5	196,7	46,4	11,0	12,0
Жалал-Абад облусу	**25,2**	**128,5**	**138,9**	**78,1**	**44,5**	**35,7**
эркектер	16,1	74,7	85,4	60,9	30,8	25,3
аялдар	34,4	182,2	192,4	95,2	58,1	46,1
Ысык-Көл облусу	**55,9**	**134,6**	**114,3**	**56,8**	**34,7**	**33,4**
эркектер	26,6	72,9	84,6	47,1	34,8	24,5
аялдар	85,8	197,5	143,5	66,7	34,5	42,4
Нарын облусу	**79,0**	**86,3**	**83,5**	**46,1**	**37,4**	**30,8**
эркектер	44,8	51,3	44,2	50,3	42,2	27,5
аялдар	112,5	120,4	123,9	42,2	32,9	33,9
Ош облусу	**9,2**	**41,2**	**48,7**	**20,4**	**16,3**	**11,9**
эркектер	7,3	29,0	36,6	16,5	11,9	11,6
аялдар	11,2	53,1	61,0	24,3	15,1	12,1
Талас облусу	**33,1**	**141,5**	**118,2**	**87,6**	**68,8**	**40,4**
эркектер	12,8	96,6	75,0	73,7	72,6	25,5
аялдар	53,6	186,1	161,7	101,3	65,0	55,0
Чүй облусу	**32,3**	**55,0**	**49,7**	**23,2**	**13,5**	**11,3**
эркектер	21,7	32,9	30,6	17,3	11,9	7,5
аялдар	43,2	77,7	68,2	29,4	15,1	15,1
Бишкек шаары	**13,3**	**24,0**	**26,8**	**15,8**	**3,6**	**2,7**
эркектер	11,3	29,3	35,0	17,1	3,1	2,8
аялдар	15,5	17,9	19,6	14,3	4,3	2,5
Ош шаары[1]	**…**	**10,1**	**31,3**	**39,9**	**24,0**	**12,0**
эркектер	…	13,4	34,3	35,0	29,3	14,4
аялдар	…	6,5	28,5	45,2	18,2	9,3

[1] Ош шаары боюнча маалыматтар 2003-жылга чейин Ош облусуна кошулган.

Оор эпизоотикалык кырдаалдын күчүнөн жана жеке мал чарба секторлоруна милдеттүү ветеринардык көзөмөлдүн жоктугунан улам бруцеллез оорусу жогорку көрсөткүчтөрдө туруктуу абалга келет. Оору жылдын бардык мезгилинде катталат.

6.5. Кургак учук оорусу менен оору

Активдүү кургак учук оорусу менен оорунун деңгээли

((калктын 100 000ине)

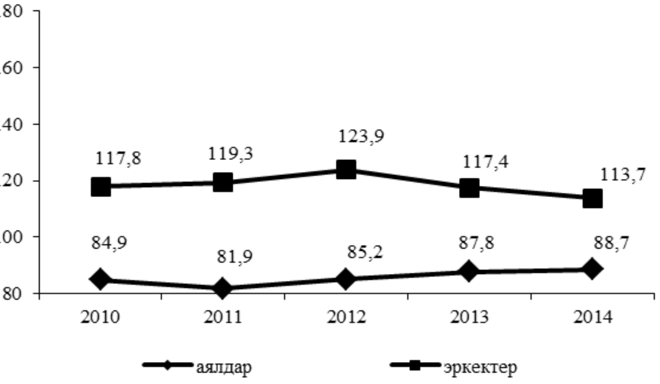

6.6. Кургак учук оорусунан өлүү

Калктын кургак учук оорусунан жыныс боюнча өлүүсү

(тийиштүү жыныстагы өлгөндөрдүн саны калктын 100 000ине)

Жылдар	Жыныстар	Аялдар	Эркектер
2000	20,8	6,6	35,4
2010	11,1	6,5	15,7
2011	11,6	6,5	16,8
2012	10,8	5,3	16,5
2013	10,7	6,1	15,4
2014	8,7	4,7	12,9

Айрым жугуштуу жана мите ооруларынан өлгөндөрдүн ичинен 60 пайызынан ашыгыраагын кургак учук оорусунан өлгөндөр түзөт. Республикадагы калктын кургак учук оорусунан өлүшүнүн жогорку деңгээли өлкөдөгү социалдык-экономикалык татаал кырдаал менен байланыштуу. Оорулууларды өз убагында аныктоо, дарылоо жана өлүмдү азайтуу максатында Өкмөт тарабынан 1995-жылы “Кургак учук” (1996-2000-жылдарга карата), андан кийин “Кургак учук-2” (2001-2005-жылдарга карата) улуттук программасы бекитилди, ал эми 1998-жылы калкты коргоонун чараларын аныктоочу “Калкты кургак учуктан коргоо жөнүндө” Мыйзам кабыл алынган.

Кыргыз Республикасынын саламаттыкты сактоосун реформалоонун “Ден соолук” 2012-2016-жж. улуттук программасынын иш-чаралары кургак учук менен ооруну жана өлүүнү азайтууга, ошондой эле коомчулукту кургак учук менен күрөшүүгө активдүү тартууга багытталган.

6.8. Наркомандардын саны (жылдын аягына карата каттоодо турган наркомандардын саны)

Наркологиялык мекемелерде каттоодо турган наркомандардын аймактар боюнча саны

(адам)

	2011		2012		2013		2014	
	аял-дар	эркек тер	аял-дар	эркек тер	аял-дар	эркек тер	аял-дар	эркек тер
Кыргыз Республикасы	**766**	**10 308**	**691**	**9 516**	**632**	**9 247**	**592**	**8 791**
Баткен облусу	1	105	2	122	2	127	1	127
Жалал-Абад облусу	17	576	18	592	17	582	13	508
Ысык-Көл облусу	3	245	2	249	2	259	1	263
Нарын облусу	1	31	1	29	1	28	1	31
Ош облусу	9	521	9	534	9	554	9	538
Талас облусу	2	109	2	119	2	111	3	114
Чүй облусу	223	2 762	229	2 927	236	2 934	207	2 894
Бишкек шаары	427	4 499	345	3 571	278	3 243	272	2 895
Ош шаары	83	1 460	83	1 373	85	1 409	85	1 421

7-максат. Экологиялык туруктуулукту камсыздоо

Милдеттер:

Өлкөдө кабыл алынуучу стратегияларга жана программаларга туруктуу өнүгүүнүн принциптерин киргизүү жана жаратылыш ресурстарынын жоготуу процессин токтотуу;

Ичүүчү таза сууга туруктуу мүмкүндүгү жок адамдардын үлүшүн эки эсе кыскартуу;

Калктын турак жайлык шарттарынын олуттуу жакшыруусун камсыз кылуу.

7.1. Экологиялык туруктуулукту камсыздоо

Экологиялык туруктуулуктун негизги көрсөткүчтөрү

(пайыз менен)

	2000	2010	2011	2012	2013	2014
Бардык аймактардагы токой аянттары*	5,3	5,8	5,8	5,8	5,9	5,9
Бардык аймактардагы токойлор менен жабылган аймактардын аянты *	3,2	3,2	3,2	3,2	3,4	3,5
Өгзөчө корголуучу жаратылыш аймактарынын жалпы аянтка катышы *	1,7	3,5	3,5	3,5	3,7	4,1
Ичүүчү таза сууга туруктуу мүмкүндүгү бар калктын үлүшү	86,0	91,5	92,4	93,2	89,6	88,9
Каналдаштырууга мүмкүндүгү бар калктын үлүшү	32,8	26,4	25,4	26,9	28,0	28,1

*Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнө караштуу Мамлекеттик каттоо кызматынын маалыматтары боюнча

8-максат. Өнүктүрүү максатында глобалдуу өнөктөштүктү түзүү

Милдеттер:
Өлкөнүн дараметин өнүктүрүү үчүн эл аралык коомчулук менен кызматташтыкты бекемдөө;
Жаштарга татыктуу жана продуктивдүү иштерди табууга мүмкүндүк берүүчү стратегияларды иштеп чыгуу жана ишке ашыруу;
Жаңы технологияларды, айрыкча маалыматтык-коммуникациялык технологияларды колдонуу үчүн жеке секторлор менен кызматташууда чараларды кабыл алуу.

8.1. Калктын жалпы колдонуудагы телефон тарамдарынын телефон аппараттары менен же аларга чыгуусунун камсыздуулугу

Калктын жалпы колдонуудагы телефон тарамдарынын телефон аппараттары менен же аларга чыгуусунун камсыздуулугу

(калктын 1 000ине, даана)

	2000	2009	2010	2011	2012	2014
Кыргыз Республикасы	**79**	**93**	**90**	**88**	**85**	**75**
Баткен облусу	33	34	32	30	29	19
Жалал-Абад облусу	40	41	38	36	29	21
Ысык-Көл облусу	89	98	95	94	90	83
Нарын облусу	46	46	45	47	44	34
Ош облусу	47	16	13	12	11	9
Талас облусу	42	44	44	45	44	40
Чүй облусу	73	96	92	89	85	75
Бишкек шаары	217	283	279	280	272	255
Ош шаары[1]	…	181	176	168	167	135

[1] Ош шаары боюнча маалыматтар 2003-жылга чейин Ош облусуна кошулган.

Кыргыз Республикасынын Улуттук статистика комитетинин
2016-ж. чыгара турган басылмаларынын графиги

	Мезгилдүүлүгү	Чыгаруу мөөнөтү
Комплекстүү статистикалык басылмалар		
“Кыргыз Республикасынын социалдык-экономикалык абалы жөнүндө” басылмасы	айлык	18-күнгө чейин квартaлдык, отчёттук айдан кийинки 20-күнгө чейин
“Кыргыз Республикасы жана региондор” статистикалык бюллетени	кварталдык	отчёттук кварталдан кийинки айдын 3-декадасы
“Кыргызстан” кыскача статистикалык маалымдамасы	жылдык	март
“Кыргызстан сандарда” жыйнагы	жылдык	июнь
“Кыргыз Республикасынын социалдык тенденциялары - 2011-2015” басылмасы	жылдык	ноябрь
Кыргыз Республикасынын статистикалык жылдыгы	жылдык	декабрь
Улуттук эсептер статистикасы		
“Кыргыз Республикасынын улуттук эсеби - 2011-2015” жыйнагы	жылдык	декабрь
“2014-жыл үчүн Кыргыз Республикасынын товарлары менен кызмат көрсөтүүлөрүн өндүрүүнүн жана пайдалануунун тармак аралык балансы (Чыгым-Чыгаруу)” жыйнагы	жылдык	март
Ишканалар жана финансы статистикасы		
“Кыргыз Республикасындагы чет өлкөлүк инвестициялар менен ишканалардын ишмердиги - 2011-2015” жыйнагы	жылдык	сентябрь
“Кыргыз Республикасындагы чакан жана орто ишкердик 2011-2015” жыйнагы	жылдык	сентябрь
“Экономиканын реалдуу секторундагы ишканалардын кирешесин калыптандыруу” статистикалык бюллетени	жылдык кварталдык	15-июнь, отчёттук мезгилден кийинки 70-күнү
“Экономиканын реалдуу секторундагы ишканалардын өз ара бересесинин абалы” статистикалык бюллетени	жылдык кварталдык	15-июнь, отчёттук мезгилден кийинки 70-күнү
“Экономиканын реалдуу секторундагы ишканалардын товардык-материалдык баалуулуктарынын камдыгы” статистикалык бюллетени	жылдык кварталдык	15-июнь, отчёттук мезгилден кийинки 70-күнү
“Экономиканын финансы секторундагы ишканалардын ишмердиктеринин негизги көрсөткүчтөрү” статистикалык бюллетени	жылдык кварталдык	23-апрель отчёттук мезгилден кийинки 45-күнү
“Кыргыз Республикасынын ишканаларынын финансысы - 2011-2015” жыйнагы	жылдык	сентябрь
Өнөр жай статистикасы		
“Өнөр жай боюнча негизги экономикалык көрсөткүчтөр” статистикалык бюллетени	айлык	отчёттук мезгилден кийинки 15-күнгө чейин
“2015-ж. Кыргыз Республикасынын өнөр жайынын өнүгүүсүнүн негизги экономикалык көрсөткүчтөрү” статистикалык бюллетени (СО формасы боюнча)	жылдык	август

	Мезгилдүүлүгү	Чыгаруу мөөнөтү
“Кыргыз Республикасынын өнөр жайы - 2011-2015” жыйнагы	жылдык	4-квартал
“Продукциянын маанилүү түрлөрүнүн натуралай түрдөгү өндүрүшү” статистикалык бюллетени	жылдык	август
Курулуш жана инвестиция статистикасы		
“Инвестиция жана курулуш ишмердигинин негизги көрсөткүчтөрү” статистикалык бюллетени	кварталдык	отчёттук мезгилден кийинки 15-күнү
“Инвестиция жана курулуш ишмердигинин аймактар боюнча негизги көрсөткүчтөрү” статистикалык бюллетени	кварталдык	отчёттук мезгилден кийинки 15-күнү
“Инвестиция жана курулуш боюнча жылдык отчётту иштеп чыгуунун негизги жыйынтыктары” статистикалык бюллетени	жылдык	сентябрь
“Кыргыз Республикасынын инвестициялары - 2011-2015” жыйнагы	жылдык	сентябрь
Айыл чарба статистикасы		
“Чарбалардын бардык категорияларында облустар жана райондор боюнча мал чарба продуктуларынын негизги түрлөрүн өндүрүү” статистикалык бюллетени	айлык	отчёттук мезгилден кийинки 6-күнү
“Түшүмдү жыйноо, күздүк өсүмдүктөрдү себүү, тоңдурманы айдоо” статистикалык бюллетени	1-июлдан жылдын аягына чейин	отчёттук мезгилден кийинки 5-күнү
“2015-ж. айыл чарба өсүмдүктөрүнүн түшүмүнүн жыйналышы жөнүндө” статистикалык бюллетень	жылдык	январь
“2016-ж. түшүмү үчүн айыл чарба өсүмдүктөрүнүн себүү аянттары” статистикалык бюллетени	жылдык	июль
“Кыргыз Республикасынын айыл чарбасы - 2011-2015” жыйнагы	жылдык	ноябрь
“Тоют өндүрүү жөнүндө отчёт” статистикалык бюллетени	жылдык	декабрь
“2016-жылдын башына карата малдардын жана үй канаттууларынын эсебинин жыйынтыгы” статистикалык бюллетени	жылдык	февраль
Керектөө рыногунун жана кызмат көрсөтүүлөрдүн статистикасы		
“Сооданын жана кызмат көрсөтүүлөрдүн негизги көрсөткүчтөрү” статистикалык бюллетени	айлык	отчёттук мезгилден кийинки 20-күнгө чейин
“Кыргыз Республикасынын керектөө рыногу - 2011-2015” жыйнагы	жылдык	3-квартал
Баалардын статистикасы		
“Кыргыз Республикасы боюнча товарларга жана кызмат көрсөтүүлөргө керектөө бааларынын индекси” статистикалык бюллетени	айлык	отчёттук мезгилден кийинки 12-күнү
“Кыргыз Республикасындагы баалар” жыйнагы	жылдык кварталдык	март, отчёттук мезгилден кийинки 45-күнү

	Мезгилдүүлүгү	Чыгаруу мөөнөтү
“КМШнын айрым өлкөлөрүндөгү өнөр жай продукциясынын негизги түрлөрүнө өндүрүүчүлөрдүн баалары” статистикалык бюллетени	кварталдык	отчёттук мезгилден кийинки 30-күнү
Эмгек жана иш менен камсыз кылуу статистикасы		
“Калкты эмгек жана иш менен камсыз кылуу статистикасы боюнча иштелменин жылдык жыйынтыгы” статистикалык бюллетени	жылдык	сентябрь
“Жумуштуулук жана жумушсуздук” 2015-ж. үй чарбанын жана жумушчу күчүнүн бюджеттеринин интеграцияланган изилдөөсүнүн жыйынтыгы	жылдык	IV квартал
Тандап изилдөө статистикасы		
Кыргыз Республикасынын өндүрүштүк коопсуздук жана кедейчилик боюнча маалыматтык бюллетени	кварталдык	отчёттук мезгилден кийинки 50-күнү
“Кыргыз Республикасынын калкынын жашоо деңгээли - 2011-2015” жыйнагы	жылдык	IV квартал
Тышкы экономикалык ишмердик статистикасы		
“Кыргыз Республикасынын тышкы соодасы - 2011-2015” жыйнагы	жылдык	IV квартал
Демографиялык статистика		
“Кыргыз Республикасынын демографиялык жылдыгы - 2011-2015” жыйнагы	жылдык	сентябрь
Социалдык статистика		
“Кыргыз Республикасындагы аялдар жана эркектер” жыйнагы	жылдык	ноябрь
Айлана-чөйрө статистикасы		
“Айлана-чөйрө” статистикалык бюллетени	жылдык	август
“Кыргыз Республикасындагы айлана-чөйрө” жыйнагы	жылдык	октябрь
“Кыргызстандагы туризм” жыйнагы	жылдык	II квартал
“Кыргыз Республикасындагы маалыматтык-коммуникациялык технологиялар” жыйнагы	жылдык	октябрь

Гендердик белгилер боюнча бөлүштүрүлгөн статистика жыйнагы

Кыргыз Республикасынын аялдары жана эркектери

Чыгарууга жооптуулар: К.Д. Койчуманова

Ж.Ж. Рахманова

Басууга кол коюлду:
Формат А5 60х84 1/16
Офсеттик мөөр
Көлөмү____п.л. Тиражы ____ нуска
Буйрутма № ______

Кыргыз Республикасынын
Улутстаткомунун БЭБнин
полиграфиялык иштер бөлүмү